

Broj: 0902 - 5949/5
Podgorica, 30.09.2024. godine

PRIMLJENO:	30. 9.	20 24. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-12/24-41	
VEZA:		
SKUPŠTINA CRNE GORE 371 X XVIII		
SKRACENICA:	PRILOG:	

SKUPŠTINA CRNE GORE 371 X XVIII

PODGORICA

U skladu sa odredbom člana 14 stav 2 Zakona o elektronskim komunikacijama („Sl.list CG“ broj: 40/13, 56/13, 2/17 i 49/19), u prilogu vam dostavljamo Plan rada sa Finansijskim planom Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2025. godinu, koji u skladu sa članom 24 stav 4 Zakona o elektronskim komunikacijama usvaja Skupština.

Plan rada za 2025. godinu donio je Savjet Agencije, nakon obavljenih konsultacija sa operatorima na tržištu elektronskih komunikacija i operatorima na tržištu poštanskih usluga, shodno odredbi člana 24 stav 2 Zakona o elektronskim komunikacijama.

Za predstavnike Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost određuju se predsjednik Savjeta dr Milan Radulović, članovi Savjeta Jelena Savić, Dejan Jovanović, Amer Nokić, Nikola Labović i izvršni direktor Agencije Darko Grgurović.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK SAVJETA
Dr Milan B. Radulović, dipl.inž.el.

Prilog:

- 35 primjerka Plana rada sa Finansijskim planom Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2025. godinu;
- CD na kome se nalaze dostavljena dokumenta.

AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I
POŠTANSKU DJELATNOST

PLAN RADA ZA 2025. GODINU

Podgorica, septembar 2024. godine

**AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I
POŠTANSKU DJELATNOST**

**PLAN RADA
ZA 2025. GODINU**

Podgorica, septembar 2024. godine

SADRŽAJ

1.	REZIME PLANA RADA AGENCIJE ZA 2025. GODINU	4
2.	UVOD	14
3.	PLAN AKTIVNOSTI	18
3.1.	NORMATIVNI DIO	18
3.1.1.	NORMATIVNI DIO - elektronske komunikacije	18
3.1.2.	NORMATIVNI DIO – poštanske usluge	19
3.1.3.	NORMATIVNI DIO – podzakonska akta koje je Agencija donijela na osnovu ostalih zakona sa kojima je dužna da uskladi svoje poslovanje	20
3.2.	TEKUĆE AKTIVNOSTI	21
A.	Vođenje i održavanje registara i baza podataka Agencije	22
B.	Zaštita konkurencije u oblasti elektronskih komunikacija	26
C.	Vođenje odvojenog računovodstva univerzalnog poštanskog operatora	29
D.	Univerzalni servis	30
E.	Upravljanje radio frekvencijskim spektrom	31
F.	Upravljanje numeracijom i adresiranjem	40
G.	Prava i zaštita interesa korisnika	42
H.	Planiranje elektronskih komunikacionih mreža i elektronske komunikacione infrastrukture	48
I.	Zaštita elektronskih komunikacija	48
J.	Vršenje nadzora u oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti	49
K.	Realizacija mjera iz Strategije digitalne transformacije Crne Gore 2022 - 2026	50
L.	Realizacija mjera iz Strategije za razvoj 5G mobilnih komunikacionih mreža u Crnoj Gori 2023-2027	50
M.	Realizacija mjera iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja poštanske djelatnosti	51
N.	Realizacija mjera iz drugih strategija i akcionih planova u čiju realizaciju je Agencija uključena	51
O.	Aktivnosti Agencije u cilju postupanja po drugim zakonima	51
3.3.	IZRADA PLANOVA, IZVJEŠTAJA I INFORMACIJA O TRŽIŠTIMA ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKE DJELATNOSTI	52
A.	Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na godišnjem nivou	52
B.	Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na polugodišnjem nivou	53
C.	Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na kvartalnom nivou	54
D.	Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na mjesečnom nivou	54
E.	Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju po potrebi	55
F.	Planovi, iskazi i izvještaji koji se pripremaju u skladu sa drugim zakonima	55
3.4.	SARADNJA SA INSTITUCIJAMA U CRNOJ GORI I MEĐUNARODNIM INSTITUCIJAMA	56
A.	Saradnja sa državnim organima i institucijama u Crnoj Gori	56
B.	Saradnja sa međunarodnim institucijama	59
C.	Organizacija međunarodnih skupova i radionica	63
3.5.	MATERIJALNO-TEHNIČKO I KADROVSKO OSPOSOBLJAVANJE	64
A.	Razvoj i održavanje materijalno-tehničkih kapaciteta	64
B.	Jačanje kadrovskih kapaciteta i stručno usavršavanje	66

4.	IZVRŠENJE PLANA RADA	70
	PRILOG 1	71
	A. Propisi i akta koje je donijela Agencija za tržište elektronskih komunikacija	71
	B. Stručne osnove za izradu propisa i akata koja su donijela ministarstva	75
	C. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje je donijela Vlada Crne Gore	77
	PRILOG 2	78
	A. Propisi i akta koje je donijela Agencija za tržište poštanskih usluga	78
	B. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje je donijelo Ministarstvo	78
	C. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje je donijela Vlada Crne Gore	79
	PRILOG 3	80
	A. Propisi i akta koje je donijela Agencija na osnovu ostalih zakona sa kojima je dužna da uskladi svoje poslovanje	80
	PRILOG 4	84
	A. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na godišnjem nivou	84
	B. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na polugodišnjem nivou	89
	C. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na kvartalnom nivou	91
	D. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na mjesečnom nivou	93
	E. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju po potrebi	94
	F. Planovi, iskazi i izvještaji koji se pripremaju u skladu sa drugim zakonima	94

1. REZIME PLANA RADA AGENCIJE ZA 2025. GODINU

Polazne osnove za izradu Plana rada Agencije za 2025. godinu predstavljaju: važeći Zakon o elektronskim komunikacijama, predlog novog Zakona o elektronskim komunikacijama, Zakon o audio vizuelnim medijskim uslugama, Zakon o digitalnoj radio-difuziji. Zakon o korišćenju fizičke infrastrukture za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzine i drugi brojni zakoni i podzakonska akta po kojima je Agencija dužna da postupa i uskladi svoje poslovanje, kao i strategije i nacionalni planovi koji se odnose na oblast elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti.

Planom rada su planirane aktivnosti u oblastima:

- normative u oblasti elektronskih komunikacija, poštanske djelatnosti i dugih zakona sa kojima Agencija treba da uskladi svoje poslovanje,
- tekućih aktivnosti koje se odnose na ispunjavanje nadležnosti Agencije,
- izrade planova, izvještaja i informacija o tržištima elektronskih komunikacija i poštanskih usluga,
- saradnje sa institucijama u Crnoj Gori i međunarodnim institucijama i
- materijalno-tehničko i kadrovskog osposobljavanja.

Normativne aktivnosti

Planom rada za 2025. godinu planirane su aktivnosti u normativnom dijelu, koje proizilaze iz važećih zakona, shodno kojima je Agencija nadležna za donošenje podzakonskih akata ili izradu stručnih osnova za nadležna ministarstva i Vladu. Međutim, usvajanje novog Zakona o elektronskim komunikacijama očekuje se, prema najnovijim informacijama, već krajem septembra 2024. godine. Agencija je shodno predlogu Zakona dužna da u roku od godinu dana donese oko 30 podzakonskih akata i 12 stručnih osnova za podzakonske akte koje donose ministarstva i Vlada.

Imajući u vidu akta koja su u EU donijeta u ovoj i prethodnih par godina, izvjesno je da se aktivnosti Agencije u 2025. godini u normativnom dijelu neće završiti samo na implementiranju novog zakona i donošenje podzakonskih akata na osnovu tog zakona, jer Crnu Goru, pa samim tim i Agenciju, čeka transponovanje DSA (Digital Service Act) i Gigabit Infrastructure Act (GIA), koji je zamijenio Broadband Cost Reduction Directive iz 2014 godine. Ova Direktiva je u Crnoj Gori transponovana kroz Zakon o fizičkoj infastrukturi za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina. Kako će GIA u EU u potpunosti biti primljenljiv u novembru 2025. godine, tom smislu moguće je da će već u 2025. godini morati da se pripremaju amandmani Zakona o elektronskim komunikacijama i Zakona o fizičkoj infastrukturi za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina.

Osim aktivnosti na pripremi i donošenju podzakonskih akata, Agencija će novim Zakonom o elektronskim komunikacijama dobiti brojne nove nadležnosti.

Na prvom mjestu izdvojili bi, kao najznačajniju novinu, da će Agencija shodno novom Zakonu jedina vršiti nadzor nad izvršavanjem Zakona o elektronskim komunikacijama, odnosno da će inspekcijski nadzor biti u Agenciji, što za posljedicu ima potrebu Agencije da ojača administrativne kapacitete u ovom segmentu. Podijeljenost nadzora između inspektora i nadzornika bez jasnih razgraničenja nadležnosti i ovlaštenja do sada je u praksi često dovodila do problema, što je rezultiralo nedovoljnom efikasnošću u vršenju nadzora.

Praksa u implementaciji Zakona o elektronskim komunikacijama iz 2013. godine, pokazala je brojne probleme, biznis barijere koje utiču na razvoj tržišta elektronskih komunikacija, nedovoljne nadležnosti Agencije u efikasnom regulisanju tržišta, zbog čega su u novom zakonu predložena rješenja koja nisu samo transponovanje Direktive 2018/1972/EU o Evropskom kodu za elektronske komunikacije (EECC) i Direktive 2014/61/EU o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina, već i rješenja kojima se pokušavaju riješiti problemi koji nisu samo specifikum Crne Gore, ali je Agencija dala predloge za njihovo rješenje, što je od nadležnih institucija, prije svega resornog Ministarstva ekonomskog razvoja podržano i prihvaćeno, što je rezultiralo jednim kvalitetnim predlogom Zakona o elektronskim komunikacijama, koji bi trebao da otkloni uočene barijere na tržištu.

Takođe, prepreke za razvoj tržišta elektronskih komunikacija i biznis barijere koje se ogledaju u dugim procedurama za izdavanje adekvatnih dozvola za građenje elektronske komunikacione infrastrukture, neadekvatno planiranje izgradnje elektronskih komunikacionih mreža, česti prekidi mreža prilikom izgradnje infrastrukturnih i drugih objekata zbog nedovoljne sinergije nadležnih organa prilikom izdavanja dozvola za građenje, izgradnja objekata za stanovanje bez adekvatnih instalacija koje omogućavaju stanarima da slobodno biraju operatara čije će usluge da koriste, teškoće u ostvarivanju prava nužnog prolaza ili prava na eksproprijaciju posebno na državnoj imovini, pokušane su novim Zakonom da budu adekvatno riješene.

Agencija planira da u 2025. godini posveti punu pažnju implementaciji ovih odredbi, zbog čega će intezivirati saradnju sa svim nadležnim državnim organima, a posebno sa resornim ministarstvom i ministarstvom nadležnim za planiranje prostora i izgradnju objekata, kao i sa Inženjerskom komorom sa kojom već duže vrijeme komunicira na ovu temu.

Kao posljedica navedenih novih aktivnosti i drugih značajnih novina koje donosi novi Zakon o elektronskim komunikacijama Agencija će u 2025. godini morati da pristupi izmjeni organizacione strukture i sistematizacije radnih mjesta, kako bi adekvatno mogla da odgovori svim zadacima koje pred nju postavlja novi zakon.

Takođe će zbog dobijanja novih nadležnosti biti potrebno obezbjediti dodatne kadrovske, materijalne i finansijske resurse jer je jedno od osnovnih pravila očuvanja nezavisnosti Agencije da za svaku novu nadležnost Agencija ima siguran i dodatni izvor finansiranja i odgovarajuće kadrovske i materijalne resurse.

Strategijom razvoja poštanske djelatnosti za period 2024-2028. godine i Akcionim planom za 2024-2025. godinu je planirana izmjena Zakona o poštanskim uslugama u 2025. godini, u čemu će aktivno učestvovati i predstavnici Agencije. Stoga će Agencija u toku 2025. godine, u slučaju potrebe usaglašavanja sa predviđenim izmjenama Zakona o poštanskim uslugama, izvršiti izmjene i dopune podzakonskih akata koja su donesena na osnovu postojećeg Zakona o poštanskim uslugama.

Tekuće aktivnosti

Agencija će tokom 2025. godini održavati, ažurirati i unapređivati baze i registre iz svoje nadležnosti:

- Registar operatora,
- Registar odobrenih radio-frekvencija,
- Registar brojeva i adresa,
- Baza podataka elektronske komunikacione infrastrukture,
- Sistem za prikupljanje i obradu podataka o tržištu elektronskih komunikacionih usluga i tržištu poštanskih usluga,
- Evidencija ugovora o pristupu i/ili interkonekciji,
- Baza podataka o cijenama usluga operatora elektronskih komunikacija i baza podataka o promotivnim ponudama operatora elektronskih komunikacija.

Georeferencirana baza podataka elektronske komunikacione infrastrukture će biti unaprijeđena na način da uključi i podatke o parametrima i kvalitetu usluga, kao i podatke o postojećem pokrivanju i planiranim mrežama, sa kapacitetima i tehničkim karakteristikama, koje mogu da obezbijede širokopojasni pristup u budućnosti. Takođe, radiće se na stvaranju mogućnost za mapiranje parametara kvaliteta servisa za fiksne širokopojasne i 5G mreže shodno metodologiji Evropske Komisije.

U oblasti zaštite konkurencije na tržištu elektronskih komunikacija Agencija će u toku 2025. godine:

- vršiti analize tržišta u skladu sa pozitivnim propisima u Crnoj Gori i u skladu sa Preporukom Evropske komisije o relevantnim tržištima iz 2020. godine,
- nastaviti sa praćenjem procesa regulatornog izvještavanja na bazi tekućeg troškovnog računovodstva (eng. CCA) i troškovnog standarda dugoročnih inkrementalnih troškova (eng. LRIC) operatora sa značajnom tržišnom snagom, shodno dinamici predviđenoj Metodologijom računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva,
- vršiti nadzor nad primjenom cijena veleprodajnih usluga propisanih primjenom rezultata bottom up LRIC troškovnih modela za fiksne i mobilne elektronske komunikacione mreže,
- u saradnji sa izabranom konsultantskom kućom izračunati prosječno ponderisani trošak kapitala za 2024. godinu - WACC (Weighted Average Cost of Capital),
- pratiti implementaciju svih regulatornih obaveza nametnutih operatorima sa značajnom tržišnom snagom na relevantnim tržištima, kojima su na osnovu prethodno sprovedenih analiza tržišta nametnute regulatorne mjere.

Tokom 2025. godine će se nastaviti sa daljim praćenjem implementacije odluku Agencije iz 2020. godine, kojom je definisana primjena „Roming kao kod kuće“ (*Roaming like at home*) režima naplate usluga rominga u državama Zapadnog Balkana, od strane operatera, što se ogleda u smanjenju maksimalnih prosječnih veleprodajnih cijena za uslugu prenosa podataka u romingu od 01.01.2025. godine.

Tokom 2024. godine, predstavnici Agencije su predložili da, ograničenje maloprodajnih cijena za telefonske pozive između zemalja iz regiona Zapadnog Balkana, a što bi uključivalo i smanjenje cijena terminacije međunarodnih poziva u regionu Zapadnog Balkana, postane dio Plana za zajedničko regionalno tržište (CRM 2) za period 2025-2028 koje priprema Savjet za regionalnu saradnju - RCC (Dio: Digitalna transformacija, tačka: Povezanost). Tokom 2025. godine, Agencija će u okviru svojih ovlaštenja, nastaviti dalje aktivnosti sa RCC i nadležnim ministarstvima i regulatorima iz WB6 država u cilju realizacije ove inicijative.

Agencija će u 2025. godini obezbjeđivati adekvatne uslove za razvoj elektronskih komunikacionih mreža, a kroz upravljanje ograničenim resursima obezbjeđivati operatorima elektronskih komunikacija i drugim subjektima korišćenje potrebnih radio-frekvencija, brojeva i adresa.

Upravljanje radio-frekvencijskim spektrom, kao ograničenim prirodnim resursom obuhvata planiranje, dodjelu, monitoring i kontrolu korišćenja radio-frekvencijskog spektra te koordinaciju radio-frekvencija.

Agencija planira korišćenje radio-frekvencija sa ciljem njihovog racionalnog korišćenja i postizanja maksimalnih benefita za društvo u cjelini, saglasno Zakonu, Planu namjene radio-frekvencijskog spektra i drugim strateškim dokumentima, uvažavajući zahtjeve i potrebe korisnika. Planiranje korišćenja radio-frekvencija vrši se na opštem nivou kroz donošenje planova raspodjele i neposredno, u postupku izdavanja odobrenja za njihovo korišćenje. Po ukazanoj potrebi u 2025. godini će se vršiti izmjene i dopune postojećih planova raspodjele u skladu sa novim Planom namjene radio-frekvencijskog spektra, čije donošenje se planira nakon što Konferencija evropskih administracija za poštu i telekomunikacije (CEPT) usvoji novu Evropsku zajedničku tabelu namjene radio-frekvencijskog spektra u kojoj će biti implementirane odluke Svjetske konferencije o radiokomunikacijama održane krajem 2023. godine.

U toku 2025. godine nastaviće se aktivnosti na sprovođenju nadležnosti Agencije u dijelu izdavanja odobrenja za korišćenje radio-frekvencija.

Nakon stupanja na snagu novog Zakona o elektronskim komunikacijama sa ciljem da u 2025. godini digitalni zemaljski radio postane i komercijalno dostupan u Crnoj Gori, Agencija će nastaviti dalje aktivnosti povodom uvođenja digitalnog radija i prilagođavanja regulatornog okvira kroz dalji rad međuresorskih radnih grupa.

Donošenjem novog Zakona o elektronskim komunikacijama, umjesto dosadašnjeg modela pojedinačne autorizacije (izdavanja odgovarajućeg akta na zahtjev operatora uz dostavljanje tehničke dokumentacije) za radio bazne stanice mobilnih mreža preći će se na model pojedinačne notifikacije (prijave, bez obaveze dostavljanja tehničke dokumentacije i bez izdavanja pojedinačnog akta) radnih parametara prije puštanja u rad nove radio bazne stanice, odnosno prije izmjene ranije prijavljenih parametara za postojeće radio bazne stanice. Ovim modelom, uz već razvijeni web portal za podnošenje zahtjeva za izdavanje odobrenja, odnosno prijavljivanje tehničkih parametara, značajno će se ubrzati procedura i smanjiti troškovi autorizacije radnih parametara radio baznih stanica.

Iako je, prema postojećem regulatornom okviru, zaštita od elektromagnetnih (EM) zračenja u Crnoj Gori prvenstveno u nadležnosti ministarstva nadležnog za oblast zaštite životne sredine i Agencije za zaštitu životne sredine, sa kojima Agencija ima dobru saradnju po ovom važnom pitanju, Agencija će u 2025. godini posebnu pažnju posvetiti zaštiti od elektromagnetnih zračenja. Agencija je obavezna da u postupku izdavanja odobrenja za korišćenje radio-frekvencija obezbijedi da parametri elektromagnetnih polja na određenoj lokaciji ne prelaze granice utvrđene zakonom kojim se uređuje zaštita od nejonizujućeg zračenja. U cilju efikasnosti sprovođenja ove nadležnosti Agencija će obezbijediti izradu stručnog dokumenta Smjernice za autorizaciju 5G radio baznih stanica sa aspekta EM zračenja, kojim bi se definisao algoritam za provjeru saglasnosti sa granicama izlaganja EM poljima za različite vrste konfiguracija radio baznih stanica i tipove okruženja. Takođe, izvršiće se nabavka mjernog seta za mjerenje nivoa elektromagnetnih polja (EMP) frekvencija od 30 MHz do 6 GHz, koji će Agencija koristiti za provjeru EM polja.

Sprovođenje nadležnosti u oblasti kontrole i monitoringa RF spektra Agencija će tokom 2025. godine obavljati korišćenjem do sada realizovanih fiksnih kontrolno-mjernih stanica povezanih u jedinstveni sistem u zoni njihovog opsluživanja, kao i korišćenjem mobilne kontrolno-mjerne stanice i prenosne kontrolno-mjernu opreme. Nakon nabavke kontrolno-mjerne opreme i softvera u vidu prenosnog („backpack“) mjernog sistema, tokom 2025. godine vršiće se mjerenja vrijednosti parametara kvaliteta usluge prenosa podataka u javnim mobilnim elektronskim komunikacionim mrežama sa ciljem provjere ispunjenosti zahtjeva u pogledu obima i dinamike pokrivanja signalom mreže propisanih odobrenjima za korišćenje radio-frekvencija.

Agencija će u 2025. godini sprovoditi dalje aktivnosti na planu međunarodne koordinacije radio-frekvencija sa administracijama susjednih država, za potrebe međunarodnih fiksnih veza, fiksnih/mobilnih komunikacionih mreža i sistema zemaljske radio-difuzije. Akcenat će biti stavljen na:

- Aktivnosti u vezi sa trajnim rješenjem štetne interferencije u opsegu 700 MHz koju uzrokuju signali digitalne televizije iz Republike Albanije. Agencija će nastaviti aktivnosti i komunikaciju sa nadležnim institucijama Republike Albanije započetu 2023. godine u cilju završetka procesa tranzicije i finalizacije oslobađanja opsega 694-790 MHz, a posebno dijela toga opsega 703-733 MHz (TV kanali 50 do 53), od sistema digitalne zemaljske radio-difuzije na cijeloj teritoriji Albanije.

- Intenziviranje aktivnosti započelih 2024. godine prema nadležnim institucijama Republike Italije u cilju definisanja regulatornih i tehničkih mjera za trajno rješavanje, štetne smetnje u neuparenom dijelu opsega 2,6 GHz, oličena u degradaciji odnosa signal-šum na uzlaznoj vezi na praktično svim LTE2600 TDD ćelijama mobilnog operatora One Crna Gora u obalnom području Crne Gore.
- Aktivnosti povodom koordinacije radio-frekvencija za zemaljske sisteme za digitalno emitovanje radijskog signala sa predstavnicima nadležnih administracija susjednih država, odnosno regiona, u cilju implementacije Jadransko - jonskog sporazuma koji se očekuje da bude potpisan u IV kvartalu 2024. godine, a kojim će se izvršiti replaniranje međunarodnog Plana korišćenja radio-frekvencija Ženeva 2006 (GE06), u dijelu koji se odnosi na opseg 174-230 MHz.
- Aktivnosti u vezi sa procedurom za upis dodjele Crne Gore u Dodatke 30/30A za radio-difuznu satelitsku službu koja je započeta 2024. godine.

U oblasti upravljanja numeričkim resursima, shodno Zakonu o elektronskim komunikacijama i najboljoj praksi EU, posebna pažnja će biti posvećena:

- određivanju načina korišćenja brojeva i adresa i izdavanju odobrenja za korišćenje istih,
- odražavanju i unapređenjem sistema centralne baze podataka prenesenih brojeva, prvenstveno u cilju poboljšanja pružanja ove usluge,
- pokretanju inicijative, prema resornom ministarstvu i Ministarstvu unutrašnjih poslova odnosno Direktoratu za vanredne situacije, za implementaciju „ Public warning“ sistema (Cell broadcast, Location based SMS, i slanje upozorenja drugim kanalima (OTT, društvene mreže), a koji podržava slijedeće vrste upozorenja: Presidential Alert, Extreme Alert, Severe Alert, Public Safety Alert, Amber Alert, Test Alerts) i u slučaju prihvatanja iste vršiti koordinaciju implementacije ovog sistema sa operatorima elektronskih komunikacija,
- aktivnostima na obezbjeđenju mogućnosti za pozivanje broja 112 preko drugih mobilnih mreža u Crnoj Gori kada matična mobilna mreža nije dostupna, kao i mogućnosti korišćenja usluga drugih mobilnih operatora (nacionalni roaming) u slučaju vanrednih situacija, kao i aktivnostima periodičnog testiranja funkcionisanja ovih mogućnosti,
- proučavanju važeće regulative i prakse zastupljene u EU u vezi sa SOS alarmom za lica koja spadaju u ranjive kategorije i mogućnost implementacije ovog sistema.

Agencija će u toku 2025. godine izvršiti izbor operatora univerzalnog servisa u oblasti elektronskih komunikacija putem javnog konkursa u skladu sa novim Zakonom o elektronskim komunikacijama i donešenim podzakonskim aktima koji bliže regulišu ovo oblast.

Agencije će tokom 2025. godine, na zahtjev nosioca pripremnih poslova na izradi i donošenju planskog dokumenta, dostavljati podatke o postojećim i planiranim elektronskim komunikacionim mrežama, elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi i povezanoj opremi u zoni zahvata planskog dokumenta, kao i da davati mišljenje o usklađenosti planiranja elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u postupku pripreme planskog dokumenta.

U dobijanju adekvatnog tretmana elektronskih komunikacionih mreža i elektronske komunikacione infrastrukture, srazmjerno svom značaju za razvoj privrede i društva, u 2025. planira se intenzivna saradnja sa Ministarstvom prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine. Cilj je obavezno uključivanje elektronske komunikacione infrastrukture u urbanističko tehničke uslove, tehničku i projektnu dokumentaciju prilikom izgradnje poslovno stambenih objekata, rekonstrukcije i izgradnje saobraćajne infrastrukture, i drugih objekata koji mogu poslužiti za postavljanje elektronske komunikacione infrastrukture i poštovanje relevantnih propisa i smjernica, a ovome će doprinijeti o nove nadležnosti Agencije predviđene novim Zakonom o elektronskim komunikacijama.

Tokom 2025. godine nastaviće se sa ranije pokrenutom inicijativom za pojednostavljenje i ubrzavanje izdavanja dozvola za gradnju elektronske komunikacione infrastrukture i elektronskih komunikacionih mreža, ujednačavanje postupanja lokalnih samouprava prilikom izdavanja dozvola za građenje. Agencija će organizovati radionice za lokalne uprave, komunalna preduzeća i sve institucije koje mogu doprinijeti bržem razvoju elektronskih komunikacija i zaštititi postojeće elektronske komunikacione infrastrukture.

U 2025. godini Agencija će pratiti poštovanja principa mrežne neutralnosti, predlagati mjere za njegovo poboljšanje i u slučajevima utvrđene diskriminacije i regulacije mrežnog saobraćaja preduzimati odgovarajuće mjere, u skladu novim zakonom koji reguliše ovu oblast.

Agencija će u 2025. godini nastaviti da prati sprovođenje mjera za obezbjeđenje bezbjednosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža i usluga, davati operatorima smjernice u cilju povećanja stepena bezbjednosti i podsticati operatore da bezbjednosne mjere permanentno usklađuju sa zakonskim izmjenama, novim verzijama standarda informacione bezbjednosti i kontinuiteta poslovanja (ISO/IEC 27001, 27002, 27005, 27011 i 22301), kao i dobrim primjerima iz prakse. Najznačajnija aktivnost Agencija u 2025. godini u ovoj oblasti biće implementacija „5G Toolbox“, obaveza propisana novim zakonom, a posvetiće se pažnja i unapređenju rada DRS-ova operatora elektronskih komunikacija i njihovom međusobnom povezivanju kao i bezbjednosti u 5G mrežama.

U oblasti poštanskih usluga u toku 2025. godine Agencija će:

- nastaviti sa praćenjem implementacije Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske, odnosno sa praćenjem sprovođenja aktivnosti univerzalnog poštanskog operatora koje se odnose na računovodstveno odvajanje, vođenje računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge, kao i praćenjem usklađenosti ovih aktivnosti sa propisanim troškovnim modelom i predviđenom dinamikom realizacije,
- nastaviti aktivnosti na regulaciji cijena univerzalne poštanske usluge praćenjem primjene cijena poštanskih usluga na način što će izraditi analizu cijena univerzalnih poštanskih usluga Pošte Crne Gore, kao i uporednu analizu ovih cijena sa cijenama istih usluga u zemljama regiona i pojedinim zemljama EU.

- nastaviti sa praćenjem obavljanja univerzalne poštanske usluge univerzalnog poštanskog operatora, preduzimajući mjere u ciju obezbjeđenja propisanih standarda kvaliteta univerzalne poštanske usluge,
- nastaviti sa realizacijom studije kojom se preispituje održivost obaveznosti univerzalne poštanske usluge, a koja je započeta tokom 2024. godine.
- u slučaju zahtjeva za verifikaciju obračuna neto troška organizovati proceduru verifikacije i odlučivanja o eventualnoj naknadi troška obavljanja univerzalne poštanske usluge koji predstavlja neopravdano finansijsko opterećenje za univerzalnog poštanskog operatora,
- pored redovnog nadzora nad kvalitetom obavljanja univerzalne poštanske usluge, zavisno od rezultata analize Izvještaja o mjerenju kvaliteta obavljanja univerzalne poštanske usluge za 2024. godinu, preduzeti odgovarajuće regulatorne mjere u cilju obezbjeđenja propisanog kvaliteta ove usluge, kao i provjeru rezultata mjerenja putem revizije za koju će angažovati nezavisnu instituciju, kako je to predviđeno Pravilnikom o bližim uslovima za obavljanje univerzalne poštanske usluge.

Osim redovnih aktivnosti na zaštiti korisnika koje se ogledaju, u najkraćem, u rješavanju po žalbama korisnika, davanju saglasnosti na pretplatničke ugovore i opšte uslove poslovanja, praćenje ponuda operatora i promjene ugovorenih uslova pružanja usluga, praćenju kvaliteta elektronskih komunikacionih usluga koje se pružaju u Crnoj Gori, obezbjeđivanje alata koji pomažu korisnicima da pouzdanije izaberu uslugu koja odgovara njihovim potrebama (tarifni kalkulator) i obezbjeđivanju korisnicima mjerenje brzine pristupa Internetu, Agencija će u 2025. godini, prije svega, intezivno raditi na upoznavanju korisnika sa novim pravima koja im Zakon o elektronskim komunikacijama donosi (sažetak ugovora, duži rok za raskid ugovora bez penala kod promjene ugovorenih uslova i dr.) i na unapređivanju tarifnog kalkulatora u skladu sa zahtjevima novog zakona da se ponude operatora ne upoređuju samo po cijenama već i po kvalitetu.

U 2025. godini Agencija će nastaviti sa odlučivanjem po podnijetim prigovorima korisnika i sa davanjem dodatnih pojašnjenja i odgovora na pitanja korisnika poštanskih usluga. Agencija će i u oblasti poštanskih usluga u 2025. godini intezivno raditi na upoznavanju korisnika sa pravima koja su propisana postojećim ili eventualno izmijenjenim Zakonom.

Najznačajnija novina koju donosi novi Zakon o elektronskim komunikacijama je da će Agencija jedina, preko inspektora, vršiti nadzor nad izvršavanjem Zakona o elektronskim komunikacijama. U tom smislu, ne samo da će vršiti nadzor nad izvršavanjem zakona i u segmentima koje donosi novi Zakon, već će kontrolisati i prekršaje za koje je do sada bio nadležan inspektor za elektronske komunikacije u okviru Uprave za inspeksijske poslove. Na ovaj način u potpunosti je transponovan EECC jer je dato ovlašćenje Agenciji da kazni operatore elektronskih komunikacijaa koji se ne pridržavaju odredbi zakona, na koji način je prevaziđena jedna velika manjkavost važećeg ZEKa, a što će u krajnjem dovesti do pune implementacije novog Zakona. Agencija će u ovom segmentu svojih novih nadležnosti morati značajno da ojača postojeće kapacitete.

Agencija će u toku 2025. godine obavljati i aktivnosti u cilju stvaranja osnova za vršenje nadležnosti nezavisnog regulatornog tijela i postupanja po brojnim zakonima i podzakonskim aktima donešenim na osnovu njih, kao i pripremi i dostavljanju izvještaja definisanih ovom regulativom. Kao posebno značajne i obimne Agencija će izvršavati aktivnosti na unapređenju upravljanja i unutrašnjih kontrola, sprovođenju postupaka javnih nabavki, obavljanju finansijskih i računovodstvenih poslova, sprovođenju popisa osnovnih sredstava, sprovođenju mjera zaštite i zdravlja na radu, održavanju objekata, uređaja i opreme, održavanju i unapređenju Informacionog sistema Agencije.

Agencija i u 2025. godini planira da radi periodične izvještaje kako eksterne, prema nadležnim institucijama i državnim organima u skladu sa zakonom, tako i interne prema Savjetu Agencije, radi kontrole blagovremenosti i efikasnosti izvršavanja obaveza Agencije u skladu sa Zakonom, Planom rada i Operativnim planom. Agencija će da priprema i međunarodne izvještaje i popunjava upitnike relevantnih međunarodnih institucija koje pozicioniraju Agenciju po efikasnosti i nezavisnosti, a Crnu Goru po stanju u oblasti elektronskih komunikacija i poštanskih usluga.

U cilju izvršavanja dodijeljenih nadležnosti boljeg i bržeg razvoja sektora elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti Agencija će sarađivati sa:

- relevantnim organima državne uprave,
- organima lokalne samouprave,
- akademskom i stručnom zajednicom.

Predstavnici Agencije će i u 2025. godini nastaviti da učestvuju u radu tijela, timova, radnih grupa, savjeta koji su formirani rješenjima i odlukama Vlade Crne Gore, ministarstava i Privredne komore

U cilju racionalnog angažovanja materijalnih dobara i potrošnje sredstava, razmjene podataka i unapređenje rada Agencije u sektorima elektronskih komunikacija i poštanskih usluga nastaviće se saradnja i sa drugim državnim institucijama sa kojima Agencija ima potpisane sporazume o saradnji. Agencija će, takođe, u cilju racionalnog angažovanja materijalnih dobara i potrošnje sredstava Agencije i cjelokupne javne uprave, sarađivati i sa drugim organima javne uprave.

U okviru međunarodnih aktivnosti, Agencija planira učešće u radu najznačajnijih institucija iz oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti, kao što su: Tijelom evropskih regulatora za elektronske komunikacije (BEREC), Grupom nezavisnih regulatora (IRG), Evropskom Regulatornom Grupom za poštanske usluge (ERGP), Konferencijom evropskih administracija za poštu i telekomunikacije (CEPT), Međunarodnom unijom za telekomunikacije (ITU), Svjetskim poštanskim savezom (UPU), Grupom za upravljanje radio-frekvencijskim spektrom (RSPG), Savjetom za regionalnu saradnju (RCC), Evropskim komitetom za poštansku regulaciju (CERP), ETSI (European Telecommunications Standard Institute) i drugim.

Saradnja će se ogledati kroz aktivno učešće predstavnika Agencije u radnim tijelima, grupama i projektnim timovima formiranim po pojedinim oblastima regulacije.

Biće nastavljena saradnja sa nadležnim regulatornim tijelima drugih država po pitanju: upravljanja, kontrole i monitoringa RF spektra i koordinacije radio-frekvencija. korišćenja numeracije i adresa, mapiranja elektronske komunikacione infrastrukture, analiza tržišta, regulacije cijena, implementacije troškovnih modela, sigurnosti elektronskih komunikacionih mreža, zaštite korisnika, poštanske djelatnosti i dr, koja će se ogledati kroz razmjenu znanja, informacija i organizovanje studijskih posjeta.

Agencija će i u 2025. godini nastaviti sa daljim razvojem materijalno-tehničkih kapaciteta, kroz njihovo adekvatno održavanje i tehnološka unapređenja, i kadrovskih kapaciteta kroz dalje stručno osposobljavanje zaposlenih u Agenciji i zapošljavanjem novih, a sve u cilju kvalitetnog sprovođenja nadležnosti Agencije utvrđenih zakonima.

Nastaviće se sa održavanjem i unapređenjem Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra Crne Gore. Agencija planira održavanje i unapređenje informacionog sistema Agencije u skladu sa Planom razvoja informacionog sistema Agencije i poboljšanja informacione sigurnosti, kojim će biti omogućeno: dalje sprovođenje poslovnih procesa u Agenciji, vođenje i korišćenje registara i baza Agencije, elektronsko upravljanje dokumentima, praćenje javnih nabavki, sačinjavanje odgovarajućih izvještaja, aplikacija za pomoć korisnicima, komunikacije unutar Agencije i sa okruženjem. Agencija će raditi na uvođenju novih e-servisa za građane i operatore, da bi se podnošenje žalbi i zahtjeva pojednostavilo i ubrzalo.

Agencija planira da pokrene projekat smanjenja emisije CO₂ uvođenjem i korišćenjem izvora zelene energije na objektima u vlasništvu Agencije. Ovim projektom i kasnijom investicijom očekuje se efikasnija i ekonomičnija potrošnja sredstava Agencije za utrošenu električnu energiju, uz značajno smanjenje emisije CO₂, naročito na udaljenim lokacijama koje imaju česte ispade sa elektro-energetske mreže, usljed čega dolazi do česte aktivacije dizel agregata. Ovim projektom će se obuhvatiti i druga unaprijeđenja u smislu povećanja energetske efikasnosti i smanjenja emisije CO₂.

Planira se nastavak saradnje sa naučno obrazovnim institucijama u Crnoj Gori i institucijama u inostranstvu u cilju daljeg specijalističkog osposobljavanja i usavršavanja kadrova iz oblasti koje su od interesa za Agenciju (specijalističke studije, kursevi, stručni seminari i dr.), posebno u vezi sa regulacijom i primjenom novih rješenja u oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti.

U cilju efikasnijeg izvršenja Plana rada, Agencija će sačiniti Operativni plan za realizaciju Plana rada Agencije za 2025. godinu. Operativnim planom biće određeni izvršioci, rokovi izvršenja pojedinih poslova utvrđenih Planom rada i odgovorni rukovodioci organizacionih jedinica.

Sredstva neophodna za realizaciju Plana rada Agencije za 2025. godinu planirana su Finansijskim planom Agencije za 2025. godinu.

2. UVOD

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (u daljem tekstu: Agencija) je nezavisni regulatorni organ koji u vršenju javnih ovlaštenja u oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti obavlja regulatorne i druge poslove utvrđene zakonom, i u obavljanju ovih poslova ne smije primati ni tražiti uputstva od državnih i drugih organa i organizacija ili drugih lica.

Polazne osnove za izradu Plana rada Agencije za 2025. godinu predstavljaju: Zakon o elektronskim komunikacijama ("Sl. list CG", br. 40/13, 56/13, 2/17 i 49/19), Zakon o poštanskim uslugama ("Sl. list CG", br. 57/11, 55/16 i 55/18), Zakon o audio vizuelnim medijskim uslugama („Službeni list CG”, br. 54/24), Zakon o digitalnoj radio-difuziji ("Sl. list CG", br. 34/11 i 31/12) i Zakon o korišćenju fizičke infrastrukture za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzine ("Sl. list CG", br. 1/22).

Članom 14 Zakona o elektronskim komunikacijama propisane su nadležnosti Savjeta Agencije i istim je u stavu 1 tačka 4 propisano da Savjet Agencije donosi Plan rada sa Finansijskim planom Agencije.

Zakonom o elektronskim komunikacijama, u članu 11, su utvrđene nadležnosti Agencije i to da: donosi propise na osnovu ovlaštenja utvrđenih ovim zakonom, donosi plan adresiranja i plan numeracije i kontroliše njihovu primjenu, priprema predlog Plana namjene radio-frekvencijskog spektra i kontroliše njegovu primjenu, donosi planove raspodjele radio-frekvencija i kontroliše njihovu primjenu, priprema stručne osnove za izradu propisa koje donose Vlada Crne Gore i Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma na osnovu ovog zakona, vrši kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra, preduzima mjere radi obezbjeđenja racionalnog upravljanja ograničenim resursima, vrši koordinaciju korišćenja radio-frekvencija sa organima i/ili organizacijama drugih država, te administracijama susjednih država, podstiče racionalno korišćenje elektronske komunikacione infrastrukture u skladu sa ovim zakonom, sprovodi postupke dodjele ograničenih resursa na nediskriminatornim osnovama, izdaje odobrenja za korišćenje ograničenih resursa, vodi i održava registre i baze podataka u skladu sa ovim zakonom, utvrđuje visinu naknada koje Agenciji plaćaju fizička i pravna lica na način utvrđen ovim zakonom, rješava po žalbama korisnika, razmatra inicijative i utvrđuje postupak zaštite interesa i prava korisnika, rješava sporove na tržištu elektronskih komunikacija, prati razvoj Univerzalnog servisa, upravlja prikupljanjem naknada za finansiranje Univerzalnog servisa i određuje operatora Univerzalnog servisa, redovno objavljuje podatke o pokazateljima razvoja tržišta u

skladu sa ovim zakonom, sprovodi analizu relevantnih tržišta, utvrđuje operatore sa značajnom tržišnom snagom i preduzima regulatorne mjere za sprečavanje negativnih efekata značajne tržišne snage operatora, vrši stručni nadzor nad radom operatora u skladu sa zakonom, tehničkim propisima i standardima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, vrši stručni nadzor nad izvršavanjem obaveza operatora u vanrednim situacijama, saraduje sa regulatornim organima drugih država, a u okviru svojih nadležnosti učestvuje i u radu upravnih i radnih tijela nadležnih Evropskih i međunarodnih organizacija i institucija u oblasti elektronskih komunikacija, ispituje tržište i javno mnjenje i sprovodi otvorene konsultacije u skladu sa ovim zakonom, obavlja i druge poslove utvrđene zakonom.

Zakonom o poštanskim uslugama se uređuju uslovi i način obavljanja univerzalne poštanske usluge i drugih poštanskih usluga, ovlašćenja regulatornog organa za poštansku djelatnost, kao i druga pitanja u vezi sa poštanskom djelatnošću. Nadležnosti Agencije po ovom zakonu su: izdavanje i oduzimanje posebne licence i licence za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga, davanje saglasnosti na opšte uslove za obavljanje univerzalne poštanske usluge, utvrđivanje postupka i kriterijuma za izbor univerzalnog poštanskog operatora, izdavanje izvoda iz registra operatorima komercijalne poštanske usluge, brisanje poštanskih operatora iz registra u slučajevima koji su predviđeni Zakonom, vođenje registara poštanskih operatora i objavljivanje izvoda iz registra na internet stranici Agencije, vršenje izbora operatora univerzalne poštanske usluge po sprovedenom postupku na osnovu javnog poziva, verifikovanje obračuna neto troškova univerzalne poštanske usluge, utvrđivanje ispunjenosti uslova za dobijanje posebne licence i licence za obavljanje poštanskih usluga, davanje saglasnosti na uslove i cijene pristupa mreži univerzalnog poštanskog operatora, davanje saglasnosti na ugovor o pristupu mreži između univerzalnog poštanskog operatora i drugih operatora, rješavanje sporova između operatora u vezi sa pristupom mreži univerzalnog poštanskog operatora, odlučivanje po prigovorima korisnika poštanskih usluga, utvrđivanje kriterijuma za određivanje cijena univerzalne poštanske usluge i davanje saglasnosti Agencije na te cijene, pripremanje stručnih osnova za izradu propisa koje donosi Ministarstvo, utvrđivanje načina vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora, vršenje stručnog nadzora nad radom poštanskih operatora, davanje stručnih mišljenja za primjenu ovog Zakona, saradnja sa organima i tijelima Svjetskog poštanskog saveza i Evropske Unije, saradnja sa regulatornim organima država članica Evropske Unije i drugih država, učešće u radu upravnih i radnih tijela nadležnih evropskih i međunarodnih organizacija i institucija na području poštanskih usluga, praćenje primjene cijena poštanskih usluga, praćenje stanja i razvoja tržišta poštanskih usluga i preduzimanje mjera za obezbjeđivanje konkurentnosti na tržištu poštanskih usluga.

Shodno odredbama Zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama, Agencija je obavezna da na zahtjev Agencije za audiovizuelne medijske usluge, prije raspisivanja javnog konkursa za dodjelu

prava na emitovanje, u slučaju kada pravno ili fizičko lice namjerava da emituje program posredstvom radio-frekvencija koje su Planom raspodjele radio-frekvencija predviđene za analognu radio-difuziju (AM i FM radio) ili u slučaju kada namjerava da ostvari pravo pristupa multipleksu za digitalnu zemaljsku radio-difuziju, dostavi podatke o raspoloživosti tih radio-frekvencija ili slobodnih resursa unutar multipleksa digitalne zemaljske radio-difuzije namijenjenih za emitovanje lineranih audiovizuelnih medijskih usluga. Agencija, shodno Zakonu o elektronskim komunikacijama i Zakonu o audio vizuelnim medijskim uslugama saraduje i koordinira rad sa Agencijom za audio vizuelne medijske usluge u dijelu koji se odnosi na elektronske komunikacione mreže posredstvom kojih je moguće pružanje AVM usluga. Agencija je takođe dužna da saraduje i sa nezavisnim organom nadležnim za kontrolu namjenskog korišćenja državne pomoći radi zaštite konkurencije u dijelu koji se odnosi na analizu tržišta usluga elektronskih komunikacija koje predstavljaju uslov za pružanje i/ili pristup AVM uslugama. Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost rješava po žalbama krajnjih korisnika koji pristup AVM usluzi ostvaruju posredstvom distributera linearnih AVM usluga na osnovu ugovora o načinu i uslovima pružanja usluga distribucije linearnih AVM usluga.

Polazna osnova za izradu Plana rada za 2025. godinu je i predlog Zakona o elektronskim komunikacijama koji predviđa brojne nove nadležnosti Agencije za koje je potrebno planirati sredstva i aktivnosti.

Shodno Zakonu o korišćenju fizičke infrastrukture za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velike brzine, Agencija je nadležna da rješava sporove u vezi primjene ovog zakona kao nezavisni regulatorni organ nadležan za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost u skladu sa zakonom.

Plan rada Agencije obuhvata i obaveze Agencije koje proizilaze iz:

- Strategije digitalne transformacije Crne Gore 2022.-2026.;
- Strategije sajber bezbjednosti Crne Gore 2022.-2026.;
- Strategije za razvoj 5G mobilnih komunikacionih mreža u Crnoj Gori 2023.-2027.;
- Strategije razvoja poštanske djelatnosti u Crnoj Gori 2024. -2028.;
- Strategije za prevenciju i suzbijanje nasilnog ekstremizma, terorizma, pranja novca i finansiranje terorizma 2025.-2030.;
- Strategije za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma 2022.-2025.;
- Nacionalnog plana za razvoj mreža za širokopojasni pristup internetu 2025.-2029. i
- Akcionog plana Nacionalnog programa zaštite potrošača.

Plan rada Agencije je takođe usklađen sa obavezama Agencije koje proizilaze iz drugih zakona: Zakona o inspekcijskom nadzoru, Zakona o zaštiti potrošača, Zakona o javnim nabavkama, Zakona o radu, Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, Zakona o računovodstvu, Zakona o reviziji, Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru, Zakona o državnoj upravi, Zakona o zaštiti konkurencije na tržištu, Zakona o sprečavanju korupcije, Zakona o zaštiti ličnih podataka, Zakona o elektronskoj upravi, Zakona o slobodnom pristupu informacijama, Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, Zakona o zaštiti životne sredine, Zakona o zaštiti lica i imovine, Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, Zakona o fiskalizaciji u prometu proizvoda i usluga, Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe, Zakona o igrama na sreću i drugih zakona, kao i podzakonskim aktima donijetim na osnovu njih.

3. PLAN AKTIVNOSTI

3.1. NORMATIVNI DIO

3.1.1. NORMATIVNI DIO - elektronske komunikacije

Zakonom o elektronskim komunikacijama propisano je koje akte u skladu sa zakonom donosi Agencija, kao i koje stručne osnove za izradu propisa koje donose Vlada Crne Gore i nadležna ministarstva na osnovu ovog zakona priprema Agencija. Agencija je u periodu od stupanja na snagu ovog zakona i izmjena i dopuna istog usvojila podzakonska akta za čije je donošenje nadležna prema odredbama tog zakona i po ukazanoj potrebi vršila njihove izmjene i dopune. Agencija je takođe pripremila i stručne osnove za podzakonska akta koje su donijeli Vlada Crne Gore i nadležna ministarstva na osnovu ovog zakona.¹

Agencija će nastaviti da učestvuje u pripremi tekstova drugih zakona koji se tiču sektora koje reguliše. Konkretno u toku su aktivnosti na izradi novog zakona o zaštiti potrošača i novog zakona o kinematografiji gdje smo preduzeli određene aktivnosti i imamo namjeru da nastavimo u dijelu u kojem se traži i dozvoljava učešće Agencije od strane predlagača zakona.

Agencija je u 2024. godini takođe preduzimala normativne aktivnosti na izmjenama sljedećih zakona: Zakon o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, Zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost, a koje aktivnosti se mogu prenijeti i na 2025. godinu.

Imajući u vidu da je u 2018. godini usvojen Evropski zakonik elektronskih komunikacija - Direktiva EU 2018/1972 planirano je usklađivanje Zakona o elektronskim komunikacijama sa navedenom direktivom i dijelom Direktive 2014/61/EU o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina.

Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma je Rješenjem 002-350-/22-13118/1 od 14.11.2022. godine imenovalo radnu grupu za pripremu predloga novog Zakona o elektronskim komunikacijama. Predstavnici Agencije su učestvovali u radu ove radne grupe i ova normativna aktivnost je obilježila 2024. godinu.

¹ Lista važećih podzakonskih akata koje je Agencija donijela ili za koje je uradila stručne osnove je u Prilogu 1 Plana rada.

Planirano je da se novi Zakon o elektronskim komunikacijama usvoji do kraja 2024. godine, što je jedan od uslova za zatvaranje poglavlja 10 Informatičko društvo i mediji.

Shodno pripremljenom predlogu Zakona Agencija će biti u obavezi da u toku 2025. godine donese preko 30 podzakonskih akata.

Takođe, Agencija će biti u obavezi da pripremi stručne osnove za 12 podzakonskih akata koje shodno budućem zakonu treba da donesu ministarstva i Vlada. Agencija će takođe biti u obavezi da donese novi Statut.

Nakon usvajanja novog Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija će napraviti plan pripreme podzakonskih akata propisanih Zakonom i donijeti ih u zakonom propisanom roku.

Agencija će takođe u 2025. godini, ukoliko okolnosti to budu nalagale, imati i normativne aktivnosti u dijelu podzakonskih akata koje je donijela na osnovu drugih zakona.

Izdvajamo Pravilnik o utvrđivanju detaljnih pravila o primjeni "politike fer korišćenja", o metodologiji procjene održivosti ukidanja dodatnih naknada za regulisanje maloprodajne usluge roaminga i o zahtjevu koji podnosi operator za potrebe te procjene za koji je pravni osnov Sporazum o snižavanju cijena usluga roaminga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama u regionu Zapadnog Balkana od 04.04.2019. godine, kao normativnu aktivnost koja traži kontinuirano praćenje i eventualnu implementaciju novih sličnih sporazuma koji su u najavi i oko čega se preduzimaju aktivnosti u okviru Berlinskog procesa gdje učestvuju i predstavnici Agencije.

3.1.2. NORMATIVNI DIO – poštanske usluge

Zakonom o poštanskim uslugama propisano je koja akta u skladu sa zakonom donosi Agencija, kao i stručne osnove za izradu propisa koje donosi Ministarstvo na osnovu ovog zakona. Agencija je u prethodnom periodu usvojila podzakonska akta za čije je donošenje nadležna shodno Zakonu o poštanskim uslugama. Takođe su pripremljene i stručne osnove za podzakonska akta koje donosi nadležno ministarstvo na osnovu ovog zakona.²

U decembru 2023. godine je donešena Strategija razvoja poštanske djelatnosti za period 2024.-2028. godine i Akcioni plan za 2024.-2025. godinu, u čijoj izradi su učestvovali i predstavnici

² Lista važećih normativnih akata donijetih u sektoru poštanskih usluga je u Prilogu 2 Plana rada

Agencije. Oformljena je Komisija za praćenje sprovođenja i izvještavanja o Strategiji razvoja poštanske djelatnosti za period 2024.-2028. godine i realizaciji Akcionog plana 2024.-2025. godine, u čijem sastavu je bila i predstavnica Agencije. Akcionim planom za realizaciju Strategije u 2025. godini je planirana izmjena Zakona o poštanskim uslugama. Predviđeno je da nosilac ove aktivnosti bude Ministarstvo ekonomskog razvoja, a predstavnici Agencije će aktivno učestvovati u realizaciji iste.

Agencija će u toku 2025. godine, u slučaju potrebe usaglašavanja sa predviđenim izmjenama Zakona o poštanskim uslugama, te sa najboljom praksom, regulativom i pravnim tekovinama Evropske unije, izvršiti izmjene i dopune podzakonskih akata koji su doneseni na osnovu postojećeg ili izmijenjenog Zakona o poštanskim uslugama.

3.1.3. NORMATIVNI DIO – podzakonska akta koje je Agencija donijela na osnovu ostalih zakona sa kojima je dužna da uskladi svoje poslovanje

Agencija će u toku 2025. godine, u slučaju potrebe usaglašavanja sa najboljom praksom i izmjenama relevantne zakonske odnosno podzakonske regulative u Crnoj Gori, izvršiti izmjene i dopune podzakonskih akata koje je donijela u cilju usklađivanja svoga rada sa zakonom.³

Agencija planira da u 2025. godini izvrši reviziju internih akata kako bi poboljšala unutrašnju organizaciju i kako bi bila spremna za realizaciju svih novih nadležnosti koje prije svega donosi novi Zakon o elektronskim komunikacijama, u kom smislu će biti potrebno prije svega izmijeniti Pravilnik o organizaciji rada i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

U segmentu internih akata Agencija će imati potrebu da izmijeni Pravilnik o zaradama zaposlenih u Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za koji je pravni osnov bio Zakon o zaradama zaposlenih u javnom sektoru kada novi zakon stupi na snagu.

Agencija će takođe biti u obavezi da donese interni akt kojim će shodno Zakonu o medijima („Službeni list CG”, br. 54/24), koji je inovirao odredbe kojim se uređuje transparentnost finansiranja medija iz javnih prihoda (članovi 17-25 zakona) regulisati način postupanja kao i strategiju javnog oglašavanja Agencije. Agencija je shodno ovom Zakonu dužna da vodi evidenciju o finansiranju osnivača medija po osnovu sponzorisavanja medijskih sadržaja,

³ Lista važećih internih akata je u Prilogu 3 Plana rada

oglašavanja i pružanja drugih ugovorenih usluga. Evidencija se vodi na obrascima i u skladu sa uputstvom koji se objavljuju na internet stranici Ministarstva kulture i medija, a objavljuje se i na internet stranici Agencije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu i dostavljaju Ministarstvu u roku od 15 dana od dana objavljivanja.

3.2. TEKUĆE AKTIVNOSTI

Izvršavanje tekućih aktivnosti utvrđenih zakonima, podzakonskim aktima i drugim dokumentima koji regulišu oblast elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti će se realizovati kroz: upis operatora u registar operatora, vođenje i održavanje registara i baza podataka, prikupljanje podataka o tržištu elektronskih komunikacija i tržištu poštanskih usluga ispitivanje tržišta i javnog mnjenja, objavljivanje podataka o pokazateljima razvoja tržišta, rješavanje sporova na tržištu elektronskih komunikacija i poštanskih usluga, podsticanje racionalnog korišćenja elektronske komunikacione infrastrukture i poštanske mreže, sprovođenje analize relevantnih tržišta, utvrđivanje operatora sa značajnom tržišnom snagom i preduzimanje regulatornih mjera za sprečavanje negativnih efekata značajne tržišne snage operatora, praćenje razvoja Univerzalnog servisa i upravljanje prikupljanjem naknada za finansiranje Univerzalnog servisa, verifikaciju eventualnog neto troška univerzalnog poštanskog servisa, preduzimanje mjera radi obezbjeđenja racionalnog upravljanja ograničenim resursima, preduzimanje mjera radi obezbjeđivanja boljeg kvaliteta pružanja univerzalne poštanske usluge, sprovođenje postupaka dodjele ograničenih resursa na nediskriminatornim osnovama, izdavanje odobrenja za korišćenje ograničenih resursa, vršenje kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra, vršenje koordinacije korišćenje radio-frekvencija sa organima i/ili institucijama drugih država, rješavanje po žalbama korisnika, razmatranje inicijative i utvrđivanje postupaka zaštite interesa i prava korisnika, vršenje stručnog nadzora nad radom operatora, izdavanje mišljenja o usklađenosti planiranja elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme sa Zakonom o elektronskim komunikacijama, koji će biti prioriteta ove Agencije u 2025. godini.

Predlogom novog Zakona o elektronskim komunikacijama je predviđeno da Agencija dobije i nove nadležnosti. Imajući to u vidu, potrebno je vršenje tih nadležnosti planirati u 2025. godini i dalje, kao i kadrovske resurse i finansijska sredstva za njihovu realizaciju.

Nove nadležnosti Agencije su:

- Agencija će odlučivati o pravu nužnog prolaza na dobrima od opšteg interesa i nepokretnostima u državnoj imovini ili imovini jedinica lokalne samouprave, odnosno

nepokretnostima na kojima imovinska ovlaštenja vrše javne službe u smislu zakona kojim se uređuje korišćenje, upravljanje i raspolaganje stvarima koje pripadaju Crnoj Gori ili lokalnoj samoupravi u slučaju ne postizanja dogovora između operatora koji nužni prolaz traži radi postavljanja nove elektronske komunikacione mreže sa navedenim organima koji vrše imovinska ovlaštenja.

- Agencija će davati saglasnost na glavni projekat u postupku revizije za građenje, elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u zgradama čija je površina veća od 500 m².
- Agencija će davati saglasnost na glavni projekat u postupku njegove revizije za građenje javnih puteva, željezničke infrastrukture, aerodroma sa pripadajućom infrastrukturom i lučke infrastrukture (saobraćajna infrastruktura).
- Agencija će rješavati sporove u vezi pristupa zgradi između investitora, vlasnika poslovnog prostora ili stambenog prostora, odnosno skupštine etažnih vlasnika.
- Agencija će propisati obrazac sažetka ugovora i pratiti u praksi poštovanje relevantnih zakonskih odredbi.
- Agencija će propisati bliži način ispunjavanja obaveza operatora koji prenosi usluge sa dodatom vrijednošću i pružaoca servisa sa dodatom vrijednošću i postupati po žalbama korisnika u vezi korišćenja ove usluge.
- Agencija će vršiti inspekcijски nadzor nad izvršavanjem Zakona o elektronskim komunikacijama.

Od tekućih aktivnosti posebno se izdvajaju:

A. Vođenje i održavanje registara i baza podataka Agencije

Agencija vodi registre i baze podataka: operatora, dodijeljenih radio-frekvencija, dodijeljenih brojeva i adresa, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme i dodijeljenih pozivnih znaka i međunarodnih pomorskih radiokomunikacionih identifikacionih brojeva za radio uređaje u pomorskim mobilnim radiokomunikacijama, te dodijeljenih pozivnih znaka za radioamatere. U toku 2025. godine će se nastaviti aktivnosti na održavanju, razvoju i unapređenju informacionog sistema koji će podržati vođenje i održavanje navedenih baza i registara.

1. Registar operatora

Pravno ili fizičko lice dužno je da, prije početka korišćenja, odnosno operator prije prestanka ili izmjene režima korišćenja javnih elektronskih komunikacionih mreža ili pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga, u pisanoj formi, podnese prijavu Agenciji najmanje 15 dana

prije početka korišćenja, odnosno prestanka ili izmjene režima korišćenja javnih elektronskih komunikacionih mreža ili pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga. Agencija podatke po prijavi operatora unosi u Registar operatora elektronskih komunikacija, koji se nalazi i na internet stranici Agencije.

Novim zakonom o elektronskim komunikacijama biće propisano je da Agencija uz potvrdu o upisu u registar izdaje i popis opštih i posebnih obaveza koje shodno zakonu ima operator koji je upisan u Registar, kao i popis prava koja operator ima po osnovu upisa u registar operatora, u tom smislu će u 2025. godini biti neophodno nastaviti sa nadogradnjom sistema i samog Registra operatora u cilju izdavanja uz potvrdu o upisu u registar standardizovani popis prava i obaveza.

Poštanski operatori pružaju poštanske usluge na osnovu posebne licence, licence i izvoda iz registra poštanskih operatora. Agencija vodi registar poštanskih operatora koji sadrži podatke definisane zakonom i koji se nalazi na internet stranici Agencije.

Tokom 2025. godine Agencija će nastaviti da vodi Registar poštanskih operatora u skladu sa Zakonom o poštanskim uslugama i podnijetim prijavama za upis u registar.

Agencija planira da u 2025. godini implementira novi Registar operatora, koji će biti u mogućnosti da u najvećoj mogućoj mjeri bude integrisan sa drugim sistemima Agencije.

2. Registar odobrenih radio-frekvencija

Shodno članu 29 i 122 Zakona o elektronskim komunikacijama, Agencija vodi Registar odobrenih radio-frekvencija. Registar sadrži podatke o nosiocu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija, odobrenim radio-frekvencijama, uslovima korišćenja, lokaciji fiksnih radio stanica, geografskoj oblasti korišćenja i druge potrebne podatke. Elektronski registar odobrenih radio-frekvencija se vodi u vidu baze podataka sa kojom upravlja specijalizovani softver proizvođača ATDI, a odgovarajući izvod je prikazan i javno dostupan na internet stranici Agencije.

Tokom 2025. godine nastaviće se sa unosom važećih odobrenja u elektronski registar - bazu podataka, a izvršiće se i njegova nadogradnja koja će omogućiti unapređenje transparentnosti i interaktivnost putem web portala, koji će između ostalog omogućiti korisnicima različite nivoe pristupa podacima elektronskog registra.

3. Registar brojeva i adresa

Agencija je tokom 2020. godine implementirala novi elektronski registar numeracija i adresa, čija je osnova ažurna baza podataka, koja omogućava detaljan uvid u iskorišćenost, odnosno

raspoloživost, numeracija i adresa. Registar omogućava pregled svih izdatih odobrenja i njihovih detalja, pregled dodijeljenih numeracija i adresa, kao i rješenja o oduzimanju istih, sa detaljnim izvještajima o svim dodijeljenim/oduzetim numeracijama i adresama. U toku 2021. izvršena je integracija sa internet stranicom Agencije. U 2025. godini se pored održavanja i ažuriranja registra planira i njegovo dalje unapređenje uvođenjem novih funkcionalnosti u cilju povećanja efikasnosti upravljanja brojevima i adresama.

4. Baza podataka elektronske komunikacione infrastrukture

Agencija je dužna da vodi bazu podataka o vrsti, raspoloživosti i geografskoj lokaciji elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme koja može biti od interesa za zajedničko korišćenje. U tu svrhu implementirana je georeferencirana baza podataka elektronske komunikacione infrastrukture, koja je dostupna svim zainteresovanim licima. U 2020. godini izvršeno je unapređenje u smislu povećanja sigurnosti sistema, omogućavanja operatorima da direktno unose podatke putem web portala, mapiranja dostupnosti širokopojasnog pristupa internetu i unosa budućih planova operatora.

U 2025. godini će se raditi na daljem razvoju i unapređivanju sistema, prvenstveno na provjeri tačnosti unijetih podataka, prikupljanju novih vrsta podataka primjeni novih tehnologija i povezivanja sa postojećim bazama podataka i sistemima, uvođenje novih funkcionalnosti (izvoz podataka u dwg format, generator izvještaja, istorijski pregled podataka, rzamjena podataka putem web servisa, samostalno kreiranje portala) a sve u cilju da bi se odgovorilo obavezama Agencije koje proističu iz obaveza nametnutih zakonom.

Agencija će shodno novom Zakonu o elektronskim komunikacijama u 2025. godini biti dužna da vodi geografski pregled dostupnosti elektronskih komunikacionih mreža. Ovo znači da će postojeća georeferencirana baza podataka morati biti unaprijeđena na način da uključuje i podatke o parametrima i kvalitetu usluga, kao i podatke o mrežama koje mogu da obezbijede širokopojasni pristup u budućnosti. Takođe radiće se na stvaranju mogućnost za mapiranje parametara kvaliteta servisa za fiksne širokopojasne i 5G mreže shodno metodologiji Evropske Komisije.

5. Sistem za prikupljanje i obradu podataka o tržištu elektronskih komunikacionih usluga i tržištu poštanskih usluga

Prema Zakonu o elektronskim komunikacijama Agencija je nadležna da redovno objavljuje izvještaje o pokazateljima razvoja tržišta na osnovu podataka koje prikuplja od operatora. Prema Zakonu o poštanskim uslugama, Agencija je nadležna da prati stanje i razvoj tržišta poštanskih usluga, te da u skladu sa tom nadležnošću od operatora prikuplja, obrađuje i objavljuje

finansijske, statističke, knjigovodstvene i druge podatke o stanju i razvoju tržišta poštanskih usluga. U cilju ispunjenja ove nadležnosti, Agencija je implementirala sistem za prikupljanje i obradu podataka o tržištu elektronskih komunikacionih usluga i tržištu poštanskih usluga, koji omogućava elektronski unos podataka putem web portala od strane operatora, čime je znatno olakšano prikupljanje podataka i njihova obrada. U 2023. godini izvršeno je poboljšanje sistema, prvenstveno primjenom novih tehnologija u radu sa bazama podataka, sigurnosti sistema, povećanja broja automatskih generisanih izvještaja, izrade novih upitnika i njegovom prilagođavanju kretanjima na tržištu elektronskih komunikacija, tržištu poštanskih usluga i tehnološkim promjenama, a sve sa ciljem da se svi podaci o tržištu elektronskih komunikacija i poštanskih usluga mogu dobiti iz sistema. U 2025. godini će se nastaviti sa radom na poboljšanju sistema i dodavanju novih funkcionalnosti u cilju ispunjavanja novih obaveza Agencije.

6. Evidencija ugovora o pristupu i/ili interkonekciji

Prema Zakonu o elektronskim komunikacijama operator je dužan da primjerak zaključenog ugovora o pristupu i/ili interkonekciji sa operatorima u Crnoj Gori i sa operatorima u drugoj državi dostavi Agenciji radi ocjene usklađenosti sa ovim zakonom i evidentiranja. Novim zakonom o elektronskim komunikacijama je takođe planirana obaveza operatora da Agenciji dostavljaju ugovore o interkonekciji radi evidentiranja. Agencija će u 2025. godini vršiti evidentiranje dostavljenih ugovora o pristupu i/ili interkonekciji u cilju analize njihove usklađenosti sa zakonom i regulatornim obavezama koje je propisala Agencija.

7. Baza podataka o cijenama usluga operatora elektronskih komunikacija i baza podataka o promotivnim ponudama operatora elektronskih komunikacija

Baza podataka o cijenama usluga operatora elektronskih komunikacija sadrži sledeće podatke:

- postpaid tarifni paketi koji su u aktuelnoj ponudi
- postpaid tarifni paketi koji su u aktuelnoj ponudi
- postpaid i prepaid tarifni paketi koji nijesu u aktuelnoj ponudi
- paketi fiksne telefonije
- internet paketi za fizička i pravna lica
- mobilni internet paketi za fizička i pravna lica
- paketi koji nijesu u aktuelnoj ponudi
- cjenovnik za internacionalne pozive (fiksna i mobilna telefonija)
- roaming cijene
- internet dodaci
- TV paketi

Baza podataka o promotivnim ponudama operatora elektronskih komunikacija sadrži obavještenja koje operatori elektronskih komunikacija dostavljaju Agenciji o promotivnim ponudama, promjenama cijena, o novim paketima i paketima koji nijesu više u aktuelnoj ponudi.

B. Zaštita konkurencije u oblasti elektronskih komunikacija

1. Analiza relevantnih tržišta

Agencija će tokom 2025. godine pripremiti Odluku o relevantnim tržištima u skladu sa pozitivnim propisima u Crnoj Gori i u skladu sa Preporukom Evropske komisije o relevantnim tržištima iz 2020. godine. Odlukom će biti obuhvaćeno Veleprodajno tržište lokalnog pristupa i Veleprodajno tržište garantovanog kapaciteta. Takođe, Agencija će razmotriti da za postupak analize relevantnih tržišta kandiduje i tržišta koja nisu obuhvaćena Preporukom Evropske komisije o relevantnim tržištima iz 2020. godine, a za koja tržišta je prethodno potrebno sprovesti Test tri kriterijuma.

U postupku definisanja relevantnih tržišta Agencija shodno novom ZEK-u će utvrđivati opseg relevantnih usluga i naročito relevantna geografska tržišta uzimajući u obzir rezultate geografskog pregleda dostupnosti širokopojskih mreža. Agencija će, u skladu sa odredbama novog ZEK-a, razmotriti mogućnost propisivanja obaveze pristupa fizičkoj infrastrukturi operatoru sa značajnom tržišnom snagom, kao i mogućnost propisivanja obaveza operatoru sa značajnom tržišnom snagom na jednom ili više veleprodajnih relevantnih tržišta (eng. wholesale only).

2. Aktivnosti na troškovnim modelima top-down CCA/LRIC

Agencija će, shodno dinamici predviđenoj Metodologijom računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva, tokom 2025. godine nastaviti sa praćenjem procesa regulatornog izvještavanja na bazi tekućeg troškovnog računovodstva (eng. CCA) i troškovnog standarda dugoročnih inkrementalnih troškova (eng. LRIC) operatora sa značajnom tržišnom snagom.

Postojeći *top-down* modeli, koji su razvijani i mijenjani tokom proteklih godina u saradnji sa operatorima elektronskih komunikacija, predstavljaju koristan regulatorni instrument za korekcije cijena regulisanih usluga ali i koristan izvor informacija za različite regulatorne potrebe. Poređenjem ulaznih podataka korišćenih kod *top-down* troškovnih modela operatora i *bottom-up* troškovnog modela Agencije postiže se veća mogućnost kontrole podataka kao i bolje razumijevanje poslovnih aktivnosti operatora.

3. Primjena rezultata modela bottom up LRIC – regulacija veleprodajnih cijena usluga

Agencija je vršila Izradu i implementaciju bottom-up LRIC troškovnih modela za fiksnu i mobilne elektronske komunikacione mreže. Nakon sprovedene propisane procedure, Savjet Agencije je 07. 09 2023. godine usvojio Rješenje Crnogorskom Telekomu o regulaciji veleprodajnih cijena usluga fiksne mreže primjenom BU LRIC troškovnog modela, Rješenje Crnogorskom Telekomu o regulaciji veleprodajnih cijena usluga mobilne mreže primjenom BU LRIC troškovnog modela, Rješenje Mtelu o regulaciji veleprodajnih cijena usluga mobilne mreže primjenom BU LRIC troškovnog modela i Rješenje One Crna Gora o regulaciji veleprodajnih cijena usluga mobilne mreže primjenom BU LRIC troškovnog modela. Savjet Agencije je 05. 10. 2023. godine donio Rješenje One Crna Gora o primjeni veleprodajne cijene terminacije poziva u sopstvenoj telefonskoj mreži koji se pružaju na fiksnoj lokaciji, Rješenje Mtelu o primjeni veleprodajne cijene terminacije poziva u sopstvenoj telefonskoj mreži koji se pružaju na fiksnoj lokaciji i Rješenje Telemachu Crna Gora o primjeni veleprodajne cijene terminacije poziva u sopstvenoj telefonskoj mreži koji se pružaju na fiksnoj lokaciji. Predmetnim rješenjima Agencija je naložila operatorima da određene jedinične cijene primijene u sledećih tri godine, izvrše objavu jediničnih cijena iz pomenutih rješenja u svojim Referentnim ponudama i izmjenu zaključenih interkonekcionih ugovora. Operatori su izvršili naloženo za prvu godinu i primjenjuju cijene u skladu sa ovim rješenjima. Predmetnim rješenjima su propisane cijene usluga koje operatori treba da primijene do 31.10.2026. godine. Agencija će vršiti nadzor nad primjenom cijena veleprodajnih usluga propisanih primjenom rezultata bottom up LRIC troškovnih modela za fiksne i mobilne elektronske komunikacione mreže.

4. Proračun prosječno ponderisanog troška kapitala za 2024. godinu – WACC

Agencija će u 2025. godini, u saradnji sa izabranom konsultantskom kućom izračunati prosječno ponderisani trošak kapitala za 2024. godinu - WACC (Weighted Average Cost of Capital).

Prosječni ponderisani trošak kapitala predstavlja mjeru prinosa na ulaganje koje operatori sa značajnom tržišnom snagom koji su obavezni da sprovode računovodstveno razdvajanje i troškovno računovodstvo, kao i troškovno orjentisano određivanje cijena mogu očekivati, odnosno razumnu maržu na trošak pružanja usluge.

Agencija će u 2025. godini izvršiti uporednu analizu Metodologije izračuna WACC -a Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost sa Metodologijom BEREC-a i u zavisnosti od dobijenih rezultata ažurirati postojeću Metodologiju.

5. Praćenje implementacije regulatornih obaveza nametnutih operatorima sa značajnom tržišnom snagom

Agencija je tokom prethodnih godine, u skladu sa uslovima i rokovim propisanim Zakonom o elektronskim komunikacijama, sprovedla analize relevantnih tržišta i operatorima sa značajnom tržišnom snagom na pojedinim tržištima nametnula odgovarajuće regulatorne obaveze.

Agencija će tokom 2025. godine pratiti implementaciju svih regulatornih obaveza nametnutih operatorima sa značajnom tržišnom snagom na relevantnim tržištima, kojima su na osnovu prethodno sprovedenih analiza tržišta nametnute regulatorne mjere.

6. Aktivnosti na sprovođenju Sporazuma o sniženju cijena usluga rominga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama u regionu Zapadnog Balkana zaključenog 04.04.2019. godine.

Agencija je u 2019. godini započela implementacija Sporazuma o sniženju cijena usluga rominga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama u regionu Zapadnog Balkana. U cilju implementacije završne faze ovog Sporazuma Agencija je u decembru 2020. godine donijela Odluku kojom je Crnogorskom Telekomu, Telenoru i Mtelu naložila da od 01.07.2021. godine, primijene sljedeći korak u smanjenju cijena usluga rominga u državama Zapadnog Balkana i Pravilnik o utvrđivanju detaljnih pravila o primjeni "politike fer korišćenja", o metodologiji procjene održivosti ukidanja dodatnih naknada za regulisane maloprodajne usluge rominga i o zahtjevu koji podnosi operator za potrebe te procjene, kojim su precizno propisane situacije u kojima operatori mogu da odstupe od mehanizma naplate koji je propisan Odlukom. Početkom juna 2021. godine Agencija je usvojila Smjernice za implementaciju navedene Odluke i Pravilnika na nivou maloprodaje (Smjernice za maloprodajni roming u regionu Zapadnog Balkana), sa ciljem jednostavnije primjene ovih propisa.

Počev od 01.07.2021. godine operatori su implementirali Odluku Agencije kojom je definisana primjena „Roming kao kod kuće“ (*Roaming like at home*) režima naplate usluga rominga u državama Zapadnog Balkana sa kojima je Crna Gora potpisala Sporazum.

Tokom 2025. godine će se nastaviti sa daljim praćenjem implementacije Odluke iz 2020. godine od strane operatora što se ogleda u smanjenju maksimalnih prosječnih veleprodajnih cijena za uslugu prenosa podataka u romingu od 01.01.2025. godine.

7. Inicijativa za smanjenje cijena međunarodne terminacije poziva u regionu

Agencija je tokom 2018. godine pokrenula inicijativu za smanjenje cijena usluga terminacije međunarodnih poziva u fiksnim i mobilnim mrežama u regionu između Crne Gore, Republike Srbije, Bosne i Hercegovine i Republike Sjeverne Makedonije. Iako su regulatorna tijela iz ovih zemalja načelno prihvatila ovu inicijativu, nije došlo do njene realizacije, zbog različitih viđenja mehanizama za njeno sprovođenje.

Tokom 2024. godine, predstavnici Agencije su predložili da, ograničenje maloprodajnih cijena za telefonske pozive između zemalja iz regiona Zapadnog Balkana, a što bi uključivalo i smanjenje cijena terminacije međunarodnih poziva u regionu Zapadnog Balkana, postane dio Plana za Zajedničko regionalno tržište (CRM 2) za period 2025.-2028. koje priprema Savjet za regionalnu saradnju (RCC - Regional Cooperation Council) Dio: Digitalna transformacija, tačka Povezanost). Tokom 2025. godine, Agencija će u okviru svojih ovlaštenja, nastaviti dalje aktivnosti sa RCC i nadležnim ministarstvima i regulatorima iz WB6 država u cilju realizacije ove inicijative.

C. Vođenje odvojenog računovodstva univerzalnog poštanskog operatora

Agencija će u toku 2025. godine nastaviti aktivnosti na praćenju implementacije vođenja odvojenog računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge univerzalnog poštanskog operatora.

1. Praćenje implementacije Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge

Agencija će, u toku 2025. godine, u saradnji sa izabranim konsultantskim timom, nastaviti sa praćenjem implementacije Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge ("Sl. list CG", br. 37/17, 08/19, 75/20, 45/23 i 48/24), odnosno sa praćenjem sprovođenja aktivnosti univerzalnog poštanskog operatora koje se odnose na računovodstveno odvajanje, vođenje računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge, kao i praćenjem usklađenosti ovih aktivnosti sa propisanim troškovnim modelom i predviđenom dinamikom realizacije. Agencija će u saradnji sa izabranim konsultantom i univerzalnim poštanskim operatorom, ukoliko se za to ukaže potreba, izraditi izmjene i dopune predmetnog Pravilnika.

2. Regulacija cijena univerzalne poštanske usluge

Agencija će, u toku 2025. godine, nastaviti aktivnosti na regulaciji cijena univerzalne poštanske usluge, a imajući u vidu da je u novembru 2023. godine dala saglasnost na Cjenovnik univerzalne poštanske usluge Pošte Crne Gore, sa čijom primjenom je Pošta Crne Gore započela 01.01.2024.

godine, pa će Agencija nastaviti praćenje primjene cijena poštanskih usluga, na način što će u 2025. godini izraditi analizu cijena univerzalnih poštanskih usluga Pošte Crne Gore, koja će sadržati i uporednu analizu ovih cijena sa cijenama istih usluga u zemljama regiona i pojedinim zemljama EU.

D. Univerzalni servis

1. Univerzalni servis u elektronskim komunikacijama

Agencija je u 2020. godini, nakon sprovedenog javnog konkursa, za operatora Univerzalnog servisa za uslugu za pružanje usluge Univerzalnog imenika i Univerzalne službe informacija odredila društvo za telekomunikacije Mtel d.o.o. Podgorica, na period od 5 godina, to jest do 25.01.2026. godine. Iste godine, na osnovu člana 86 stav 4 Zakona o elektronskim komunikacijama, Agencija je odredila akcionarsko društvo Crnogorski Telekom a.d. Podgorica za operatora Univerzalnog servisa za uslugu pristupa elektronskoj komunikacionoj mreži, telefonskih poziva i pristupa internetu na cijeloj teritoriji Crne Gore, za period od pet godina, to jest do 25.01.2026. godine.

Agencija će u toku 2025. godine pratiti razvoj i implementaciju univerzalnog servisa od strane operatora Univerzalnog servisa i raditi na afirmaciji Univerzalnog servisa, pospješivati saradnju operatora Univerzalnog servisa, državnih organa i jedinica lokalne samouprave po ovom pitanju i preduzimati dalje mjere u cilju kvalitetnijeg pružanja usluga iz opsega Univerzalnog servisa u skladu sa prikupljenim iskustvom i najboljom praksom iz okruženja. Posebna pažnja će biti posvećena implementaciji tehnologija kojima će se postići racionalnija i efikasnija realizacija priključaka univerzalnog servisa, kao proceduri odobrenja eventualnog neto troška obavljanja univerzalne usluge u elektronskim komunikacijama. Takođe, će biti razmatrana i mogućnost povećanja brzine prenosa podataka za funkcionalan pristup internetu.

Imajući u vidu da su operatori Univerzalnog servisa dužni da isti pružaju do 25.01.2026. godine, Agencija će u toku 2025. godine izvršiti izbor operatora univerzalnog servisa putem javnog konkursa u skladu sa novim Zakonom o elektronskim komunikacijama.

2. Univerzalni servis u poštanskoj djelatnosti

Agencija će, u okviru svojih nadležnosti, u toku 2025. godine pratiti obavljanje univerzalne poštanske usluge univerzalnog poštanskog operatora, preduzimajući mjere u cijju obezbjeđenja propisanih standarda kvaliteta univerzalne poštanske usluge, a posebna pažnja će biti posvećena i obezbjeđenju održivosti ove usluge, odnosno realizaciji obaveza koje su propisane Zakonom o

poštanskim uslugama, Strategijom razvoja poštanske djelatnosti u Crnoj Gori i planiranim izmjenama Zakona o poštanskim uslugama. Ove obaveze se odnose na nastavak aktivnosti u realizaciji studije kojom se preispituje održivost obaveznosti univerzalne poštanske usluge, a koja je započeta tokom 2024. godine, kao i na postupak verifikacije neto troška i odlučivanja o eventualnoj naknadi troška obavljanja univerzalne poštanske usluge koji predstavlja neopravdano finansijsko opterećenje za univerzalnog poštanskog operatora.

Pored redovnog nadzora nad kvalitetom obavljanja univerzalne poštanske usluge, Agencija će preduzimati i druge aktivnosti kako bi se od strane univerzalnog poštanskog operatora obezbijedili standardi kvaliteta propisani Zakonom o poštanskim uslugama i odgovarajućim podzakonskim aktima. Pošta Crne Gore je i u 2024. godini imala obavezu realizacije mjerenja kvaliteta obavljanja univerzalne usluge u skladu sa standardima MEST EN 13850 i MEST EN 14012, a shodno Pravilniku o bližim uslovima za obavljanje univerzalne poštanske usluge. Zavisno od rezultata analize Izvještaja o mjerenju kvaliteta obavljanja univerzalne poštanske usluge za 2024. godinu, Agencija će preduzeti odgovarajuće regulatorne mjere u cilju obezbjeđenja propisanog kvaliteta ove usluge. Agencija će u 2025. godini, u cilju provjere rezultata mjerenja navedenih u Godišnjem izvještaju o mjerenju kvaliteta obavljanja univerzalne poštanske usluge Pošte Crne Gore, obaviti reviziju sprovedenog mjerenja i rezultata iz izvještaja o mjerenju kvaliteta. Agencija će za reviziju sprovedenih mjerenja angažovati nezavisnu instituciju, kako je to predviđeno Pravilnikom o bližim uslovima za obavljanje univerzalne poštanske usluge.

Agencija će u sklopu ispunjavanja svoje nadležnosti koja se odnosi na praćenje stanja i razvoja tržišta poštanskih usluga, a u cilju obezbjeđenja boljeg kvaliteta pružanja poštanskih usluga, inicirati započinjanje implementacije novog poštansko adresnog koda, gdje je kao nosilac aktivnosti Strategijom označena Pošta Crne Gore, na način što će obezbijediti uslove za razmjenu mišljenja i početak saradnje svih institucija nadležnih za realizaciju ove aktivnosti.

E. Upravljanje radio frekvencijskim spektrom

Upravljanje radio-frekvencijskim spektrom, kao ograničenim prirodnim resursom obuhvata planiranje, dodjelu, koordinaciju, monitoring i kontrolu korišćenja radio-frekvencijskog spektra. Shodno članu 96 Zakona, Agencija upravlja radio-frekvencijskim spektrom u skladu sa međunarodnim sporazumima (Konvencijom i propisima o radiokomunikacijama Međunarodne unije za telekomunikacije - ITU) i ovim zakonom. Agencija koordinira i korišćenje satelitskih orbita, u skladu sa odgovarajućim međunarodnim sporazumima i Zakonom.

U segmentu planskih aktivnosti vezanih za upravljanje radio-frekvencijskim spektrom najznačajnije tekuće aktivnosti koje se sprovode u cilju racionalnog korišćenja radio-frekvencija su:

- planiranje korišćenja radio-frekvencija,
- izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija (dodjela radio-frekvencija),
- kontrola i monitoring radio-frekvencijskog spektra i
- međunarodna koordinacija radio-frekvencija.

1. Planiranje korišćenja radio-frekvencija

Agencija planira korišćenje radio-frekvencija sa ciljem njihovog racionalnog korišćenja i postizanja maksimalnih benefita za društvo u cjelini, saglasno Zakonu, Planu namjene radio-frekvencijskog spektra i drugim strateškim dokumentima, uvažavajući zahtjeve i potrebe korisnika. Planiranje korišćenja radio-frekvencija vrši se na opštem nivou kroz donošenje planova raspodjele i neposredno, u postupku izdavanja odobrenja za njihovo korišćenje.

Agencija donosi planove raspodjele radio-frekvencija i kontroliše njihovu primjenu. Planom raspodjele radio-frekvencija iz određenog opsega utvrđuje se podjela opsega na radio-frekvencijske kanale, bliži uslovi, način korišćenja i način dodjele radio-frekvencija, po jednoj ili više određenih radiokomunikacionih službi, saglasno Planu namjene radio-frekvencijskog spektra. Planove raspodjele radio-frekvencija donosi Agencija, vodeći računa o potrebama i zahtjevima korisnika, po sprovedenom postupku javnih konsultacija.

Po ukazanoj potrebi u 2025. godini će se vršiti izmjene i dopune postojećih planova raspodjele, sve u skladu sa Planom namjene radio-frekvencijskog spektra.

Nakon što od strane Konferencije evropskih administracija za poštu i telekomunikacije (CEPT) bude ažurirana Evropska zajednička tabela namjene radio-frekvencijskog spektra u kojoj će biti implementirane sve odluke Svjetske konferencije o radiokomunikacijama održane krajem 2023. godine u Ujedinjenim Arapskim Emiratima. Agencija će pripremiti i Vladi Crne Gore uputiti na usvajanje predlog izmjena i dopuna Plana namjene radio-frekvencijskog spektra (ili kompletno novi dokument ako bude neophodno). Ukoliko se ova aktivnost ne završi do kraja 2024. godine kako je prethodno bilo planirano, ista će biti završena u 2025. godini.

2. Uvođenje digitalnog radija u Crnoj Gori

Novim Zakonom o elektronskim komunikacijama biće transponovan član 113 Direktive Evropskog Parlamenta i Savjeta (EU) 2018/1972 o uspostavljanju Evropskog zakona o elektronskim komunikacijama (Direktiva EECC), koji propisuje da svi automobilski prijemnici

ugrađeni u novo vozilo kategorije M (putničko motorno vozilo sa najmanje četiri točka) koje je u svrhu prodaje ili iznajmljivanja stavljeno na tržište, moraju sadržati prijemnik sa mogućnošću primanja i reprodukcije barem digitalnih radijskih usluga koje se pružaju putem digitalne zemaljske radio-difuzije. Predlogom strategijskih polazišta i smjernica za uvođenje digitalnog radija u Crnoj Gori, koji je donijela međuresorska radna grupa 2019. godine, preporučena je DAB+ tehnologija kao optimalno rješenje za uvođenje digitalnog radija u Crnoj Gori. Saglasno pomenutom aktu, privredno društvo „Radio-difuzni centar“ d.o.o. Podgorica je tokom 2021. godine realizovalo pilot projekat uvođenja digitalnog radija koji je podrazumijeva testno emitovanje DAB+ signala na teritoriji Glavnog grada Podgorice, sa emisione lokacije Sjenica. Međutim zbog nemogućnosti daljeg finansiranja ovog projekta RDC je prestao sa emitovanjem signala digitalnog radija.

Predlogom strategijskih polazišta i smjernica za uvođenje digitalnog radija u Crnoj Gori iz 2019. godine, između ostalog su date veoma jasne preporuke povodom potrebnih izmjena regulatornog okvira, a takođe i preporuke povodom uspostavljanja adekvatnog ekonomskog okvira za uvođenje digitalnog radija. S obzirom da i pored isticanja Agencije, tokom posljednjih nekoliko godina prilikom učešća u svim međuresornim aktivnostima u oblasti medijskih reformi i izrade novih regulatornih okvira, da su ove smjernice i preporuke neophodni preduslov za uvođenje digitalnog radija u Crnoj Gori, najveći dio nije sproveden i stoga se potencira potreba za bliskom međuresornom saradnjom u narednom periodu sa Agencijom za audiovizuelne medijske usluge, resornim ministarstvima za oblast elektronskih komunikacija i audiovizuelnih medijskih usluga i RDC-om. Posebno se ističe potreba da se preduzmu mjere za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o digitalnoj radio-difuziji i na međuresornom nivou (nadležna ministarstva, nadležni regulatori, RDC i javni servis RTCG) inicira izrada akta u formi predloga projekta podrške digitalizaciji radija u Crnoj Gori iz sredstava Budžeta Crne Gore, a koji bi se po usaglašavanju dostavio Vladi na usvajanje i izvršenje.

U tom smislu sa ciljem da u 2025. godini digitalni zemaljski radio postane i komercijalno dostupan u Crnoj Gori, Agencija će tokom 2025. godine nastaviti dalje aktivnosti povodom uvođenja digitalnog radija i prilagođavanja regulatornog okvira kroz dalji rad međuresorskih radnih grupa, kao i na osnovu nadležnosti Agencije koje će proizići iz novog Zakona o elektronskih komunikacijama, uključujući i aktivnosti i projekte na regionalnom nivou.

3. Izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija

U toku 2025. godine nastaviće se aktivnosti na sprovođenju nadležnosti Agencije u dijelu izdavanja odobrenja za korišćenje radio-frekvencija. Shodno Zakonu, odobrenje za korišćenje radio-frekvencija se izdaje na osnovu zahtjeva. Izuzetno, u slučaju dodjele radio-frekvencije iz

opsega za koje je odgovarajućim planom raspodjele radio-frekvencija utvrđeno da se dodjeljuju na ekskluzivnoj osnovi na čitavoj teritoriji Crne Gore za realizaciju javne elektronske komunikacione mreže, odnosno kada se za radio-frekvencijske opsege za koje je ograničen broj odobrenja utvrdi da je iskazano interesovanje veće od raspoloživih radio-frekvencijskih resursa, odobrenje se izdaje na osnovu sprovedenog postupka javnog nadmetanja. Pri tome, treba imati u vidu da javni tender za radio-frekvencije, koje su Planom namjene radio-frekvencijskog spektra namijenjene radio-difuznoj službi, za sisteme zemaljske radio-difuzije, shodno Zakonu o audiovizuelnim medijskim uslugama, sprovodi Agencija za audiovizuelne medijske usluge, na osnovu podataka o slobodnim radio-frekvencijama koje obezbjeđuje Agencija.

4. Izmjena modela pojedinačne autorizacije za radio bazne stanice mobilnih mreža

U nacrtu novoga Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija je predložila da se umjesto modela pojedinačne autorizacije (izdavanja odgovarajućeg akta na zahtjev operatora uz dostavljanje tehničke dokumentacije) za radio bazne stanice mobilnih mreža propiše model pojedinačne notifikacije (prijave, bez obaveze dostavljanja tehničke dokumentacije i bez izdavanja pojedinačnog akta) radnih parametara prije puštanja u rad nove radio bazne stanice, odnosno prije izmjene ranije prijavljenih parametara za postojeće radio bazne stanice. Ovim modelom, ukoliko bude dio novog zakona, uz već razvijeni web portal za podnošenje zahtjeva za izdavanje odobrenja, odnosno prijavljivanje tehničkih parametara, značajno će se ubrzati procedura i smanjiti troškovi autorizacije radnih parametara radio baznih stanica.

Agencija je u prethodnom periodu tijesno sarađivala sa mobilnim operatorima na definisanju minimalnog obima tehničke dokumentacije koji omogućava provjeru usaglašenosti tehničkih parametara sa Zakonom o elektronskim komunikacijama, Planom namjene radio-frekvencijskog spektra, odgovarajućim planom raspodjele i drugim propisima iz oblasti radiokomunikacija. Takođe, definisani su slučajevi izmjena parametara za koje nije potrebno dostavljati tehničku dokumentaciju, slučajevi izmjena u kojima je dovoljno dostaviti samo informaciju o izmjeni, kao i slučajevi u kojima se dokumentacija može dostaviti u skraćenom obimu. Autorizacija izmjena uz obavezu dostavljanja tehničke dokumentacije u punom obimu zadržana je isključivo kod izmjena koje podrazumijevaju povećanje ukupne izračene snage na lokaciji ili promjenu na antenskom sistemu koja u značajnoj mjeri mijenja distribuciju radio signala u okolnom prostoru (iz potrebe provjere usaglašenosti sa granicama izlaganja EM poljima, odnosno postizanja veće preciznosti procjene stepena pokrivenosti signalom mreže).

U slučaju prelaska na režim notifikacije, sva odgovornost po pitanju provjere usklađenosti radnih parametara radio baznih stanica sa granicama izlaganja elektromagnetnim poljima će preći na

Agenciju, što će iziskivati dodatno snaženje stručnih kapaciteta u Sektoru za radiokomunikacije, kao i nabavku odgovarajućih alata.

5. Zaštita od nejonizujućeg zračenja

Pitanje zaštite od nejonizujućih zračenja, u koja spadaju i elektromagnetna (EM) zračenja radiokomunikacionih predajnika, je uređeno Zakonom o zaštiti od nejonizujućih zračenja iz 2013. godine. Prema tom zakonu, zaštita od EM zračenja je u Crnoj Gori prvenstveno u nadležnosti ministarstva nadležnog za oblast zaštite životne sredine i Agencije za zaštitu životne sredine. Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost prema trenutno važećem zakonskom okviru nema direktnih nadležnosti u vezi sa ovim pitanjem, ali će nastaviti tijesnu saradnju sa nadležnim institucijama iz ove oblasti. Shodno Zakonu o elektronskim komunikacijama, Agencija je obavezna da u postupku izdavanja odobrenja za korišćenje radio-frekvencija obezbijedi da parametri elektromagnetnih polja na određenoj lokaciji ne prelaze granice utvrđene zakonom kojim se uređuje zaštita od nejonizujućeg zračenja.

S obzirom na kompleksnost ovog pitanja, posebno u slučaju kolociranih višestrukih radio baznih stanica i drugih predajnika različitih tehnologija (GSM, UMTS, LTE, NR, DVB-T2, FM radio i dr.), Agencija je još 2023. godine planirala da obezbijedi izradu stručnog dokumenta Smjernice za autorizaciju 5G radio baznih stanica sa aspekta EM zračenja, kojim bi se definisao algoritam za provjeru saglasnosti sa granicama izlaganja EM poljima za različite vrste konfiguracija radio baznih stanica i tipove okruženja. Tender za javnu nabavku usluge izrade predmetnog dokumenta je raspisivan dva puta i oba puta obustavljen iz razloga što nije pristigla nijedna ponuda. Agencija će tokom 2025. godine obezbijediti izradu dokumenta, bilo putem javne nabavke, bilo na drugi način (angažovanjem sopstvenih stručnih kapaciteta uz podršku eksperata iz akademske zajednice).

Takođe, do kraja 2024. godine očekuje se nabavka mjernog seta za mjerenje nivoa elektromagnetnih polja (EMP) frekvencija od 30 MHz do 6 GHz, pa će Agencija tokom 2025. godine steći sposobnost da vrši mjerenja u slučaju da se na drugi način ne može procijeniti da puštanjem u rad odgovarajućeg radio predajnika neće doći do prekoračenja propisanih granica izlaganja EM poljima na lokacijama od interesa.

6. Kontrola i monitoring radio-frekvencijskog spektra

Članom 11 tačka 6 Zakona o elektronskim komunikacijama utvrđena je nadležnost Agencije da vrši kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog (RF) spektra. Članom 123 ovog zakona propisano je da kontrolu i monitoring RF spektra Agencija vrši u skladu sa ovim zakonom i odgovarajućim međunarodnim tehničkim propisima i standardima. S tim u vezi, Agencija je dužna da planira,

razvija i unaprjeđuje Sistem kontrole i monitoringa RF spektra (Sistem). U postupku kontrole i monitoringa RF spektra Agencija, naročito:

- vrši odgovarajuća mjerenja parametara radio emisija radi utvrđivanja zauzetosti pojedinih RF opsega, u skladu sa ovim zakonom i odgovarajućim međunarodnim tehničkim propisima i standardima;
- utvrđuje izvor, lokaciju i identifikuje nelegalne radio emisije i izvore štetnih interferencija;
- vrši odgovarajuća mjerenja parametara radio-emisija radi kontrole ispunjavanja uslova za korišćenje radio-frekvencija iz odgovarajućeg odobrenja.

Sprovođenje nadležnosti u oblasti kontrole i monitoringa RF spektra Agencija će tokom 2025. godine obavljati korišćenjem do sada realizovanih fiksnih kontrolno-mjernih stanica povezanih u jedinstveni sistem u zoni njihovog opsluživanja i to:

- iz Glavnog kontrolno-mjernog centra na Dajbabskoj gori (GKMC) za opštine Podgorica, Tuzi i Zeta u opsegu od 20 MHz do 3,6 GHz;
- iz Regionalnog kontrolno-mjernog centra na Crnom rtu kod Sutomora (RKMC) za opštinu Bar u opsegu od 20 MHz do 3 GHz, odnosno do 3,6 GHz kada se oprema nadogradi;
- iz Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice na Crljenicama (DUKMS Pljevlja) za opštinu Pljevlja u opsegu od 20 MHz do 3 GHz;
- iz Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice na Bijeloj Crkvi (DUKMS Rožaje) za opštinu Rožaje u opsegu od 20 MHz do 3 GHz;
- iz Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice na Trojici (DUKMS Kotor) za opštine Kotor i Tivat u opsegu od 20 MHz do 3 GHz, odnosno do 3,6 GHz kada se oprema nadogradi;
- iz Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice na Bijeloj Gori (DUKMS Ulcinj) za opštinu Ulcinj u opsegu od 20 MHz do 3 GHz;
- iz Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice na Mrkošnici (DUKMS Nikšić) za opštinu Nikšić u opsegu od 20 MHz do 3 GHz.

Na područjima Crne Gore koja nijesu pokrivena postojećim sistemom fiksnih monitoring stanica, kontrola i monitoring RF spektra obavljaće se korišćenjem Mobilne kontrolno-mjerne stanice u vozilu Mercedes® Sprinter (MKMS) uglavnom u opsegu od 20 MHz do 3,6 GHz.

Osim navedenih kontrolno-mjernih stanica, u cilju utvrđivanja izvora i lokacija nelegalnih radio-emisija, te utvrđivanja izvora štetnih interferencija u opsegu od 10 kHz do 43 GHz na čitavoj teritoriji države Agencija će koristiti i prenosnu kontrolno-mjernu opremu.

Nastaviće se sa radovima na uspostavljanju potpune funkcionalnosti GKMC-a koja je bila ograničena nakon oštećenja dijela objekta i mjerne opreme usljed požara koji se desio 2023. godine.

Ukoliko se blagovremeno nabavi sva potrebna kontrolno-mjerna oprema i softver, u vidu prenosnog („backpack“) mjernog sistema instaliranog u adaptiranom vozilu Renault® Koleos, tokom 2025. godine vršiće se mjerenja vrijednosti parametara kvaliteta usluge prenosa podataka u javnim mobilnim elektronskim komunikacionim mrežama sa ciljem provjere ispunjenosti zahtjeva u pogledu obima i dinamike pokrivanja signalom mreže propisanih odobrenjima za korišćenje radio-frekvencija.

Po potrebi, vršiće se i provjera poštovanja odredbi koordinacionih sporazuma potpisanih sa susjednim državama u opsezima namijenjenim za javne mobilne elektronske komunikacione mreže.

Aktivnosti na kontroli i monitoringu radio-frekvencijskog spektra biće definisane Planom redovne kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra u 2025. godini.

7. Međunarodna koordinacija radio-frekvencija

Za nesmetano korišćenje odgovarajućih radio-frekvencijskih resursa neophodno je obezbijediti usaglašeno korišćenje radio-frekvencijskog spektra za sve postojeće i buduće servise u Crnoj Gori. Imajući ovo u vidu Agencija će u 2025. godini sprovoditi dalje aktivnosti na planu međunarodne koordinacije radio-frekvencija sa administracijama susjednih država, za potrebe međunarodnih fiksnih veza, fiksnih/mobilnih komunikacionih mreža i sistema zemaljske radio-difuzije.

Takođe, sprovodiće se procedure predviđene za međunarodnu koordinaciju radio-frekvencija, predlaganje i sprovođenje mjera za otklanjanje neželjnih interferencija koje potiču od izvora emisije lociranih na teritoriji Crne Gore ili iz inostranstva, održavanje jedinstvene radio-koordinacijske baze podataka sa svim relevantnim podacima potrebnim za efikasan rad Agencije po pitanju međunarodne koordinacije radio-frekvencija u cilju postizanja priznanja kroz upis istih u međunarodne planove frekvencija za analognu i digitalnu radio-difuziju, u skladu sa Sporazumima Ženeva 06 za televiziju, Ženeva 84 za FM radio, Ženeva 75 za radio-difuznu službu na srednjim talasima, dodacima 30, 30A i 30B Pravilnika o radio-komunikacijama za radio-difuznu satelitsku službu i fiksnu satelitsku službu kao i drugim međunarodnim sporazumima. Prethodno podrazumijeva pripremanje dokumentacije i obavljanje komunikacije u vezi sa procedurom prijavljivanja i modifikacije zahtjeva koje se odnose na upotrebu radio-frekvencija međunarodnim organizacijama iz oblasti elektronskih komunikacija, posredstvom nadležnog državnog organa, kao i pripremanje odgovora na koordinacione zahtjeve drugih administracija za korišćenje radio-frekvencijskog spektra.

Agencija će tokom 2025. godine nastaviti saradnju sa administracijama susjednih država u cilju praćenja implementacije već potpisanih sporazuma o koordinaciji korišćenja pojedinih radio-frekvencijskih opsega.

Iako je opseg 700 MHz u Crnoj Gori oslobođen od sistema zemaljske radio-difuzije još 2017. godine i u februaru 2023. godine dodijeljen mobilnim opertorima za realizaciju javnih mobilnih elektronskih komunikacionih mreža, njegovo korišćenje za ove primjene je još uvijek djelimično i povremeno ograničeno prisustvom signala digitalne televizije iz Republike Albanije. Tokom 2024. godine najveći uticaj je zabilježen u opštinama Ulcinj i Bar. Bez obzira na činjenicu da je opseg 700 MHz harmonizovan na nivou Evropske unije i CEPT-a za MFCN sisteme i da je produženi rok za njegovo oslobađanje od sistema zemaljske digitalne radio-difuzije istekao 30. juna 2022. godine, ovaj opseg se u susjednoj Albaniji još uvijek koristi od strane zemaljske digitalne radio-difuzije. Tokom 2023. godine, nakon intenzivne komunikacije Agencije i resornog ministarstva sa nadležnim organima Republike Albanije, albanska strana je preduzela određene aktivnosti na ublažavanju negativnog uticaja DTV signala na rad LTE/NR mreža u Crnoj Gori, prije svega kroz migraciju DTV predajnika u allotment zonama Skadar i Tirana na kanale koji se ne preklapaju sa dijelom opsega opredijeljenog za uzlaznu vezu (uplink) MFCN sistema, a koja je posebno osjetljiva na širokopojasne smetnje. Ovim su otklonjene štetne smetnje u Glavnom gradu Podgorica i opštinama Tuzi i Zeta. Ipak uprkos preduzetim mjerama i aktivnostima Agencije operatori kojima su dodijeljeni frekvencijski blokovi 703-713/758-768 MHz, odnosno 713-723/768-778 MHz se i dalje suočavaju se sa štetnom smetnjom na ulaznoj vezi u opsegu 710-713 MHz, odnosno 713-718 MHz na području primorskih opština Ulcinj i Bar, kao i na isturenim lokacijama u opštinama Budva, Kotor, Tivat i Cetinje (Lovćen).

Imajući prethodno u vidu Agencija će nastaviti komunikaciju sa nadležnim institucijama Republike Albanije u cilju završetka procesa tranzicije i finalizacije oslobađanja opsega 694-790 MHz, a posebno dijela toga opsega 703-733 MHz (TV kanali 50 do 53), od sistema digitalne zemaljske radio-difuzije na cijeloj teritoriji Albanije.

Imajući u vidu da je finalizacija bilateralnog sporazuma o koordinaciji radio-frekvencija iz opsega 470-694 MHz između Republike Albanije i Crne Gore od esencijalnog značaja za obje države kada je u pitanju rad i dalji razvoj DTT sistema, što će doprinijeti rješavanju štetnih smetnji u opsegu 700 MHz i omogućavanju njegovog neometanog korišćenja za MFCN na obostranu korist objiju država, aktivnosti na usaglašavanju parametara za DTT sisteme u opsegu 470-694 MHz će biti nastavljene i u 2025. godini ukoliko taj proces ne bude završen do kraja 2024. godine.

Agencija će tokom 2025. godine nastaviti aktivnosti povodom koordinacije radio-frekvencija za zemaljske sisteme za digitalno emitovanje radijskog signala (Terrestrial Audio Broadcasting-T-

DAB) na bilateralnim/multilateralnim sastancima sa predstavnicima nadležnih administracija susjednih država, odnosno regiona, u cilju implementacije Jadransko-Jonskog sporazuma koji se očekuje da bude potpisan u IV kvartalu 2024. godine, a kojim će se izvršiti replaniranje međunarodnog Plana korišćenja radio-frekvencija Ženeva 2006 (GE06), u dijelu koji se odnosi na opseg 174-230 MHz, kako bi se ostvarila veća efikasnost uz nesmetano korišćenje radio-frekvencija iz pomenutog opsega za digitalnog zemaljskog radija i televizije, uz usaglašavanje parametara za pojedinačne lokacije.

Nakon što se prvi put pojavila tokom ljeta 2023. godine, štetna smetnja u neuparenom dijelu opsega 2,6 GHz, oličena u degradaciji odnosa signal-šum na uzlaznoj vezi na praktično svim LTE2600 TDD ćelijama mobilnog operatora One Crna Gora u obalnom području Crne Gore, se vratila u junu 2024. godine. Analizom prirode, vremenske distribucije i nivoa smetnje, uključujući i odgovarajuća mjerenja, utvrđeno je da se radi o signalu italijanskog mobilnog operatora Wind Tre, koji za svoju LTE2600 TDD mrežu koristi iste frekvencijske blokove. Iako nijesu isključene ni druge pretpostavke, najvjerovatniji uzrok neočekivano visokog nivoa signala na našoj obali je mehanizam prostiranja radio talasa poznat pod nazivom "ducting", koji se dešava u specifičnim atmosferskim uslovima. Ovaj fenomen kao posljedicu ima redukciju slabljenja u slobodnom prostoru znatno ispod očekivanog nivoa, omogućavajući prostiranje radio talasa iza granice horizonta, na rastojanjima koja su znatno veća od očekivanih.

Do definisanja konačnog rješenja, Agencija je u julu 2024. godine, privremeno na 90 dana, mobilnom operatoru Ona Crna Gora izmijenila odobrenje za korišćenje radio-frekvencija iz neuparenog dijela opsega 2,6 GHz, na način što su tom operatoru umjesto tri bloka koja su izložena štetnoj smetnji dodijeljena tri preostala slobodna bloka iz ovog opsega, čime je tom operatoru omogućena valorizacija LTE2600 TDD mreže tokom špica ljetnje turističke sezone. Tokom 2025. godine Agencija će intenzivirati aktivnosti, započete u 2024. godini, prema nadležnim institucijama Republike Italije u cilju definisanja regulatornih i tehničkih mjera za trajno rješavanje ovog problema.

Tokom 2025. godine biće nastavljene aktivnosti u vezi sa procedurom za upis dodjele Crne Gore u Dodatke 30/30A za radio-difuznu satelitsku službu. U skladu sa članom 4 Dodatka 30 (Appendix 30) i članom 4 Dodatka 30A (Appendix 30A) Propisa o radiokomunikacijama (u daljem tekstu AP30/30A RR), Agencija je pripremila preliminarne predloge zahtjeva za sticanje prava Crne Gore na odgovarajuću orbitalnu poziciju i korišćenje radio-frekvencija u opsezima koje koristi radio-difuzna satelitska služba (BSS), za geostacionarne satelitske mreže (GSO). AP30 Plan i Lista, za Region 1, kome pripadaju države Evrope, sadrži dodjele za silaznu vezu (downlink) GSO BSS sa odgovarajućim parametrima u opsegu 11,7-12,5 GHz, odnosno AP30A Plan i Lista za uzlaznu vezu GSO BSS sa odgovarajućim parametrima u opsegu 17,3 – 18,1 GHz za države

Evrope. Pomenuti Plan/Lista predstavljaju maksimalno eksploatisani resurs u oblasti satelitskih komunikacija uopšte i stoga je procedura upisa dodjele u isti izuzetno zahtjevna. Odredbe 4.1.26 AP30/30A RR propisuju da administracija koja trenutno nema dodjele u navednom planu pokreće proceduru upisa u Listu dodatnog korišćenja AP30/30A, a nakon uspješnog završetka te procedure može na prvoj narednoj Svjetskoj konferenciji o radiokomunikacijama, na osnovu stečenog upisa u Listu zatražiti upis u međunarodni AP30/30A Plan. Pri tome, na osnovu ove odredbe, administracija koja trenutno nema nacionalni upis u Plan, može zatražiti korišćenje do 10 kanala u svakom od navedenih opsega. Agencija će nastojati da predmetnu proceduru završi do sljedeće Svjetske konferencije o radiokomunikacijama koja se održava 2027. godine.

F. Upravljanje numeracijom i adresiranjem

Shodno članu 128 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija upravlja numeracijom i adresiranjem. Upravljanje numeracijom i adresiranjem, u smislu ovog zakona, obuhvata planiranje, upotrebu i dodjelu brojeva i adresa, kao ograničenog resursa, na način kojim se obezbjeđuje njihovo racionalno, ravnomjerno i efikasno korišćenje, u skladu sa planom numeracije i planom adresiranja.

1. Izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa

U toku 2025. godine, shodno Zakonu o elektronskim komunikacijama i najboljoj evropskoj praksi, nastaviće se aktivnosti na sprovođenju nadležnosti Agencije u vezi određivanja načina korišćenja brojeva i adresa i izdavanja odobrenja za korišćenje istih.

2. Usluga prenosa brojeva

Agencija će u toku 2025. godine nastaviti da prati pružanje usluge prenosa brojeva od strane operatora i administratora baze prenesenih brojeva i operatora elektronskih komunikacionih usluga, analizirati učinak pružanja ove usluge na konkurentnost tržišta i preduzimati dalje mjere u cilju optimizacije procesa prenosa brojeva u skladu sa prikupljenim iskustvom i najboljom praksom iz okruženja

U 2025. godini, nakon sprovedenog novog postupka za izbor administratora centralne baze prenesenih brojeva će se nastaviti sa unapređenjem sistema centralne baze podataka prenesenih brojeva, prvenstveno u cilju poboljšanja pružanja ove usluge.

3. Informisanje građana o postojanju i korišćenju jedinstvenog evropskog broja za pozive u hitnim slučajevima „112“ i brojeva ostalih hitnih službi

Agencija će i u toku 2025. godine, u saradnji sa organom državne uprave nadležnim za zaštitu i spašavanje (Direktorat za vanredne situacije-Ministarstvo unutrašnjih poslova), na odgovarajući i javno dostupan način, nastaviti da informiše građane o postojanju i korišćenju jedinstvenog evropskog broja za pozive u hitnim slučajevima „112“, kao i raditi na poboljšanju efikasnijeg rada službe „112“, prvenstveno kroz uvođenje AML (Advanced Mobile Location) metode za bolje lociranje pozivaoca broja 112, kao i na ispunjavanju obaveza predviđenih novim Zakonom o elektronskim komunikacijama za broj 112.

Agencija će u 2025. godini proučiti važeću regulativu i praksu zastupljenu u EU i prema resornom ministarstvu i Ministarstvu unutrašnjih poslova odnosno Direktoratu za vanredne situacije pokrenuti inicijativu za implementaciju „Public warning“ sistema (Cell broadcast, Location based SMS, i slanje upozorenja drugim kanalima (OTT, društvene mreže), a koji podržava slijedeće vrste upozorenja: Presidential Alert, Extreme Alert, Severe Alert, Public Safety Alert, Amber Alert, Test Alerts) i u slučaju prihvatanja iste vršiti koordinaciju implementacije ovog sistema sa operatorima elektronskih komunikacija.

Agencija će u saradnji sa OKC112 i operatorima raditi na uspostavljanju sistema upozoravanja javnosti u cilju ispunjavanja obaveze mobilnih operatora predviđene novim zakonom, da na zahtjev organa nadležnog za jedinstveni evropski broj za pozive u hitnim slučajevima "112", bez naknade dostavljati javna upozorenja krajnjim korisnicima o neposrednim ili nadolazećim opasnostima putem sistema upozoravanja javnosti.

Takođe, u cilju što kvalitetnijeg pružanja elektronskih komunikacionih usluga Agencija će zajedno sa EPCG, CEDIS-om i operatorima raditi na obezbjeđivanju što kvalitetnijeg i pouzdanijeg napajanja električnom energijom objekata operatora i objekata u svom vlasništvu sa akcentom na povećanju korišćenja električne energije iz obnovljivih izvora.

Agencija će nastaviti aktivnosti na obezbjeđenju mogućnosti za pozivanje broja 112 preko drugih mreža u Crnoj Gori kada domicilna mreža nije dostupna, kao i mogućnosti korišćenja usluga drugih operatora (nacionalni roaming) u slučaju vanrednih situacija. U vezi sa ovim aktivnostima Agencija će vršiti periodično testiranje funkcionisanja ovih mogućnosti.

Takođe, Agencija će u 2025. godini proučiti važeću regulativu i praksu zastupljenu u EU u vezi sa SOS alarmom za lica koja spadaju u ranjive kategorije i prema resornom ministarstvu i drugim nadležnim institucijama pokrenuti inicijativu za implementaciju te mogućnosti i u slučaju

prihvatanja iste vršiti koordinaciju implementacije ovog sistema sa operatorima elektronskih komunikacija.

4. Obezbjedenje numeričkih resursa za komunikaciju između mašina - M2M

M2M je poslovno područje u razvoju koje je ušlo u fazu značajnijeg rasta, koje postaje novo poslovno područje za operatore elektronskih komunikacionih mreža. Operatori treba da omogućće povezivanje potrebno za održavanje veza između različitih mašina i senzora i za to im treba obezbjediti odgovarajuće regulatorne uslove i odgovarajuće resurse.

U 2022. godine izmjenom Plana numeracije uvedena je posebna numeracija za M2M, a u 2025. godinu biće nastavljeno praćenje potrebe za numeričkim resursima za M2M, izdavanje odgovarajućih odobrenja za korišćenje istih po zahtjevu operatora i praćenja aktivnosti operatora na napuštanju brojeva koje su ranije koristili za ove namjene.

G. Prava i zaštita interesa korisnika

1. Vođenje postupaka zaštite prava i interesa korisnika elektronskih komunikacionih usluga i poštanskih usluga

Korisnik javnih elektronskih komunikacionih usluga ima pravo da podnese operatoru prigovor po pitanju pristupa i kvaliteta usluga odmah po utvrđivanju nepravilnosti, a prigovor na iznos računa u roku od osam dana od prijema računa, u pisanoj formi. Operator odlučuje o prigovoru u roku od osam dana od dana prijema prigovora i obrazloženu odluku dostavlja korisniku, u pisanoj formi. Ukoliko operator odbije prigovor ili ne odluči u roku od osam dana od dana podnošenja prigovora, korisnik može podnijeti žalbu Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, u roku od 15 dana. Agencija u roku od 30 dana donosi odluku po žalbi korisnika. Shodno članu 32 Zakona o elektronskim komunikacijama protiv odluke Agencije može se pokrenuti upravni spor.

Agencija je, preduzimajući aktivnosti u cilju poboljšanja informisanosti korisnika i njihove edukacije o osnovnim korisničkim pravima, uticala na povećanje broja podnijetih žalbi korisnika sve do 2019. godine nakon čega je zabilježen trend smanjivanja broja postupaka vođenih pred Agencijom pokrenutim žalbama korisnika javnih elektronskih komunikacionih usluga, što predstavlja značajnu pozitivnu promjenu u odnosu na način kojim operatori rješavaju prigovore korisnika i ukazuje da je posvećeni rad Agencije po svakom podnesku korisnika i preduzimanje potrebnih mjera saglasno zakonu i pozakonskim aktima rezultiralo posvećenijem i ozbiljnijem odnosu operatora prema prigovorima korisnika.

U 2025. godini Agencija će postupke po žalbama korisnika sprovesti u skladu sa Zakonom o upravnom postupku i Zakonom o elektronskim komunikacijama. Žalba Agenciji se može podnijeti lično u prostorijama Agencije, poštom na adresu sjedišta Agencije, putem e-mail-a: zaštitakorisnika@ekip.me, putem sajta Agencije www.ekip.me kao i posredstvom aplikacije Centralni informacioni sistem za zaštitu potrošača na linku www.potrosac.me

Predlogom novog Zakona o elektronskim komunikacijama su definisani drugačiji rokovi i veći opseg prava krajnjih korisnika. Agencija će morati prilagoditi sistem rada shodno novom zakonu obezbjeđujući maksimalnu zaštitu krajnjih korisnika. Neka od novih prava krajnjih korisnika su: pravo na sažetak ugovora, pravo na veću zaštitu u pogledu korišćenja usluga sa dodatom vrijednošću, veća prava po osnovu prenosa broja u drugu mrežu, garantovan kvalitet usluga, posebno u segmentu usluge otvorenog pristupa internetu, veća prava u pogledu roka za raskid ugovora u slučaju da operator ne može da ispuni ugovorenu uslugu, veća transparentnost uslova pod kojim se ugovor zaključuje, veća prava u pogledu otključavanja terminalne opreme u slučaju prelaska u drugu mrežu, zaštitu od zlonamjernih i uzmeniravajućih poziva i drugo.

Unaprijeđeni Centralni informacioni sistem za zaštitu potrošača (CISZP) zvanično je pušten u rad 19. novembra 2021. godine. Sistemom je omogućeno potrošačima da preko web adrese (www.potrosac.me) ulože žalbu ili postavljaju pitanje u vezi svojih prava i/ili obaveza iz bilo koje oblasti, nakon čega se ta žalba ili pitanje odmah prosljeđuje organu nadležnom za rješavanje iste. Odlukom o utvrđivanju liste organa nadležnih za inspeksijski nadzor nad sprovođenjem zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača ("Službeni list Crne Gore", broj: 53/21) u CISZP, osim inspeksijskih organa, uvedene su i samostalne organizacije i nezavisna pravna lica nadležna za zaštitu potrošača, između ostalog i Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost. Svi subjekti nadzora obuhvaćeni pomenutom Odlukom imaju pristup CISZP-u i iz sistema preuzimaju pitanja i žalbe potrošača vezanih za oblast za koju su nadležni. Time je pored postojećih napravljen još jedan kanal za obraćanje korisnika Agenciji. Od 29 tačaka u kojima su nabrojani predmeti nadzora, Agencija je prepoznata kao nadležna za nadzor u 9 tačaka, koje će Agencija sprovesti u 2025. godini.

Zaštita korisnika poštanskih usluga je regulisana Zakonom o poštanskim uslugama u poglavlju II Poštanske usluge - odjeljak 5 Zaštita korisnika usluga i rješavanje sporova. Propisan je postupak reklamacije operatoru, postupak prigovora Agenciji i razlozi podnošenja reklamacije odnosno prigovora.

Imajući u vidu trend povećanja broja korisnika koji su se obraćali Agenciji sa različitim zahtjevima tokom 2024. godine, očekuje se porast broja prigovora korisnika, kao i zahtjeva za kontrolu rada poštanskih operatora. U 2025. godini Agencija će odlučivati po podnijetim prigovorima korisnika

protiv odluke poštanskog operatora i davati pojašnjenja i odgovore na pitanja korisnika poštanskih usluga.

U periodu pripreme Plana rada za 2025. godinu vrši se testiranje mogućnosti podnošenja žalbi i prigovora od strane korisnika elektronskim putem preko internet stranice Agencije www.ekip.me. U 2025. godini Agencija će raditi na unapređenju ovog načina komunikacije sa korisnicima.

2. Praćenje ponuda operatora i promjene ugovorenih uslova pružanja usluga

Operatori javnih elektronskih komunikacionih usluga u svojoj ponudi imaju sve veću ponudu u smislu raznovrsnih paketa usluga sa različitom kombinacijom servisa koje nude korisnicima svojih usluga. Operatori obavještavaju Agenciju o ponudama svojih usluga i izmjenama istih osam dana prije objavljivanja cjenovnika na svojoj internet stranici. Agencija vrši provjeru njihove usklađenosti sa zakonom u smislu poštovanja principa transparentnosti, nediskriminatornosti, strukture cijena, načina obračuna usluga samo po jednom osnovu i sl.

Operator je takođe dužan da najmanje 30 dana prije izmjene uslova utvrđenih pretplatničkim ugovorom, o izmjeni obavezno pisanim putem, na jasan, vidljiv i nedvosmislen način, kao i putem SMS-a kada je to moguće, obavijesti svoje pretplatnike i omogućiti u naznačenom roku istima bezuslovan raskid ugovora, ukoliko su te izmjene nepovoljnije u odnosu na ugovorene opšte uslove i cijene. Agencija cijeni usklađenost teksta pisanog obavještenja, koje operator u tom slučaju dostavlja pretplatnicima prije slanja tog obavještenja istima.

U 2025. godini, Agencija će cijiniti usaglašenost dostavljenih ponuda i cjenovnika operatora, kao i eventualne promjene ugovorenih uslova, naročito one koje su nepovoljnije za korisnike njihovih usluga i u slučaju potrebe blagovremeno reagovati u skladu sa zakonom.

U 2025. godini, Agencija će nastaviti da na svojoj internet stranici objavljuje cjenovnike usluga operatora elektronskih komunikacija.

3. Opšti uslovi pružanja usluga

Agencija će i u toku 2025. godine provjeravati usklađenost opštih uslova pružanja usluga sa Zakonom i operatorima izdavati saglasnosti na njih.

U 2025. godini, Agencija će nastaviti da na svojoj internet stranici objavljuje opšte uslove pružanja usluga na koje je dala saglasnost.

4. Pretplatnički ugovori

Agencija će i u toku 2025. godine provjeravati usklađenost pretplatničkih ugovora sa Zakonom i operatorima izdavati saglasnosti na njih.

U 2025. godini, Agencija će nastaviti da na svojoj internet stranici objavljuje tipske pretplatničke ugovore na koje je dala saglasnost.

5. Kvalitet elektronskih komunikacionih usluga

U skladu sa članom 155 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija će u toku 2025. godine pratiti kvalitet elektronskih komunikacionih usluga koje se pružaju u Crnoj Gori, objavljivati uporedne parametre kvaliteta elektronskih komunikacionih usluga na svojoj internet stranici i operatorima davati preporuke za poboljšanje kvaliteta usluga.

6. Sistem za mjerenje brzine pristupa Internetu

Zakonom o elektronskim komunikacijama (član 155) predviđeno je da će Agencija korisnicima omogućiti mjerenje brzine pristupa Internetu, koje se može koristiti prilikom podnošenja prigovora na ugovorenu brzinu pristupa Internetu u fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži. U 2019. godini Agencija je pustila u rad sistem za mjerenje i analizu kvaliteta usluge pristupa Internetu "EKIP NetTest". Sistem EKIP NetTest omogućava mjerenje parametara kvaliteta usluge pristupa Internetu u fiksnim i mobilnim mrežama u Crnoj Gori. Sa više od 80 parametara koji se mjere, ovo je vjerovatno najkompletniji mjerni alat dostupan na tržištu. Sistem je u potpunosti u skladu s BEREC (Tijelo evropskih regulatora za elektronske komunikacije) izvještajem iz 2014. godine, koji preporučuje parametre kvaliteta za kvalitet Internet konekcije. Mjerni server je smješten u Tački za razmjenu Internet saobraćaja (MIXP) u Crnoj Gori, kako bi korisnici svih operatora bili u jednakoj poziciji kada mjere parametre kvaliteta usluge pristupa Internetu, tj. kako bi se dobijeni rezultati mjerenja mogli upoređivati. Dobijeni rezultati se georeferenciraju i prikazuju na geografskoj karti.

U toku 2025. godine Agencija će raditi na poboljšanju postojećeg sistema u cilju praćenja dostupnosti i kvaliteta pružanja usluge pristupa internetu

7. Praćenje poštovanja principa mrežne neutralnosti (Net neutrality) u Crnoj Gori

Neutralnost mreže (eng. Net neutrality) odnosi se na nivo kontrole pristupa sadržaju i brzine pristupa internetu od strane pružaoca usluge pristupa internetu. Novi Zakon o elektronskim komunikacijama sadrži pravni okvir kojim se reguliše ovo pitanje.

U 2025. godini Agencija će pratiti poštovanja principa mrežne neutralnosti, predlagati mjere za njegovo poboljšanje i u slučajevima utvrđene diskriminacije i regulacije mrežnog saobraćaja preduzimati odgovarajuće mjere.

8. Alat za pomoć korisnicima prilikom izbora elektronskih komunikacionih usluga (Kalkulator cijena)

Zakonom o elektronskim komunikacijama predviđeno je da će Agencija na svojoj web stranici, omogućiti korisnicima da bez naknade izvrše nezavisnu procjenu troškova koji proizilaze iz javno dostupnih cijena javnih elektronskih komunikacionih usluga. Da bi se ova odredba sproveda Agencija je u 2015. godini razvila i implementirala odgovarajući alat - Kalkulator cijena, koji je korisnicima dostupan na internet stranici Agencije.

U toku 2025. godine Agencija će nastaviti da održava uspostavljeni Kalkulator cijena, zahtjevati od operatora redovno ažuriranje cijena i ponuda usluga u Kalkulatoru, ali i raditi i na razvoju drugih načina dostupnosti informacija o cijenama elektronskih komunikacionih usluga. Agencija će unaprijediti postojeći kalkulator na način koji obezbjeđuje da krajnji korisnik osim po cijeni važeće ponude i usluge može uporediti i po kvalitetu (ako je ponuđen minimalni kvalitet usluge).

9. Edukacija korisnika

Istraživanja pokazuju da određeni broj korisnika elektronskih komunikacionih i poštanskih usluga nijesu upoznati sa svojim pravima i postupkom njihove zaštite. Da bi što više korisnika bilo upoznato sa postupcima zaštite prava u oblasti elektronskih i poštanskih usluga, Agencija će u toku 2025. godine pripremati i distribuirati odgovarajući edukativni materijal za korisnike i davati odgovarajuća saopštenja i obavještenja putem medija i društvenih mreža, posebno sa aspekta prava korisnika na osnovu novog Zakona o elektronskim komunikacijama i Zakona o poštanskim uslugama..

Agencija je će takođe u toku 2025. godine sprovesti i aktivnosti na edukaciji korisnika u vezi sa prednostima korišćenja širokopojasnog pristupa internetu sa posebnim naglasnom na korišćenje priključaka sa optičkim vlaknima i 5G mreža.

Agencija planira da u 2025. godini pripremi Plan komunikacije Agencije sa javnošću. Osnovni cilj ovog Plana je da se ojača brend i poboljša imidž Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost kao prepoznatljivog, pouzdanog, kompetentnog i nezavisnog regulatora elektronskih komunikacionih i poštanskih usluga na tržištu Crne Gore, koji posluje u skladu sa zakonom i propisanim zakonskim okvirima za oblast elektronskih komunikacija i poštanskih usluga.

Ovaj Plan treba da definiše interne i eksterne modele komunikacije i mehanizme monitoringa i evaluacije, tako da se kroz njegovo sprovođenje poveća vidljivost Agencije, obezbjedi njeno bolje pozicioniranje, poveća stepen edukovanosti korisnika o savremeni elektronskim komunikacionim i poštanskim uslugama i njihovom sigurnom korišćenju, pravima korisnika i procedurama za zaštitu prava i interesa krajnjih korisnika.

10. Ispitivanje javnog mnjenja

Agencija je prethodnih godina redovno sprovodila istraživanja o upotrebi informaciono komunikacionih tehnologija u Crnoj Gori. Takvo istraživanje o zadovoljstvu korisnika cijenama i kvalitetom elektronskih komunikacionih usluga će biti sprovedeno i u toku 2025. godine. Predmet ovog istraživanja će biti ispitivanje stepena zadovoljstva korisnika elektronskih komunikacionih usluga u Crnoj Gori, to jest stepen zadovoljstva korisnika uslugama fiksne i mobilne telefonije, interneta i distribucije televizijskih i radio programa, obaviještenosti o brojevima hitnih službi, kao i stepen obaviještenosti o pravima korisnika elektronskih komunikacionih usluga i nadležnostima Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

Agencija će u toku 2025. godine izvršiti i istraživanje zadovoljstva korisnika poštanskih usluga ponudom i kvalitetom obavljanja poštanskih usluga u Crnoj Gori. Istraživanje će obuhvatiti i ispitivanje frekvencije, odnosno dinamike korišćenja navedenih usluga kao i očekivanja u vezi sa novim uslugama koje bi trebalo ponuditi na tržištu poštanskih usluga. Ovo istraživanje će obuhvatiti i potrebe korisnika za uslugama iz opsega univerzalne poštanske usluge, ispitivanje učestalosti i obima korišćenja jedinica poštanske mreže i pojedinih reprezentativnih poštanskih usluga, ispitivanje zadovoljstva cijenama i rokovima prenosa (kvalitetom) pojedinih poštanskih usluga, kao i ispitivanje obima korišćenja e-commerca (internet trgovine). Sastavni dio istraživanja će biti i pitanje zamjenjivosti poštanskih usluga uslugama iz oblasti elektronskih komunikacija, odnosno ispitivanje uticaja digitalizacije korišćenja poštanskih usluga.

11. Praćenje rada nacionalne tačke razmjene Internet saobraćaja u Crnoj Gori (MIXP)

U toku 2013. godine Agencija je pripremila studiju o organizaciji i uspostavljanju nacionalne tačke razmjene internet saobraćaja (IXP- Internet Exchange Point-a) u Crnoj Gori. Studija je pokazala da bi se organizacijom IXP u Crnoj Gori pospješio razvoj interneta u Crnoj Gori, snizile cijene usluga, rasteretili linkovi za globalni pristup internetu, poboljšao kvalitet usluge pristupa internetu i sigurnost komunikacije. U skladu sa ovom Studijom u julu 2015. godine u rad je puštena Nacionalna tačka razmjene internet saobraćaja u Crnoj Gori (MIXP), koja se nalazi u prostorijama Univerziteta Crne Gore (Centar za informacioni sistem). U obezbjeđivanju uslova za implementaciju MIXP učestovali su: resorno Ministarstvo, Agencija, operatori elektronskih

komunikacija u Crnoj Gori, Univerzitet Crne Gore, Međunarodna unija za telekomunikacije (ITU) i međunarodne internet organizacije.

U 2025. godini Agencija će sarađivati sa Univerzitetom Crne Gore, Ministarstvom ekonomskog razvoja, operatorima koji pružaju Internet usluge i drugim zainteresovanim subjektima u cilju daljeg razvoja MIXP-a i nastojati da se svi internet servis provajderi i nadležni organi državne uprave povežu na MIXP.

H. Planiranje elektronskih komunikacionih mreža i elektronske komunikacione infrastrukture

Zakonom o elektronskim komunikacijama propisana je obaveza Agencije da na zahtjev nosioca pripremnih poslova na izradi i donošenju planskog dokumenta, dostave podatke o postojećim i planiranim elektronskim komunikacionim mrežama, elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi i povezanoj opremi u zoni zahvata planskog dokumenta, kao i da daje mišljenje o usklađenosti planiranja elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u postupku pripreme planskog dokumenta.

U toku 2025. godine Agencija će po zahtjevima dostavljati raspoložive podatke, kao i svoje predloge i mišljenja koji su neophodni za izradu planskih dokumenata.

I. Zaštita elektronskih komunikacija

1. Sprovođenje mjera za obezbjeđenje sigurnosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža i usluga

Agencija će u 2025. godini nastaviti da prati sprovođenje mjera za obezbjeđenje bezbjednosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža i usluga, davati operatorima smjernice u cilju povećanja stepena bezbjednosti i podsticati operatore da bezbjednosne mjere permanentno usklađuju sa zakonskim izmjenama, novim verzijama standarda informacione bezbjednosti i kontinuiteta poslovanja (ISO/IEC 27001, 27002, 27005, 27011 i 22301), kao i dobrim primjerima iz prakse.

Agencija će u 2025. godini u ovoj oblasti posebnu pažnju posvetiti provjeri rada DRS-ova (Disaster recovery site) operatora: Crnogorski Telekom, Telenor, Mtel i Telemach Crna Gora njihovom međusobnom povezivanju kao i bezbjednosti u 5G mrežama.

U 2025. godini Agencije će nastaviti sa aktivnostima usmjerenim na sprječavanje oštećenja elemenata elektronskih komunikacionih mreža i prekida u pružanju elektronskih komunikacionih usluga. Ove aktivnosti će se, pored ostalog, realizovati kroz poboljšanje saradnje sa organima nadležnim za izdavanje dozvola za izgradnju objekata, njihovom edukacijom, boljim prostornim planiranjem i povećanjem kvaliteta tehničkih uslova, upozoravanjem izvođača radova na mogućnost oštećenja elektronskih komunikacionih mreža i posledice toga, upoznavanjem izvođača radova i javnog sektora sa postojanjem georeferencirane baza podataka elektronske komunikacione infrastrukture, podacima koji se mogu naći u njoj i njihovim korišćenjem.

2. Sprovođenje mjera za sprečavanja i suzbijanja zloupotreba i prevara u pružanju usluga elektronske pošte

Shodno Pravilniku o uslovima i načinu sprečavanja i suzbijanja zloupotreba i prevara u pružanju usluga elektronske pošte ("Sl. list CG", br. 37/18) Agencija je u 2019. godini uspostavila registar u elektronskom obliku, koji sadrži telefonske brojeve i e-mail adrese korisnika koji ne žele da primaju elektronske poruke odnosno telefonske pozive u svrhu direktnog marketinga.

Agencija će u 2025. godini i dalje pratiti implementaciju navedenog pravilnika od strane operatora elektronskih komunikacionih usluga i subjekata koji vrše distribuciju elektronskih poruka i raditi na unapređivanju i promociji registra koji sadrži telefonske brojeve i e-mail adrese korisnika koji ne žele da primaju elektronske poruke odnosno telefonske pozive u svrhu direktnog marketinga.

J. Vršenje nadzora u oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti

1. Stručni nadzor u oblasti elektronskih komunikacija

Agencija, preko nadzornika za elektronske komunikacije, vrši nadzor nad radom operatora koji su registrovani kod Agencije, shodno odredbama članova 184, 185, 188 i 189 Zakona o elektronskim komunikacijama. Nadzornici za elektronske komunikacije obavljaju poslove nadzora u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama i Zakonom o inspeksijskom nadzoru ("Sl. list CG", br. 39/03, 76/09, 57/11, 18/14, 11/15 i 52/16).

Novim Zakonom o elektronskim komunikacijama planirano je da nadzor u oblasti elektronskih komunikacija vrši samo Agencija preko inspektora za elektronske komunikacije. U tom smislu doći će do značajnog povećanja nadležnosti inspektora i Agencije. Biće neophodno dodatno

jačanje administrativnih kapaciteta, kako u pogledu samih inspektora, tako i u pogledu pravne podrške inspektorima, imajući u vidu da je planirano da odluke inspektora budu konačne i da se protiv istih može izjaviti tužba Upravnom sudu.

Redovni inspekcijski nadzori u 2025. godini će se vršiti, kod operatora registrovanih kod Agencije, radio-difuznih emitera i kod imaoaca funkcionalnih mreža/sistema u skladu sa Planom nadzora u oblasti elektronskih komunikacija za 2025. godinu.

2. Stručni nadzor u oblasti poštanske djelatnosti

Agencija, preko nadzornika za poštansku djelatnost, vrši nadzor nad radom poštanskih operatora, shodno odredbama članova 106, 109 i 109a Zakona o poštanskim uslugama. Redovni stručni nadzori u 2025. godini će se kod poštanskih operatora vršiti u skladu sa Planom nadzora u oblasti poštanske usluga za 2025. godinu. Imajući u vidu praksu iz 2024. godine, očekuje se povećanje broja vanrednih stručnih nadzora, koje Agencija sprovodi po sopstvenoj inicijativi ili po prigovorima i zahtjevima za kontrolu rada operatora dobijenih od strane korisnika poštanskih usluga.

Aktivnosti na sprovođenju stručnog nadzora u oblasti poštanskih usluga biće bliže definisane Planom nadzora u oblasti poštanskih usluga za 2025. godinu.

K. Realizacija mjera iz Strategije digitalne transformacije Crne Gore 2022 - 2026

U skladu sa obavezama iz Strategije digitalne transformacije Crne Gore 2022. – 2026. godine i odgovarajućih akcionih planova, Agencija će u 2025. godini:

- Pratiti kretanje strateških indikatora i
- Učestvovati u realizaciji aktivnosti, koje utiče na realizaciju operativnih ciljeva, a koje su predviđene Akcionim planom, u skladu sa svojim nadležnostima.

L. Realizacija mjera iz Strategije za razvoj 5G mobilnih komunikacionih mreža u Crnoj Gori 2023-2027

U drugoj polovini 2023. godine usvojena je Strategija za razvoj 5G mobilnih komunikacionih mreža u Crnoj Gori u periodu 2023.-2027. godina. Agencija će učestvovati u izradi Akcionog plana

realizacije za 2025.-2026. godinu, te sprovođiti mjere iz njene nadležnosti u cilju postizanja odgovarajućih ciljeva i otklanjanja identifikovanih barijera.

M. Realizacija mjera iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja poštanske djelatnosti

Strategijom razvoja poštanske djelatnosti u Crnoj Gori za period 2024.-2028. godine definišu se aktivnosti i mjere za realizaciju ciljeva utvrđenih strategijom, a za koje su zaduženi Ministarstvo, Agencija i poštanski operatori. Agencija će realizovati aktivnosti i obaveze iz njene nadležnosti, čija je realizacija u 2025. godini predviđena Strategijom, odnosno Akcionim planom.

N. Realizacija mjera iz drugih strategija i akcionih planova u čiju realizaciju je Agencija uključena

Agencija će u toku 2025. godine raditi na realizaciji slijedećih strategija i akcionih planova:

1. Strategije za prevenciju i suzbijanje nasilnog ekstremizma, terorizma, pranja novca i finansiranje terorizma 2025.-2030. godine;
2. Strategija za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma 2022.– 2025. godine;
3. Akcioni plan Nacionalnog programa zaštite potrošača i
4. Strategija sajber bezbjednosti Crne Gore 2022.- 2026. godine.

O. Aktivnosti Agencije u cilju postupanja po drugim zakonima

Agencija će u toku 2025. godine obavljati i aktivnosti u cilju stvaranja osnova za vršenje nadležnosti nezavisnog regulatornog tijela i postupanja po brojnim zakonima i podzakonskim aktima donešenim na osnovu njih, kao i pripremi i dostavljanju izvještaja definisanih ovom regulativom. Kao posebno značajne i obimne Agencija će izvršavati aktivnosti na unapređenju upravljanja i unutrašnjih kontrola, sprovođenju postupaka javnih nabavki, obavljanju finansijskih i računovodstvenih poslova, sprovođenju popisa osnovnih sredstava, sprovođenju mjera zaštite i zdravlja na radu, održavanju objekata, uređaja i opreme, održavanju i unapređenju Informacionog sistema Agencije (u skladu sa Planom razvoja Informacionog sistema Agencije i poboljšanja informacione sigurnosti).

U cilju unapređenja sistema upravljanja i unutrašnjih kontrola u Agenciji i njegovog daljeg usklađivanja sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru Agencija će

u 2025. godini pripremiti: Izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanju i kontrolama za 2024. godinu, Plan za održavanje kontinuiteta poslovanja i osiguranje ostvarenja ciljeva za 2026. godinu, Analizu efikasnosti unutrašnjih kontrola, analizu sistema razmjene informacija, interne i eksterne komunikacije u Agenciji, ažuriranje Knjige procedura poslovnih procesa, Plan obuka zaposlenih u Agenciji za 2026. godinu i Plan za unapređenje upravljanja i unutrašnjih kontrola za 2026. godinu.

Agencija planira da u 2025. godini postojeći finansijski softver unaprijedi u novi Poslovno računovodstveni softver, koji će biti integrisan sa drugim sistemima i registima Agencije.

U cilju unapređenja i ubrzanja procesa popisa osnovnih sredstava Agencije u 2025. godini Agencija će osnovna sredstva označiti sa bar kod etiketama, implementirati softver za evidenciju i popis osnovnih sredstava i izvršiti nabavku kompatibilnih terminala za očitavanje bar kod etiketa.

3.3. IZRADA PLANOVA, IZVJEŠTAJA I INFORMACIJA O TRŽIŠTIMA ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKE DJELATNOSTI

Detaljan pregled planova, izvještaja, informacija, analiza i dr. sa opisom nalazi se u Prilogu 4. Priprema navedenih planova, izvještaja, informacija, analiza i dr. zahtjeva angažovanje značajnih resursa Agencije.

U ovom dijelu planiranih aktivnosti Agencija će u 2025. godini pripremiti sljedeća dokumenata:

A. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na godišnjem nivou

1. Izvještaj o radu Agencije za 2024. godinu,
2. Finansijski izvještaj Agencije za 2024. godinu,
3. Plan redovne kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra u 2025. godini,
4. Izvještaj o kontroli i monitoringu radio-frekvencijskog spektra u 2024. godini,
5. Izvještaj o dodijeljenim radio-frekvencijama uz ocjenu racionalnosti korišćenja istih
6. Plan nadzora u oblasti elektronskih komunikacija za 2025. godinu,
7. Izvještaj o sprovođenju nadzora u oblasti elektronskih komunikacija u 2024. godini,
8. Analiza usklađenosti rada operatora elektronskih komunikacija sa Zakonom o elektronskim komunikacijama,

9. Plan nadzora u oblasti poštanskih usluga za 2025. godinu,
10. Izvještaj o sprovođenju nadzora u oblasti poštanskih usluga u 2024. godini,
11. Analiza usklađenosti rada poštanskih operatora sa Zakonom o poštanskim uslugama,
12. Izvještaj o preduzetim mjerama za obezbjeđenje sigurnosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža i usluga za 2024. godinu,
13. Izvještaj o aktivnostima na realizaciji Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra Crne Gore u 2024. godini,
14. Informacija o ispunjavanju uslova iz odobrenja za korišćenje radio-frekvencija na ekskluzivnoj osnovi na čitavoj teritoriji Crne Gore,
15. Analiza finansijskog poslovanja operatora elektronskih komunikacija u 2024. godinu,
16. Informacija o poslovanju poštanskih operatora u Crnoj Gori u 2024. godini,
17. Izvještaj o stepenu razvoja javnih elektronskih komunikacionih mreža i usluga (fiksne, mobilne, KDS, Internet),
18. Plan razvoja Informacionog sistema Agencije i poboljšanja informacione sigurnosti,
19. Informacija o stepenu razvoja digitalne zemaljske radio-difuzije,
20. Plan rada Agencije za 2026. godinu,
21. Finansijski plan Agencije za 2026. godinu,
22. Informacija o kontroli kvaliteta obavljanja univerzalne poštanske usluge u 2024. godini,
23. Analiza regulisanih elektronskih komunikacionih usluga sa preduzetim mjerama,
24. Komparativna analiza cijena usluga u fiksnoj telefoniji, mobilnoj telefoniji i širokopojasnom pristupu internetu u Crnoj Gori, zemljama regiona i Evropske unije,
25. Evidencija o finansiranju osnivača medija po osnovu sponzorisanja medijskih sadržaja, oglašavanja i pružanja drugih ugovorenih usluga,
26. Plan međunarodne saradnje Agencije.

B. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na polugodišnjem nivou

1. Izvještaj o uslugama baziranim na Internet Protokolu,
2. Informacija o stepenu pokrivenosti teritorije Crne Gore signalom mobilnih mreža,
3. Informacija o zajedničkom korišćenju elektronske komunikacione infrastrukture,
4. Informacija o distribuciji TV i radio programa u Crnoj Gori i poređenje sa zemljama u okruženju,
5. Informacija o izdatim mišljenjima o usklađenosti planiranja elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme sa Zakonom o elektronskim komunikacijama,.

6. Izvještaj o aktivnostima Agencije na sprovođenju mjera za prevenciju i suzbijanje terorizma, spriječavanje pranja novca i finansiranje terorizma,
7. Komparativna analiza statističkih, finansijskih i drugih podataka regulatora i operatora iz okruženja,
8. Informacija o usluzi zakupa optičkih vlakana u Crnoj Gori,
9. Izvještaj o realizaciji izgradnje objekata Agencije.

C. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na kvartalnom nivou

1. Informacija o sprovođenju analize relevantnih tržišta,
2. Izvještaj o izdatim odobrenjima za korišćenje numeracije i/ili adresa,
3. Izvještaj o implementaciji univerzalnog servisa u elektronskim komunikacijama,
4. Izvještaj o pružanju usluge prenosivosti brojeva,
5. Izvještaj o sprovođenju nadzora nad radom operatora elektronskih komunikacija,
6. Informacija o izdavanju saglasnosti na tipske pretplatničke ugovore i opšte uslove,
7. Informacija o kvalitetu elektronskih komunikacionih usluga,
8. Izvještaj o realizaciji Operativnog plana Agencije za 2025. godinu,
9. Informacija o aktivnostima na projektima implementacije troškovnog i odvojenog računovodstva,
10. Informacija o implementaciji Zakona o poštanskim uslugama,
11. Informacija o vođenim sporovima između operatora elektronskih komunikacija i mrežnih operatora,
12. Informacija o međunarodnoj saradnji.

D. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na mjesečnom nivou

1. Informacija o stanju tržišta fiksni, mobilni i Internet usluga,
2. Izvještaj o izdatim odobrenjima za korišćenje radio-frekvencija,
3. Informacija o vođenim upravnim postupcima i rješavanju sporova između operatora elektronskih komunikacija,
4. Informacija o zaštiti korisnika,
5. Izvještaj o prihodima i rashodima Agencije shodno Finansijskom planu Agencije za 2025. godinu,
6. Izvještaj o realizaciji Plana javnih nabavki i Plana jednostavnih nabavki,

7. Izvještaj o promjenama cijena usluga elektronskih komunikacija i promotivnim ponudama operatora elektronskih komunikacija.

E. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju po potrebi

1. Informacija o slobodnim radio-frekvencijama koje bi mogle biti predmet javnog nadmetanja,
2. Informacija o cijenama elektronskih komunikacionih usluga,
3. Informacija o roamingu.

F. Planovi, iskazi i izvještaji koji se pripremaju u skladu sa drugim zakonima

Agencija će u toku 2025. godine u skladu sa obavezama iz drugih zakona pripremiti slijedeća akta:

1. Plan javnih nabavki za 2025. godinu,
2. Plan jednostavnih nabavki za 2025. godinu,
3. Statistički izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama za 2024. godinu,
4. Izvještaj o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke za 2024. godinu,
5. Polugodišnji izvještaj o sprovedenim javnim nabavkama,
6. Finansijski iskazi Agencije za 2024. godinu,
7. Izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanju i kontrolama za 2024. godinu,
8. Plan komunikacije Agencije sa javnošću,
9. Godišnji izvještaj o postupanju u upravnim stvarima shodno članu 159 Zakona o upravnom postupku,
10. Izvještaj o sprovođenju Plana integriteta,
11. Izvod iz evidencije poklona,
12. Vodič za pristup informacijama u posjedu Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost,
13. Plan za održavanje kontinuiteta poslovanja i osiguranje ostvarenja ciljeva,
14. Registar rizika i akcioni plan za obezbjeđenje odgovarajućeg upravljanja rizicima,
15. Analiza efikasnosti upravljanja i unutrašnjih kontrola,
16. Analiza sistema razmjene informacija, interne i eksterne komunikacije u Agenciji,
17. Plan za unapređenje upravljanja i unutrašnjih kontrola,
18. Plan unutrašnje revizije,

19. Ažuriranje Knjige procedura poslovnih procesa,
20. Plan obuka zaposlenih u Agenciji za 2026. godinu,
21. Ažuriranje Akta o procjeni rizika za radna mjesta u Agenciji.

3.4. SARADNJA SA INSTITUCIJAMA U CRNOJ GORI I MEĐUNARODNIM INSTITUCIJAMA

A. Saradnja sa državnim organima i institucijama u Crnoj Gori

Shodno novom Zakonu o elektronskim komunikacijama i Zakonu o poštanskim uslugama, Agencija, u oblasti elektronskih komunikacija i poštanskih usluga, će biti obavezna naročito da saraduje sa:

- Ministarstvom ekonomskog razvoja, u sprovođenju Zakona o elektronskim komunikacijama, Zakona o poštanskim uslugama i realizaciji strategija;
- nezavisnim organom nadležnim za zaštitu konkurencije, podnošenjem zahtjeva za davanje mišljenja i predlaganjem i pokretanjem postupka pred tim organom u slučajevima sprečavanja, ograničavanja ili narušavanja konkurencije na tržištu, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje zaštita konkurencije na tržištu;
- organom državne uprave nadležnim za zaštitu potrošača, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača;
- organom državne uprave nadležnim za poslove planiranja prostora i izgradnje objekata, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje planiranje prostora i izgradnja objekata;
- organom državne uprave nadležnim za poslove zaštite životne sredine, u skladu sa ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje zaštita životne sredine i zakonom o zaštiti od nejonizujućeg zračenja;
- regulatornim organom nadležnim za oblast audiovizuelnih medijskih usluga, u skladu sa ovim zakonom i zakonima kojima se uređuje oblast audiovizuelnih medijskih usluga;
- organom nadležnim za zaštitu ličnih podataka, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti;
- organima državne uprave i organima uprave nadležnim za prevenciju, odnosno zaštitu od ugrožavanja bezbjednosti informacionih sistema, u skladu sa ovim zakonom i zakonima kojima se uređuju informaciona bezbjednost, zaštita kritične informatičke infrastrukture i slobodan pristup informacijama;

- organima državne uprave nadležnim za unutrašnje poslove, informaciono društvo i sajber bezbjednost, nacionalnu bezbjednost i odbranu, u skladu sa ovim zakonom i zakonima kojima se uređuju unutrašnji poslovi, informaciono društvo i sajber bezbjednost, nacionalna bezbjednost i odbrana;
- organom državne uprave nadležnim za državne puteve, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuju poslovi upravljanja, izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite državnih puteva;
- drugim nadležnim organima, u svrhu sprovođenja Zakona o elektronskim komunikacijama.

U cilju jačanja saradnje sa organom državne uprave nadležnim za poslove planiranja prostora i izgradnje objekata, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje planiranje prostora i izgradnja objekata u 2025. godini je potrebno planirati saradnju sa Ministarstvom prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine kako bi elektronska komunikacijina infrastruktura i elektronske komunikacione mreže dobile adekvatan tretman srazmjerno svome značaju za razvoj privrede i društva. S tim u vezi, cilj je obavezno uključivanje elektronske komunikacione infrastrukture u urbanističko tehničke uslove, tehničku i projektnu dokumentaciju prilikom izgradnje poslovno stambenih objekata, rekonstrukcije i izgradnje saobraćajne infrastrukture, i drugih objekata koji mogu poslužiti za postavljanje elektronske komunikacione infrastrukture i poštovanje relevantnih propisa i smjernica.

Takođe, saradnja treba da se fokusira i na pojednostavljenje i ubrzavanje izdavanja dozvola za gradnju elektronske komunikacione infrastrukture i elektronskih komunikacionih mreža, ujednačavanje postupanja lokalnih samouprava prilikom izdavanja dozvola za građenje.

Sve prethodno navedeno biće sprovedeno kroz prostorne planove.

U cilju izvršavanja dodijeljenih nadležnosti Agencija saraduje i sa:

- organom državne uprave nadležnim za standardizaciju;
- organom državne uprave nadležnim za bezbjednost i sigurnost plovidbe i upravljanja lukama;
- regulatornim organom nadležnim za civilno vazduhoplovstvo;
- organom državne uprave nadležnim za vanredne situacije;
- organom državne uprave nadležnim za hidrometeorologiju i seizmologiju;
- organom državne uprave nadležnim za statistiku;
- regulatornim organom nadležnim za oblast energetike.

Predstavnici Agencije će i u 2025. godini nastaviti da učestvuju u radu tijela, timova, radnih grupa, savjeta koji su formirani rješenjima i odlukama Vlade Crne Gore, ministarstava i Privredne komore:

- Koordinacionog tijela za upravljanje procesom digitalne transformacije;
- Nacionalnog međuresornog operativnog tima za prevenciju i suzbijanje nasilnog ekstremizma, terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma;
- Međuresorne radne grupe za inteziviranje aktivnosti i monitoring u oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma;
- Koordinacionog odbora Privredne komore za digitalnu transformaciju;
- Radnog tima za koordinaciju aktivnosti u okviru Berlinskog procesa;
- Savjeta za informacionu bezbjednost;
- Savjetodavnom tijelu MIXP-a;
- Nacionalnog međuresorskog operativnog tima za otpornost.

Agencija će saradivati i sa Ministarstvom evropskih poslova oko procesa pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji kroz učešće njenih predstavnika u pododboru za inovacije, ljudske resurse, informaciono društvo i socijalnu politiku, kao i kroz članstvo u radnim grupama za pripremu pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 3 - Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga, pregovaračko poglavlje 10 - Informatičko društvo i mediji i pregovaračko poglavlje 28 - Zaštita potrošača i zdravlja.

Kada je u pitanju racionalno korišćenje radio-frekvencija, primjena Plana namjene radio-frekvencijskog spektra i izrada planova raspodjele radio-frekvencija, osim sa nadležnim Ministarstvom ekonomskog razvoja, nastaviće se saradnja sa državnim organima i institucijama nadležnim za bezbjednost civilnog vazdušnog, odnosno pomorskog saobraćaja, državnim organima nadležnim za unutrašnje poslove, nacionalnu bezbjednost i odbranu i regulatornim organom nadležnim za oblast audiovizuelnih medijskih usluga.

U cilju racionalnog angažovanja materijalnih dobara i potrošnje sredstava, razmjene podataka i unapređenje rada Agencije u sektorima elektronskih komunikacija i poštanskih usluga nastaviće se saradnja i sa drugim državnim institucijama sa kojima Agencija ima potpisane sporazume o saradnji: Agencijom za zaštitu konkurencije, Upravom za nekretnine, Uprava za statistiku, Institutom za standardizaciju, Zavodom za hidrometeorologiju i seizmologiju, Agencijom za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, Agencijom za civilno vazduhoplovstvo, Upravom za pomorsku sigurnost i upravljanje lukama, Agencijom za zaštitu životne sredine, Agencijom za audiovizuelne medijske usluge, Agencijom za energetiku i regulisane komunalne

djelatnosti, Upravom za ljudske resurse, Inženjerskom komorom Crne Gore, Elektrotehničkim fakultetom i sa Crnogorskom akademijom nauka i umjetnosti.

Agencija će, takođe, u cilju racionalnog angažovanja materijalnih dobara i potrošnje sredstava Agencije i cjelokupne javne uprave, saradivati i sa drugim organima javne uprave.

U cilju sprečavanja oštećenja elektronske komunikacione infrastrukture, povećanja zajedničkog korišćenja elektronske komunikacione i druge infrastrukture, boljeg planiranja i izgradnje elektronske komunikacione infrastrukture, efikasnijeg pribavljanja dozvola za izgradnju elektronskih komunikacionih mreža i njihovih elementa Agencija će saradivati sa Ministarstvom ekonomskog razvoja, Ministarstvom prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, Ministarstvom saobraćaja, Upravom za saobraćaj, Inženjerskom komorom Crne Gore i lokalnim samoupravama, odnosno njihovim nadležnim organima.

Agencija će u 2025. godini nastaviti saradnju sa akademskom zajednicom u Crnoj Gori i truditi se da istu ojača, a posebno sa Univerzitetom Crne Gore u cilju unapređenja MIXP-a, IPv6 laboratorije, migracije na IPv6 u Crnoj Gori, kao i sa Crnogorskom akademijom nauka i umjetnosti sa kojom je potpisan Sporazum o saradnji u julu 2024. godine, kao i sa drugim univerzitetima u Crnoj Gori shodno aktivnostima koje su započete tokom pripreme i održavanja međunarodne konferencije koju Agencija organizuje u saradnji sa ITU.

B. Saradnja sa međunarodnim institucijama

U okviru međunarodnih aktivnosti, Agencija planira učešće u radu najznačajnijih institucija iz oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti i to:

- Tijelom evropskih regulatora za elektronske komunikacije (BEREC),
- Grupom nezavisnih regulatora (IRG),
- Evropskom Regulatornom Grupom za poštanske usluge (ERGP),
- Konferencijom evropskih administracija za poštu i telekomunikacije (CEPT),
- Međunarodnom unijom za telekomunikacije (ITU),
- Svjetskim poštanskim savezom (UPU),
- Grupom za upravljanje radio-frekvencijskim spektrom (RSPG),
- Savjetom za regionalnu saradnju (RCC)
- Evropskim komitetom za poštansku regulaciju (CERP),
- ETSI (European Telecommunications Standard Institute),
- Evropskom mediteranskom regulatornom grupom (EMERG)
- RIPE NCC.

Saradnja će se ogledati kroz aktivno učešće predstavnika Agencije u radnim tijelima, grupama i projektnim timovima formiranim po pojedinim oblastima regulacije poput:

- stručnih grupa CEPT-a, koji razmatraju pitanja vezana za radiokomunikacije i korišćenje radio-frekvencija na nivou zemalja EU, i u čijem se radu donose ključne smjernice za dalji razvoj, primjenu i implemetaciju novih tehnologija putem harmonizovanog korišćenja radio-frekvencijskog spektra u Evropi, kao i radnih grupa koje će se baviti pripremom zajedničkih pozicija država Evrope u vezi agende Svjetske konferencije o radiokomunikacijama koja će se održati 2027. godine,
- ECC i RSPG sastanke – plenarne sjednice,
- Radne grupe za numeraciju i mreže (WG NaN) ECC-a koja se bavi komunikacijama za hitne slučajeve, migracijama na mreže sljedeće generacije kao i međunarodnom saradnjom vezano za numeraciju i mreže,
- studijskih grupa, stručnih skupova i on-line seminara, u organizaciji ITU,
- učešće u radu BEREC-a na plenarnim sjednicama, sjednicama upravljačkog komiteta, sastancima kontakt mreže i ekspertskim radnim grupama,
- učešća u radu IRG-a na plenarnim sjednicama i radnim grupama,
- učešće u radu CERP-a, na plenarnim sjednicama i radnim grupama,
- učešće u radu ERGP-a, na plenarnim zasjedanjima i radnim grupama,
- učešće u radu ETSI,
- učešće u radu EMERG-a, na plenarnim sjednicama i radnim grupama.

Biće nastavljena saradnja sa nadležnim regulatornim tijelima drugih država po pitanju upravljanja, kontrole i monitoringa RF spektra i koordinacije radio-frekvencija. Shodno potpisanim memorandumima o saradnji sa drugim regulatornim tijelima iz EU, u cilju razmjene praktičnih iskustava i detaljnog upoznavanja sa svim redovnim i vanrednim zadacima i procedurama u svakodnevnom radu u oblasti kontrole i monitoringa RF spektra, tokom 2025. godine Agencija će obaviti studijske posjete kod nekog od ovih regulatornih tijela. Takođe, u prvom polugodištu 2025. godine trebalo bi se upoznati sa iskustvima po pitanjima nabavke, instalacije i funkcionisanja RF monitoring senzorskih mreža u nekim državama EU u kojima su iste implementirane, a čiji regulatori bi bili spremni da ta iskustva podijele sa predstavnicima Agencije. Osim toga, određene posjete bi bile i sa ciljem da se vidi kako je realizovano povezivanje sektora monitoringa i sektora upravljanja RF spektrom, kao i rješenja automatizovanog monitoringa RF spektra kod nekih država koje to imaju implementirano.

Takođe, saradnja će biti nastavljena i u vezi sa drugim pitanjima iz nadležnosti Agencije poput korišćenja numeracije i adresa, mapiranja elektronske komunikacione infrastrukture, analiza tržišta, regulacije cijena, implementacije troškovnih modela, sigurnosti elektronskih komunikacionih mreža, zaštite korisnika, poštanske djelatnosti i dr.

U cilju razmjene praktičnih iskustava Agencija će organizovati studijske posjete kod administracija koje su napravile veliki napredak u pojedinim oblastima, koje su od interesa za rad Agencije. Stečena iskustva će biti od značaja za planiranje i sprovođenje daljih aktivnosti Agencije. U 2025. godini, nakon stupanja na snagu novog Zakona o elektronskim komunikacijama, od posebnog značaja će biti studijske posjete administracijama koje su već transponovale Direktivu 2018/1972/EU o Evropskom kodu za elektronske komunikacije (EECC).

Agencija takođe u 2025. godini treba da radi na implementaciji Gigabit Infrastructure Act (GIA), a koji akt je zamijenio Broadband Cost Reduction Directive iz 2014 godine, koja Direktiva je transponovana kroz Zakon o fizičkoj infrastrukturi za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina, koji akt će u potpunosti biti primljenljiv u novembru 2025. godine. U tom smislu, a u cilju provremenih normativnih aktivnosti neophodno je da se kroz stručne posjete Agencija potpuno upozna sa ciljevima ovog Akta.

Predstavnici Agencije će nastaviti da prate aktivnosti u vezi implementacije DSA (Digital Service Act) u Crnoj Gori što je predstojeći izazov crnogorske administracije, posebno imajući u vidu da je u većini zemalja EU nezavisnom regulatornom tijelu za elektronske komunikacije dodijeljeno da bude DSC (Digital Service Coordinator) koordinator za digitalne usluge i kako bi Agencija bila spremna da na adekvatan način učestvuje u svim radnim i koordinacionim tijelima koji će raditi na implementaciji ovog akta - Regulation (EU) 2022/2065 of the European Parliament and of the Council of 19 October 2022 on a single market for digital services and amending directive 2000/31/ec (Digital Services Act).

U slučajevima kada druge regulatorne agencije izraze želju da se upoznaju sa načinom rada i implementiranim rješenjima i sistemima Agencije, Agencija će organizovati adekvatne studijske posjete.

Agencija već duži niz godina saraduje sa Savjetom za regionalnu saradnju (RCC) i učestvuje u radu radnih grupa koje su formirane u okviru RCC-a. RCC je sveobuhvatan okvir saradnje koji je u regionalnom vlasništvu i kojim se upravlja u okviru regiona. Ovaj okvir uključuje učesnike RCC-a iz Jugoistočne Evrope (SEE), članove međunarodne zajednice i donatore o temama koje su važne i od interesa za SEE, u cilju promovisanja i unapređenja evropskih i evroatlantskih integracija regiona. U okviru opštih političkih smjernica koje je postavio Proces saradnje u jugoistočnoj Evropi (SEECF), RCC radi na razvoju i održavanju političke klime dijaloga, pomirenja, tolerancije i otvorenosti prema saradnji, u cilju omogućavanja implementacije regionalnih programa koji su usmjereni na ekonomski i društveni razvoj u korist ljudi u regionu. RCC blisko saraduje sa svim vladama u regionu i relevantnim mehanizmima regionalne saradnje. Saradnja RCC i Agencije se do sada, u najvećoj mjeri, odnosila na pitanja koja su povezana sa

implementacijom smanjenja cijena usluga rominga u ekonomijama Zapadnog Balkana (WB6), kao i smanjenja cijena usluga rominga između država EU i WB6. Pri tome je Agencija, kao i regulatori u ostalim ekonomijama, bila zadužena za implementaciju potpisanog Sporazuma, kao i u dijelu preciziranja tehničkih i komercijalnih uslova u samom Sporazumu, što će nastaviti da sprovodi i u 2025. godini.

Kao posljednja u nizu inicijativa RCCa je i formiranje Savjetodavno-koordinacione grupe, u okviru Regulatornog dijaloga EU - Zapadni Balkan. Dok će opseg praćenja Regulatornog dijaloga EU - Zapadni Balkan biti reforme politika koje pokriva cijelo Poglavlje 10, Savjetodavno – koordinaciona grupa će pratiti implementaciju reformi koje su predviđene Mapom puta. Članovi ove grupe biće predstavnici ekonomija Zapadnog Balkana (ministarstva, regulatori), mobilni operatori iz ZB i EU, predstavnici EC, BEREC i RCC. Cilj ove grupe je da postoji strukturirani i stalni dijalog svih zainteresovanih strana.

S obzirom da je nadležno ministarstvo od 2020. godine do sada potpisalo niz sporazuma i memoranduma o razumijevanju (Razvoj širokopojasnog pristupa, implementacija 5G itd.), RCC je pored radne grupe za politiku roaminga, formirao i radnu grupu za širokopojasni pristup i radnu grupu za 5G. U navedenim radnim grupama Agencija ima svoje predstavnike.

Takođe, predstavnici Agencije će učestvovati i na kongresima i seminarima od značaja za regulaciju sektora elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti kao i na skupovima u zemlji i okruženju (Telfor -Beograd, Postel–Beograd, Okrugli sto regulatora poštanskih usluga - Sarajevo, Regulatorna konferencija-Ohrid, Bihtel–Sarajevo, RIPE NCC SEE i dr.).

Po pitanju međunarodne saradnje u oblasti poštanske djelatnosti u toku 2025. godine planira se:

- učešće predstavnika Agencije na Kongresu Svjetskog poštanskog saveza;
- učešće predstavnika Agencije na plenarnim sastancima i sastancima radnih grupa Evropske regulatorne grupe za poštanske usluge (ERGP);
- učešće predstavnika Agencije u radu Evropskog Komiteta za poštansku regulaciju (CERP) i uključivanje u rad radnih grupa (radna grupa za pitanje regulative, radna grupa za ekonomska pitanja i radna grupa za super viziju i istraživanje tržišta);
- učešće na plenarnim sastancima CERP-a;
- saradnja sa regulatornim tijelima drugih zemalja;
- učešće na međunarodnim skupovima i konferencijama u zemlji i inostranstvu.

C. Organizacija međunarodnih skupova i radionica

1. Organizacija Međunarodne konferencije "Regulatorna djelatnost u sektoru elektronskih komunikacija"

Agencija će i 2025. godine, nastaviti sa organizacijom tradicionalne međunarodne konferencije regulatora pod nazivom „Regulatorna djelatnost u sektoru elektronskih komunikacija“, na kojoj učešće prevashodno uzimaju predstavnici regulatornih tijela zemalja iz regiona Centralne i Jugoistočne Evrope, predstavnici međunarodnih institucija čija djelatnost je isključivo vezana za oblast elektronskih komunikacija, kao i predstavnici nadležnih ministarstava i operatora.

U fokusu do sada organizovane dvadeset i jedne konferencije bile su sljedeće teme: „Iskustva u regulatornoj djelatnosti u sektoru telekomunikacija“, „Metode realizacije univerzalnog servisa“, „Regulatorna djelatnost u tarifiranju telekomunikacionih servisa“, „Ključni regulatorni izazovi za liberalizaciju tržišta telekomunikacija u Jugoistočnoj Evropi“, „Neophodni elementi za uvođenje konkurencije u telekomunikacijama“, „Regulacija i liberalizovano tržište“, „Dostignuti stepen regulacije i analize tržišta elektronskih komunikacija“, „Analize relevantnih tržišta kao uslov za nametanje regulatornih obaveza operatorima sa značajnom tržišnom snagom na relevantnim tržištima“, „Aktuelna pitanja u regulaciji sektora elektronskih komunikacija, „Implementacija regulatornog okvira Evropske Unije iz 2009. godine u nacionalnom zakonodavstvu u oblasti elektronskih komunikacija“, „Zaštita interesa korisnika usluga elektronskih komunikacija“, „U susret sveprisutnom mobilnom širokopojasnom pristupu u Evropi“, „Proširenje dostupnosti širokopojasnog pristupa i njegovo usvajanje“, „Regulacija tržišta elektronskih komunikacija“, „Sljedeća generacija regulacije“, „Razvoj regulatornog okvira za digitalnu budućnost“, „Buduća regulacija za sveobuhvatnu povezanost“, „Univerzalna povezanost za postpandemijsku digitalnu Evropu“, „Trenutni i budući regulatorni izazovi, usaglašavanje sa evropskim regulatornim okvirom“, „Univerzalna povezanost u Evropi: Postojeće stanje i buduće perspektive“ i „Vizija povezanosti: Inoviranje buduće regulacije i bezbjednosti telekomunikacija“.

2. Organizacija radionica u vezi korišćenja i zaštite elektronske komunikacione infrastrukture

Agencija je već organizovala radionice na temu upoznavanje lokalnih uprava i komunalnih preduzeća sa Zakonom o korišćenju fizičke infrastrukture za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina („Sl. list CG“, br. 01/22), obavezama po Zakonu o elektronskim komunikacijama, Geoportalom Agencije i obavezama u vezi sa elektronskom komunikacionom infrastrukturu prema Zakonu o planiranju prostora i zgradnji objekata („Sl. list CG“, br. 64/17, 44/18, 63/18, 11/19 i 82/20). Imajući u vidu postignute rezultate sa organizacijom radionica će se nastaviti i u 2025. godini. Planira se da se uključe sve institucije koje mogu

doprinijeti bržem razvoju elektonskih komunikacija i zaštiti postojeće elektronske komunikacione infrastrukture.

3. Okrugli sto u vezi sprovođenja regulatornih mjera kojim se stvaraju preduslovi za kvalitetnije pružanje poštanskih usluga

Agencija će, u sklopu ispunjavanja svoje nadležnosti koja se odnosi na praćenje stanja i razvoja tržišta poštanskih usluga, a u cilju osiguranja boljeg kvaliteta pružanja poštanskih usluga, inicirati održavanje okruglog stola radi razmjene mišljenja i uspostavljanja saradnje svih institucija nadležnih za realizaciju aktivnosti, značajnih sa stanovišta unapređenja regulacije i obezbjeđivanje uslova za brži razvoj ovog tržišta.

3.5. MATERIJALNO-TEHNIČKO I KADROVSKO OSPOSOBLJAVANJE

Agencija će i u 2025. godini nastaviti sa daljim razvojem materijalno-tehničkih kapaciteta, kroz njihovo adekvatno održavanje i tehnološka unapređenja, i kadrovskih kapaciteta kroz dalje stručno osposobljavanje zaposlenih u Agenciji i zapošljavanjem novih, a sve u cilju kvalitetnog sprovođenja nadležnosti Agencije utvrđenih zakonima.

A. Razvoj i održavanje materijalno-tehničkih kapaciteta

Nastaviće se sa održavanjem i unapređenjem Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra Crne Gore.

Shodno planovima zaštite objekata Agencije, na koje je saglasnost dalo Ministarstvo unutrašnjih poslova, u cilju poboljšanja bezbjednosti objekata, sredstava i zaposlenih Agencije, preduzeće se aktivnosti za implementaciju mjera navedenih u planovima zaštite.

Agencija planira održavanje i unapređenje informacionog sistema Agencije u skladu sa Planom razvoja informacionog sistema Agencije i poboljšanja informacione sigurnosti, kojim će biti omogućeno: sprovođenje poslovnih procesa u Agenciji, vođenje i korišćenje registara i baza Agencije, elektronsko upravljanje dokumentima, praćenje javnih nabavki, sačinjavanje odgovarajućih izvještaja, aplikacija za pomoć korisnicima, komunikacije unutar Agencije i sa okruženjem. U tom cilju Agencija će u 2025. godini:

- izvršiti zamjenu komunikacionog hardvera (switch-eva), koji su zastarjeli, tehnološki savremenijim;
- izvršiti zamjenu dotrajalih računara i opreme;
- izmjestiti DRS sistem Agencije u novu server salu na GKMC-u, kada se upodobi u skladu sa standardima, što će obezbijediti sigurnost i punu redundantnost Informacionog sistema Agencije;
- tehnološki unaprijediti dio registara, baza, sistema i aplikacija i sprovesti projekat integracije informacionog sistema Agencije u skladu sa Planom integracije informacionog sistema i tehničkom dokumentacijom obezbijediti podnošenje zahtjeva on-line i time postići automatizaciju internih i eksternih procedura u poslovanju Agencije (npr. automatizovati kontrolu rada operatora po pitanju validnosti i korišćenju dodjeljenih odobrenja za korišćenje radio-frekvencijskog spektra, adresnog i numeracijskog prostora);
- formiranje minimalne grupe podataka koja bi bila zajednička za sve stručne službe Agencije, a koja bi se formirala na osnovu podataka iz dokumenata koje operatori kroz prijave podnose Agenciji;
- ažurirati i proširiti opseg odgovarajuće politike iz oblasti korištenja i upravljanja informacionim sistemom i prateće pravilnike, procedure i uputstva;
- angažovati specijalizovana pravna lica za održavanje: Baze podataka elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme, Sistema za prikupljanje podataka od operatora, Sistema za upravljanje dokumentima, Centralne baze prenesenih brojeva, alata za pomoć korisnicima „Kalkulator cijena“, Registra „Ne zovi me“, „Benchmark portala“ i dr;
- ojačati kapacitete i strukturu IT sektora, vršiti dalju specijalizaciju zaposlenih IT stručnjaka posebno sa aspekta očekivanih obaveza u regulaciji e-usluga i prenosivosti brojava, cybersecurity-a, cloud infrastrukture, zaštite podataka, vještačke inteligencije, u cilju poboljšanja efikasnosti poslovanja same Agencije;
- vršiti dalju digitalizaciju kroz unapređenje web site-a i posebno prilagođenja korisnicima, uvođenje internog web site-a, unapređenje interne komunikacije putem MS Teams-a, analizu da li podaci treba da budu na OneDrive-u ili lokalnom storage-u, analizu načina implementacije Software centra u okviru OS-a, uvođenje internih email i web servera i sl.

Agencija će raditi na uvođenju novih e-servisa za građane i operatore, da bi se podnošenje žalbi i zahtjeva pojednostavilo i ubrzalo, a ako se ukaže potreba omogućiti i online plaćanje. Planirano je da se sa najvećim operatorima pređe na komunikaciju isključivo putem elektronskih potpisanih dokumenata. U tom smislu će se uraditi i unapređenje DMS da podrži elektronsko poslovanje.

U periodu pripreme Plana rada za 2025. godinu vršilo se testiranje mogućnosti podnošenja elektronskim putem preko internet stramice Agencije www.ekip.me: žalbi, prigovora, prijava za

upis u registar, prijava smetnji, zahtjeva za dobijanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija, zahtjeva za dobijanje odobrenja za korišćenje numeracije i dr. od strane korisnika i operatora. U 2025. godini Agencija će raditi na poboljšanju ovih elektronskih usluga i unapređenju ovog načina komunikacije sa operatorima i krajnjim korisnicima.

Agencija planira da pokrene projekat smanjenja emisije CO₂ uvođenjem i korišćenjem izvora zelene energije na objektima u vlasništvu Agencije. Agencija osim sjedišta u Podgorici ima razvijen Sistem za kontrolu i monitoring RF spektra koji se, osim Glavnog kontrolno-mjernog centra na Dajbabskoj gori, sastoji i iz fiksnih kontrolno-mjernih stanica koje su izgrađene u opštinama: Ulcinj, Bar, Kotor, Nikšić, Rožaje i Pljevlja. Ovim projektom i kasnijom investicijom očekuje se efikasnija i ekonomičnija potrošnja sredstava Agencije za utrošenu električnu energiju, uz značajno smanjenje emisije CO₂, naročito na udaljenim lokacijama koje imaju česte ispade sa elektro-energetske mreže, usljed čega dolazi do česte aktivacije dizel agregata. Ovim projektom će se obuhvatiti i druga unaprijeđenja u smislu povećanja energetske efikasnosti i smanjenja emisije CO₂.

Agencija planira da u 2025. godini, uz stručnu pomoć agencije za odnose sa javnošću koju bi angažovala, da izvrši unapređenje postojećih načina oglašavanja koje koristi Agencija u cilju poboljšanja sveobuhvatne prepoznatljivosti Agencije kao društveno odgovornog pravnog lica (prevažodno u dijelu izgleda i sadržaja naloga na društvenim/poslovnim mrežama: Facebook, X i LinkedIn, kao i predloga o eventualnim promjenama na već otvorenom nalogu Agencije za Instagram; izrade analize internet stranice Agencije www.ekip.me sa stanovišta vizuelnog izgleda, sadržaja informacija, dostupnosti i korisnosti informacija za građane i pristupačnosti za lica sa invaliditetom; izrade Plana komunikacija Agencije sa javnošću; analize potrebe za otvaranjem You Tube kanala Agencije i davanja predloga mogućeg sadržaja na njemu).

B. Jačanje kadrovskih kapaciteta i stručno usavršavanje

Za vršenje poslova iz nadležnosti Agencije, kao nezavisnog regulatornog tijela za oblast elektronskih komunikacija i poštanskih usluga, potrebno je obezbjediti stručne kadrove sa specijalističkim znanjima iz oblasti regulative elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti, upravljanja radio frekvencijskim spektrom, elektronskih komunikacionih i poštanskih mreža i informacionih sistema. Predlogom novog Zakona o elektronskim komunikacijama je predviđeno da Agencija dobije i nove nadležnosti, između ostalog da:

- odlučuje o pravu nužnog prolaza na dobrima od opšteg interesa i nepokretnostima u državnoj imovini ili imovini jedinica lokalne samouprave;

- daje saglasnosti na glavni projekat u postupku revizije za građenje, elektronske komunikacione mreže;
- daje saglasnost na glavni projekat u postupku njegove revizije za građenje javnih puteva, željezničke infrastrukture, aerodroma sa pripadajućom infrastrukturom i lučke infrastrukture (saobraćajna infrastruktura);
- rješava sporove u vezi pristupa zgradi između investitora, vlasnika poslovnog prostora ili stambenog prostora, odnosno skupštine etažnih vlasnika;
- propisuje obrazac sažetka ugovora;
- vrši inspekcijski nadzor.

Imajući to u vidu potrebno je za vršenje gore navedenih nadležnosti planirati odgovarajuće kadrovske resurse u 2025. godini i predvidjeti odgovarajuća finansijska sredstva.

Kretanja na tržištu poštanskih usluga nameću potrebu dodatnog angažovanja Agencije u poslovima regulacije ovog tržišta, a novi Zakon o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma donosi veće nadležnosti i obaveze svim nadzornim organima, pa i Agenciji, te je stoga u 2025. godini potrebno planirati odgovarajuće kadrovske resurse i u ovoj oblasti.

Takođe je potrebno obezbjediti blagovremenu popunu radnih mjesta zbog penzionisanja zaposlenih ili prelaska na druge poslove u Agenciji, kao i u druga pravna lica.

Planira se nastavak saradnje sa naučno obrazovnim institucijama u Crnoj Gori i institucijama u inostranstvu u cilju daljeg specijalističkog osposobljavanja i usavršavanja kadrova iz oblasti koje su od interesa za Agenciju (specijalističke studije, kursevi, stručni seminari i dr.), posebno u vezi sa regulacijom i primjenom novih rješenja u oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti. Stručno usavršavanje zaposlenih planirano je kroz:

- Pohađanje obuka o regulatornom okviru za elektronske komunikacione mreže i usluge u organizaciji Evropske komisije i BERECa;
- Učešće u studijskih posjetama;
- Učešće na edukativnih seminarima i radionicama;
- Pohađanje kurseva potrebnih za sistem administriranja informacionog sistema Agencije kao i održavanje informacionog sistema na nivou baze i aplikacija nad bazom;
- Kontinuirano pohađanje obuka i praktičnih vježbi koje podižu znanje iz oblasti cyber bezbjednosti i povećavaju sposobnost zaštite sistema, prepoznavanja propusta, prevencije i odbrane od mogućih napada, a u cilju podizanja odbrambene spremnosti od cyber incidenata i napada osoblja koji se bavi sigurnosnom komponentom i zaštitom Sistema;

- Usavršavanje kadra omogućavanjem specijaliziranih obuka za softvere i sisteme koje Agencija koristi i za uvođenje novih tehnologija;
- Pohađanje kurseva za implementaciju ISO standarda (ISO standardi iz grupe 9000, 27000, 22301 i dr);
- Pohađanje kurseva iz različitih segmenata regulacije i upravljanja ograničenim resursima;
- Pohađanje kurseva u vezi sa obavljanjem poslova kontrole i monitoringa RF spektra, te korišćenja kontrolno-mjerne opreme, uređaja i softvera kroz organizovanu studijsku posjetu monitoring službi makar jedne države EU u kojoj se koristi ista ili veoma slična oprema i softver za kontrolu i monitoring RF spektra. Ovo bi u osnovi podrazumijevalo da predstavnici Agencije zajedno sa kolegama iz te monitoring službe određeni broj dana rade na njihovoj kontrolno-mjernoj opremi i softveru, te potom razmijene praktična iskustva u obradi i analizi dobijenih kontrolno-mjernih rezultata;
- Pohađanje kurseva iz oblasti unapređenja poslovnih vještina;
- Pohađanje kurseva iz oblasti informacionih tehnologija i informacione bezbjednosti;
- Pohađanje kurseva iz oblasti jačanja poslovne etike;
- Pohađanje kurseva iz oblasti jačanja integriteta;
- Pohađanje obuka iz oblasti zaštite i zdravlja na radu;
- Pohađanje kurseva u cilju unaprijeđenja korišćenja engleskog jezika;
- Pohađanje kurseva i seminara u organizaciji Uprave za ljudske resurse i drugih subjekata koji organizuju kurseve potrebne za poslovnu edukaciju zaposlenih Agencije;
- Kontinuirana edukacija iz oblasti računovodstva;
- Pohađanje obuka za izradu izvještaja i karata na osnovu podataka iz georeferencirane baze elektronske infrastrukture, kao i obuka za unošenje georeferenciranih podataka iz drugih izvora.

U cilju obezbjeđivanje veće efikasnosti Agencija će raditi na daljem jačanju međusobne saradnje različitih sektora u Agenciji kroz team building i druge adekvatne oblike razvoja kadrova uz konstantno unapređenje postojećih procedura i izradu novih.

Po ugledu na najbolje prakse u sektorima koje reguliše, Agencija će nastaviti da unapređuje uslove i kvalitet rada zaposlenih u Agenciji kroz nabavku materijalno tehničkih sredstava za rad (uz obezbjeđivanje tehničkih mogućnosti za rad od kuće) uz stalno usavršavanje njihovih znanja i vještina potrebnih za regulaciju i nadzor tržišta elektronskih komunikacija i poštanskih usluga (sa osvrtnom na uvođenje novih tehnologija, npr. 5G i vještačka inteligencija).

Agencija će nastaviti da unapređuje uslove rada zaposlenih, kako bi zaposlenima obezbijedila ravnotežu između poslovnog i privatnog života u cilju povećanja zadovoljstva zaposlenih i

efikasnosti rada, planiranjem adekvatnih sredstava u Finansijskom planu Agencije za 2025. godinu.

Aktivnosti Agencije u 2025. godini u ovom segmentu biće koncentrisane i na obezbjeđivanju uslova za adekvatnu zdravstvenu zaštitu zaposlenih, kroz obezbjeđivanje dodatnog zdravstvenog osiguranja, kako bi se zaposlenima obezbjedio set osnovnih zdravstvenih usluga koje mogu pomoći u prevenciji bolesti, za šta treba po prvi put planirati sredstva u Finansijskom planu Agencije.

4. IZVRŠENJE PLANA RADA

U cilju efikasnijeg izvršenja Plana rada, Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost će, shodno članu 16 Statuta Agencije, sačiniti Operativni plan za realizaciju Plana rada Agencije za 2025. godinu. Operativnim planom biće određeni izvršioci, rokovi izvršenja pojedinih poslova utvrđenih ovim Planom rada i odgovorni rukovodioci organizacionih jedinica.

Sredstva neophodna za realizaciju Plana rada Agencije za 2025. godinu planirana su Finansijskim planom Agencije za 2025. godinu.

Broj: 0901 - 5949/1

Podgorica, 30.09.2024. godine.

PREDSJEDNIK SAVJETA

Dr Milan B. Radulović, dipl.inž.el.

PRILOG 1

A. Propisi i akta koje je donijela Agencija za tržište elektronskih komunikacija

- 1. Uputstvo o vođenju otvorenog konsultativnog procesa u sektoru elektronskih komunikacija i poštanskih usluga (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**
Pravni osnov: član 33 Zakona o elektronskim komunikacijama
- 2. Odluka o obliku i sadržaju obrasca prijave koja se podnosi prije početka, prestanka ili izmjene režima korišćenja javnih elektronskih komunikacionih mreža ili pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**
Pravni osnov: član 46 Zakona o elektronskim komunikacijama
- 3. Odluka o obliku i sadržaju obrasca potvrde o upisu u registar operatora (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**
Pravni osnov: član 47 Zakona o elektronskim komunikacijama
- 4. Obrazac zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**
Pravni osnov: član 101 Zakona o elektronskim komunikacijama
- 5. Forma odobrenja za korišćenje radio-frekvencija i rješenja o utvrđivanju tehničkih i operativnih uslova za korišćenje odobrenih radio-frekvencija (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**
Pravni osnov: čl. 113 i 114 Zakona o elektronskim komunikacijama
- 6. Odluka o visini jednokratne naknade za obradu zahtjeva za izdavanje, izmjenu ili dopunu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**
Pravni osnov: član 101 Zakona o elektronskim komunikacijama
- 7. Odluka o visini jednokratne naknade za obradu zahtjeva za izdavanje, izmjenu ili dopunu odobrenja za korišćenje brojeva i/ili adresa (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**
Pravni osnov: član 131 Zakona o elektronskim komunikacijama
- 8. Forma odobrenja za korišćenje brojeva i/ili adresa (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**
Pravni osnov: čl. 132 i 133 Zakona o elektronskim komunikacijama

9. **Pravilnik o kriterijumima za ocjenu opravdanosti zahtjeva korisnika za pristup javnoj elektronskoj komunikacionoj mreži putem Univerzalnog sevisa ("Sl. list CG", br. 56/13)**
Pravni osnov: član 83 Zakona o elektronskim komunikacijama
10. **Pravilnik o obrascu tehničkog rješenja korišćenja radio-frekvencija ("Sl. list CG", br. 5/21)**
Pravni osnov: član 101 Zakona o elektronskim komunikacijama
11. **Obrazac zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i/ili adresa (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**
Pravni osnov: član 131 Zakona o elektronskim komunikacijama
12. **Odluka o obliku i sadržaju legitimacije nadzornika za elektronske komunikacije ("Sl. list CG", br. 47/13)**
Pravni osnov: član 188 Zakona o elektronskim komunikacijama
13. **Pravilnik o načinu prijavljivanja radio-frekvencija koje se mogu koristiti bez odobrenja čije se korišćenje obavezno prijavljuje ("Sl. list CG", br. 55/20)**
Pravni osnov: član 99 Zakona o elektronskim komunikacijama
14. **Pravilnik o metodologiji obračuna neto troška pružanja usluga Univerzalnog servisa ("Sl. list CG", br. 12/14 i 101/20)**
Pravni osnov: član 92 Zakona o elektronskim komunikacijama
15. **Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra operatora, registra dodijeljenih radio-frekvencija, registra dodijeljenih brojeva i adresa i registra elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme ("Sl. list CG", br. 27/14)**
Pravni osnov: član 29 Zakona o elektronskim komunikacijama
16. **Pravilnik o vrsti, načinu dostavljanja i objavljivanja podataka o elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi i povezanoj opremi koja može biti od interesa za zajedničko korišćenje ("Sl. list CG", br. 48/18)**
Pravni osnov: član 55 Zakona o elektronskim komunikacijama
17. **Pravilnik o pristupu i interkonekciji ("Sl. list CG", br. 24/14)**
Pravni osnov: čl. 56 i 57 Zakona o elektronskim komunikacijama
18. **Plan numeracije ("Sl. list CG", br. 21/14, 12/17 i 9/22)**
Pravni osnov: član 129 Zakona o elektronskim komunikacijama

19. **Plan adresiranja ("Sl. list CG", br. 21/14)**
Pravni osnov: član 129 Zakona o elektronskim komunikacijama
20. **Pravilnik o prenosivosti brojeva ("Sl. list CG", br. 28/14)**
Pravni osnov: čl. 139 i 141 Zakona o elektronskim komunikacijama
21. **Odluka o utvrđivanju visine jednokratne naknade za uslugu prenosivosti broja i načinu raspodjele (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**
Pravni osnov: član 140 Zakona o elektronskim komunikacijama
22. **Odluka o uslovima za ostvarivanje javnog pristupa podacima koje je Agencija prikupila od operatora ("Sl. list CG", br. 21/14)**
Pravni osnov: član 30 Zakona o elektronskim komunikacijama
23. **Pravilnik o amaterskim radiokomunikacijama ("Sl. list CG", br. 08/20)**
Pravni osnov: čl. 11 i 103 Zakona o elektronskim komunikacijama
24. **Planovi raspodjele radio-frekvencija**
Pravni osnov: čl. 11 i 98 Zakona o elektronskim komunikacijama
25. **Odluka o načinu informisanja o cijenama i uslovima pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga ("Sl. list CG", br. 12/18)**
Pravni osnov: čl. 148, 149, 150, 151 i 152 Zakona o elektronskim komunikacijama
26. **Pravilnik o kvalitetu javnih elektronskih komunikacionih usluga ("Sl. list CG", br. 02/18)**
Pravni osnov: član 155 Zakona o elektronskim komunikacijama
27. **Pravilnik o načinu procjene pristupačnosti cijena i posebnih paketa Univerzalnog servisa za socijalno ugrožena lica i lica sa invaliditetom ("Sl. list CG", br. 33/14 i 13/17)**
Pravni osnov: član 89 Zakona o elektronskim komunikacijama
28. **Pravilnik o tehničkim i drugim uslovima za projektovanje, izgradnju i korišćenje elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u objektima ("Sl. list CG", br. 41/15)**
Pravni osnov: član 41 Zakona o elektronskim komunikacijama

29. **Pravilnik o uslovima za planiranje, izgradnju, održavanje i korišćenje elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme ("Sl. list CG", br. 59/15 i 39/16)**
Pravni osnov: član 39 Zakona o elektronskim komunikacijama
30. **Pravilnik o zajedničkom korišćenju elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme ("Sl. list CG", br. 52/14)**
Pravni osnov: član 54 Zakona o elektronskim komunikacijama
31. **Pravilnik o sprovođenju javnog konkursa i uslovima za određivanje operatora Univerzalnog servisa ("Sl. list CG", br. 45/14)**
Pravni osnov: član 86 Zakona o elektronskim komunikacijama
32. **Pravilnik o načinu i rokovima za sprovođenje mjera zaštite, sigurnosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža i usluga ("Sl. list CG", br. 41/15 i 81/16)**
Pravni osnov: čl. 168 i 169 Zakona o elektronskim komunikacijama
33. **Pravilnik o uslovima i načinu sprečavanja i suzbijanja zloupotreba i prevara u pružanju usluga elektronske pošte ("Sl. list CG", br. 37/18)**
Pravni osnov: član 179 Zakona o elektronskim komunikacijama
34. **Pravilnik o načinu, uslovima i postupku određivanja pozivnog znaka i međunarodnog pomorskog radiokomunikacionog identifikacionog brojaza radio uređaje u pomorskim mobilnim radiokomunikacijama ("Sl. list CG", br. 24/14)**
Pravni osnov: član 176 stav 2 Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe
35. **Pravilnik o regulaciji cijena maloprodajnih elektronskih komunikacionih usluga koje se pružaju putem javnih fiksnih telefonskih mreža ("Sl. list CG", br. 32/14)**
Pravni osnov: član 78 Zakona o elektronskim komunikacijama
36. **Pravilnik o postupku izdavanja i postupku obnavljanja potvrde o nedostupnosti usluge pristupa internetu i načinu sprovođenja provjere dostupnosti usluge pristupa internetu na lokaciji na kojoj poreski obveznik obavlja djelatnost ("Sl. list CG", br. 72/20)**
Pravni osnov: član 20 Zakona o fiskalizaciji u prometu proizvoda i usluga ("Sl. list CG", br. /19 i 73/19)

37. **Pravilnik o utvrđivanju detaljnih pravila o primjeni "politike fer korišćenja", o metodologiji procjene održivosti ukidanja dodatnih naknada za regulisanje maloprodajne usluge roaminga i o zahtjevu koji podnosi operator za potrebe te procjene**
Pravni osnov: Sporazum o snižavanju cijena usluga roaminga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama u regionu Zapadnog Balkana od 04.04.2019.
38. **Odluka o visini naknade i načinu isplate troškova u postupku rješavanja sporova pred Agencijom za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost između mrežnog operatora i operatora javne elektronske komunikacione mreže ("Sl. list CG", br. 36/22)**
Pravni osnov: Član 7 stav 6 Zakona o korišćenju fizičke infrastrukture za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velike brzine

B. Stručne osnove za izradu propisa i akata koja su donijela ministarstva

1. **Pravilnik o metodologiji i načinu obračuna visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija ("Sl. list CG", br. 16/14, 81/18,6/19 i 137/22)**
Pravni osnov: član 124 Zakona o elektronskim komunikacijama
2. **Pravilnik o metodologiji i načinu obračuna visine godišnje naknade za korišćenje brojeva i/ili adresa ("Sl. list CG", br. 13/14 i 30/22)**
Pravni osnov: član 138 Zakona o elektronskim komunikacijama
3. **Pravilnik o načinu korišćenja i načinu i uslovima dodjele brojeva iz numeričkog opsega „116“ ("Sl. list CG", br. 15/14)**
Pravni osnov: član 144 Zakona o elektronskim komunikacijama
4. **Pravilnik o radio-frekvencijama i uslovima pod kojima se radio-frekvencije mogu koristiti bez odobrenja ("Sl. list CG", br. 47/14, 50/14, 64/18, 66/19 i 119/22)**
Pravni osnov: član 99 Zakona o elektronskim komunikacijama
5. **Pravilnik o načinu registracije korisnika javnih elektronskih komunikacionih usluga ("Sl. list CG", br. 13/14 i 60/16)**
Pravni osnov: član 174 Zakona o elektronskim komunikacijama
6. **Pravilnik o širini zaštitnih zona i vrsti radio koridora u kojima nije dopušteno planiranje i gradnja drugih objekata ("Sl. list CG", br. 33/14)**
Pravni osnov: član 42 Zakona o elektronskim komunikacijama

7. **Pravilnik o utvrđivanju brzine prenosa podataka za funkcionalan pristup internetu putem Univerzalnog servisa ("Sl. list CG", br. 46/14, i 80/18 i 10/24)**
Pravni osnov: član 83 Zakona o elektronskim komunikacijama
8. **Pravilnik o vrstama povoljnosti i posebnim mjerama za pristup javnim elektronskim komunikacionim uslugama za lica sa invaliditetom ("Sl. list CG", br. 43/14 i 26/17)**
Pravni osnov: čl. 82 i 83 Zakona o elektronskim komunikacijama
9. **Pravilnik o utvrđivanju liste kategorije korisnika posebnih povoljnosti u korišćenju usluga Univerzalnog servisa ("Sl. list CG", br. 52/14)**
Pravni osnov: član 89 Zakona o elektronskim komunikacijama
10. **Pravilnik o kvalitetu usluga Univerzalnog servisa ("Sl. list CG", br. 23/14)**
Pravni osnov: član 91 Zakona o elektronskim komunikacijama
11. **Pravilnik o jedinstvenom evropskom broju "112" za pozive u hitnim slučajevima ("Sl. list CG", br. 44/14)**
Pravni osnov: čl. 142 i 143 Zakona o elektronskim komunikacijama
12. **Pravilnik o obezbjeđivanju pristupa licima sa invaliditetom broju "112" i brojevima hitnih službi ("Sl. list CG", br. 42/14 i 34/17)**
Pravni osnov: član 143 Zakona o elektronskim komunikacijama
13. **Pravilnik o načinu i postupku registracije i upotrebe domena ispod Nacionalnog internet domena Crne Gore „me" ("Sl. list CG", br. 43/14)**
Pravni osnov: član 146 Zakona o elektronskim komunikacijama
14. **Pravilnik o tehničkim i organizacionim uslovima za presrijetanje komunikacija ("Sl. list CG", br. 58/14)**
Pravni osnov: član 180 Zakona o elektronskim komunikacijama
15. **Pravilnik o tehničkim i organizacionim uslovima za preuzimanje zadržanih podataka ("Sl. list CG", br. 54/15 i 59/16)**
Pravni osnov: član 181 Zakona o elektronskim komunikacijama
16. **Pravilnik o radio opremi („Službeni list Crne Gore" broj: 46/14 i 45/17)**
Pravni osnov: član 126 Zakona o elektronskim komunikacijama

C. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje je donijela Vlada Crne Gore

1. **Odluka o cjenovniku naknade za pokrivanje troškova administriranja radio-frekvencijskog spektra ("Sl. list CG", br. 16/14)**

Pravni osnov: član 124 Zakona o elektronskim komunikacijama

2. **Odluka o planu namjene radio-frekvencijskog spektra ("Sl. list CG", br. 89/20 i 104/20)**

Pravni osnov: član 97 Zakona o elektronskim komunikacijama

Nakon što od strane Konferencije evropskih administracija za poštu i telekomunikacije (CEPT) bude ažurirana Evropska zajednička tabela namjene radio-frekvencijskog spektra u kojoj će biti implementirane sve odluke Svjetske konferencije o radiokomunikacijama održane krajem 2023. godine u Ujedinjenim Arapskim Emiratima, Agencija će pripremiti Tokom 2024. godine Agencija će pripremiti i uputiti Vladi Crne Gore na usvajanje predlog izmjena i dopuna Plana namjene radio-frekvencijskog spektra (ili kompletno novi dokument ako bude neophodno) u cilju implementacije odluka Svjetske konferencije o radiokomunikacijama koja se održava krajem 2023. godine (WRC-23) u Ujedinjenim Arapskim Emiratima. Ukoliko se ova aktivnost ne završi do kraja 2024. godine kako je prethodno bilo planirano, ista će biti završena u 2025. godini.

3. **Uredba o minimalnom skupu usluga koje obuhvata Univerzalni servis ("Sl. list CG", br. 46/14 i 72/20)**

Pravni osnov: član 82 Zakona o elektronskim komunikacijama

4. **Uredba o sadržini Plana mjera za obezbjeđenje integriteta javnih elektronskih komunikacionih mreža i korišćenje javnih elektronskih komunikacionih usluga u vanrednim situacijama ("Sl. list CG", br. 50/14)**

Pravni osnov: član 61 Zakona o elektronskim komunikacijama

5. **Odluka o korišćenju prava prvenstva komunikacija za vrijeme trajanja vanrednih situacija ("Sl. list CG", br. 50/14)**

Pravni osnov: član 62 Zakona o elektronskim komunikacijama

6. **Odluka o korišćenju nacionalnog internet domena Crne Gore „me“ ("Sl. list CG", br. 50/14)**

Pravni osnov: član 146 Zakona o elektronskim komunikacijama

7. **Uredba o kategorijama podataka o elektronskim komunikacijama koji se zadržavaju ("Sl. list CG", br. 52/14)**

Pravni osnov: čl. 181 i 182 Zakona o elektronskim komunikacijama

PRILOG 2

A. Propisi i akta koje je donijela Agencija za tržište poštanskih usluga

1. **Pravilnik o bližim uslovima za obavljanje univerzalne poštanske usluge ("Sl. list CG", br. 29/17 i 114/20)**

Pravni osnov: član 72 Zakon o poštanskim uslugama

2. **Pravilnik o postupku i kriterijumima za izbor univerzalnog poštanskog operatora ("Sl. list CG", br. 17/17)**

Pravni osnov: član 83 Zakona o poštanskim uslugama

3. **Pravilnik o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora ("Sl. list CG", br. 37/17, 8/19 75/20, 45/23 i 48/24)**

Pravni osnov: član 97 Zakona o poštanskim uslugama

4. **Pravilnik o kriterijumima za određivanje cijena univerzalne poštanske usluge ("Sl. list CG", br. 19/12)**

Pravni osnov: član 15 Zakona o poštanskim uslugama

5. **Pravilnik o vrsti i načinu dostavljanja podataka poštanskih operatora ("Sl. list CG", br. 19/12 i 146/22)**

Pravni osnov: član 69 Zakona o poštanskim uslugama

6. **Smjernice za analizu rizika i uspostavljanja sistema upravljanja rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma u Pošti Crne Gore, broj 0901-3791/1, od 27.06.2024. godine**

Pravni osnov: član 12 stav 5, član 14 stav 7 i član 131 stav 1 tačka 2 Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma

B. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje je donijelo Ministarstvo

1. **Pravilnik o visini jednokratne i godišnje naknade za obavljanje poštanskih usluga ("Sl. list CG", br. 57/12)**

Pravni osnov: član 81 Zakona o poštanskim uslugama

2. Pravilnik o nomenklaturi poštanskih usluga ("Sl. list CG", br. 81/17 i 137/22)

Pravni osnov: član 64 Zakona o poštanskim uslugama

3. Pravilnik o načinu izdavanja i upotrebe poštanskih maraka ("Sl. list CG", br. 60/13)

Pravni osnov: član 104 Zakona o poštanskim uslugama

4. Pravilnik o obavljanju poštanskih usluga ("Sl. list CG", br. 45/17)

Pravni osnov: član 21 Zakona o poštanskim uslugama

C. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje je donijela Vlada Crne Gore

1. Uredba o pružanju poštanskih usluga i korišćenju poštanske mreže univerzalnog poštanskog operatora u slučaju vanrednih okolnosti ("Sl. list CG", br. 43/15)

Pravni osnov: član 62 stav 1 tačka 2 Zakona o poštanskim uslugama

PRILOG 3

A. Propisi i akta koje je donijela Agencija na osnovu ostalih zakona sa kojima je dužna da uskladi svoje poslovanje

- 1. Statut Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost ("Sl. list CG", br. 4/14)**
Pravni osnov: član 10 Zakona o elektronskim komunikacijama i član 120 Zakona o poštanskim uslugama
- 2. Pravilnik o organizaciji rada i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (prečišćen tekst) broj: 0901-2316/12-2016 od 02.11.2020. godine, sa izmjenama i dopunama**
Pravni osnov: član 10 Zakona o elektronskim komunikacijama i član 16 Statuta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost
- 3. Pravilnik o zaradama zaposlenih u Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (prečišćen tekst), broj: 0901- 2296/19-2016 od 02.11.2020. godine, sa izmjenama i dopunama**
Pravni osnov: član 10 Zakona o elektronskim komunikacijama, člana 16 Statuta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i član 45 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru
- 4. Pravilnik o pravima, obavezama i naknadama zaposlenih u Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, broj: 0901-2297/1 od 18.04.2016. godine, sa izmjenama i dopunama**
Pravni osnov: član 10 Zakona o elektronskim komunikacijama, člana 16 Statuta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Zakon o radu i Opšti kolektivni ugovor
- 5. Pravilnik o rješavanju stambenih potreba zaposlenih u Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (prečišćen tekst), broj: 0901-1364/3 od 07.03.2011. godine, sa izmjenama i dopunama**
Pravni osnov: Zakon o elektronskim komunikacijama i Statut Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i druga odgovarajuća regulativa

- 6. Pravilnik o uslovima i načinu korišćenja sredstava reprezentacije, broj: 0901-4308/1 od 16.07.2021. godine, sa izmjenama i dopunama**
Pravni osnov: član 10 Zakona o elektronskim komunikacijama i član 16 Statuta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost
- 7. Pravilnik o uslovima i načinu korišćenja službenih vozila Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, broj: 0901-4309/1 od 16.07.2021. godine, sa izmjenama i dopunama**
Pravni osnov: član 10 Zakona o elektronskim komunikacijama, člana 16 Statuta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i čl. 5 i 17 Uredbe i uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore
- 8. Pravilnik o dodjeli sponzorstava, donacija i pomoći, broj: 0901-4310/1 od 16.07.2021. godine**
Pravni osnov: član 10 Zakona o elektronskim komunikacijama i član 16 Statuta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost
- 9. Odluka o varijabilnom dijelu zarade, broj 0902-5641/1 od 04.07.2017. godine, sa izmjenama i dopunama**
Pravni osnov: član 14 Zakona o elektronskim komunikacijama, člana 16 Statuta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i čl. 21 i 31 Zakona o zaradama u javnom sektoru
- 10. Odluka o osnovnoj zaradi Predsjednika, članova Savjeta i Izvršnog direktora i vrijednosti koeficijenta za utvrđivanje zarade broj 0901-326/1 od 20.01.2022. godine**
Pravni osnov: član 10 Zakona o elektronskim komunikacijama, člana 16 Statuta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i član 45 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru
- 11. Pravilnik o načinu raspolaganja i evidenciji poklona javnih funkcionera u Agenciji broj: 0901-2130/1 od 17.03.2022. godine**
Pravni osnov: član 10 Zakona o elektronskim komunikacijama, člana 16 Statuta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i čl. 16-19 Zakona o sprečavanju korupcije
- 12. Pravilnik o deponovanju novčanih sredstava Agencije broj 0901-3495/1 od 26.05.2022. godine**
Pravni osnov: član 10 Zakona o elektronskim komunikacijama i član 16 Statuta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost

13. Pravilnik o evidentiranju pokretne i nepokretne imovine i popisu imovine, potraživanja i obaveza u Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, broj 0901–4269/1 od 23.06.2022. godine

Pravni osnov: član 10 Zakona o elektronskim komunikacijama, člana 16 Statuta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, član 22 Zakona o računovodstvu, Pravilnik o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica i Uputstva o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini

14. Pravilnik o obavljanju finansijskih i računovodstvenih poslova u Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, broj 0901–4584/1 od 07.07.2022. godine

Pravni osnov: član 10 Zakona o elektronskim komunikacijama, člana 16 Statuta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, član 20 Zakona o računovodstvu, Zakon o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru i Međunarodni računovodstveni standardi

15. Izjava o viziji Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, broj 0901–3845/1 od 06.06.2022. godine

Pravni osnov: član 10 Zakona o elektronskim komunikacijama, člana 16 Statuta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i Zakon o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru

16. Izjava o misiji Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, broj 0901–4268/1 od 23.06.2022. godine

Pravni osnov: član 10 Zakona o elektronskim komunikacijama, člana 16 Statuta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i Zakon o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru

17. Etički kodeks zaposlenih u Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, broj 0901–4108/1 od 16.06.2022. godine

Pravni osnov: član 10 Zakona o elektronskim komunikacijama, člana 16 Statuta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i Zakon o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru

18. Odluka o uspostavljanju Knjige procedura poslovnih procesa u Agenciji, broj 0102–4465/1 od 04.07.2022. godine

Pravni osnov: član 20 Zakona o elektronskim komunikacijama, člana 23 Statuta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Zakon o upravljanju i unutrašnjim

kontrolama u javnom sektoru i Pravilnik o načinu uspostavljanja i unapređenja upravljanja i kontrola u javnom sektoru

- 19. Uputstvo za postupanje po prijavi i evidenciju prijava o ugrožavanju javnog interesa koje upućuju na korupciju unutar Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, kao i zaštitu identiteta lica koje je podnijelo prijavu, broj 0901–4600/1 od 07.07.2022. godine**
Pravni osnov: član 14 Zakona o elektronskim komunikacijama, član 16 Statuta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i čl. 44-70 Zakona o sprječavanju korupcije

- 20. Vodič za pristup informacijama u posjedu Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, broj: 0901- 4605/1 od 12.07.2024. godine**
Pravni osnov: član 11 stav 3 Zakona o slobodnom pristupu informacijama

- 21. Pravilnik o poslovnoj tajni službenih podataka u Agenciji, broj: 01- 1594/1 od 04.06.2009. godine**
Pravni osnov: Zakon o elektronskim komunikacijama i Statut Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost

- 22. Pravilnik o kućnom redu, broj: 0901- 1637/1 od 21.04.2010. godine**
Pravni osnov: Zakon o elektronskim komunikacijama i Statut Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost

PRILOG 4

A. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na godišnjem nivou

1. Izvještaj o radu Agencije za 2024. godinu

Izvještaj o radu Agencije se priprema u skladu sa članom 26 Zakona o elektronskim komunikacijama, kojim je definisano da izvještaj treba da sadrži podatke o: razvoju sektora elektronskih komunikacija, uvedenim regulatornim mjerama, ostvarivanju i kvalitetu Univerzalnog servisa u sektoru elektronskih komunikacija, dodijeljenim ograničenim resursima, razvoju tržišta poštanske djelatnosti, ostvarivanju i kvalitetu univerzalne poštanske usluge, ostvarivanju prava i zaštiti interesa korisnika elektronskih komunikacionih i poštanskih usluga, kao i izvršenim zadacima Agencije utvrđenim planom rada i članom 65 Zakona o poštanskim uslugama na osnovu kog Agencija obavlja poslove nezavisnog regulatornog organa za oblast poštanske djelatnosti. Izvještaj o radu Agencije se dostavlja Skupštini Crne Gore na razmatranje i usvajanje do 30. aprila.

Rok: I kvartal

2. Finansijski izvještaj Agencije za 2024. godinu

Finansijski izvještaj Agencije se priprema u skladu sa članom 26 Zakona o elektronskim komunikacijama i članom 67 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, koji sadrži finansijske pokazatelje poslovanja Agencije sa izvještajem nezavisnog ovlašćenog revizora o finansijskom poslovanju Agencije. Finansijski izvještaj se dostavlja Skupštini Crne Gore na razmatranje i usvajanje do 30. aprila.

Rok: I kvartal

3. Plan redovne kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra u 2025. godini

Planom redovne kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra utvrđuje se način korišćenja kontrolno-mjernih stanica i opreme u Sistemu kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra. Planom se definišu okvirni termini po kvartalima, mikrolokacije i konkretni zadaci redovnih monitoring kampanja u 2025. godini..

Rok: I kvartal

4. Izvještaj o kontroli i monitoringu radio-frekvencijskog spektra u 2024. godini

Agencija sprovodi postupke redovne i vanredne kontrole i monitoringa RF spektra. Sveobuhvatan pregled obavljenih postupaka redovne i vanredne kontrole i monitoringa RF spektra obavljenih tokom 2023. godine biće prezentovan u ovom izvještaju.

Rok: I kvartal

5. Izvještaj o dodijeljenim radio-frekvencijama uz ocjenu racionalnosti korišćenja istih

Agencija je ovlašćena da upravlja radio-frekvencijskim spektrom kao ograničenim prirodnim resursom u skladu sa međunarodnim sporazumima, Zakonom, Planom namjene i planovima raspodjele radio-frekvencija. Fizička i pravna lica radio-frekvencije mogu da koriste na osnovu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija, koje izdaje Agencija. Izuzetak predstavljaju radio-frekvencije koje se koriste u skladu sa Pravilnikom o radio-frekvencijama i uslovima pod kojima se radio-frekvencije mogu koristiti bez odobrenja za korišćenje radio-frekvencija. Pregled dodjele radio-frekvencija iz najznačajnijih opsega uz ocjenu racionalnosti korišćenja istih tokom 2024. godine biće dat u ovom izvještaju.

Rok: I kvartal

6. Plan nadzora u oblasti elektronskih komunikacija za 2025. godinu

Plan nadzora u oblasti elektronskih komunikacija, shodno članu 11 tačka 19 Zakona o elektronskim komunikacijama, utvrđuje dinamiku redovnog nadzora nad radom operatora koji su registrovani kod Agencije, u smislu usklađenosti sa Zakonom, podzakonskim aktima i važećim tehničkim propisima i standardima, a u skladu sa poglavljem XXII Zakona.

Rok: I kvartal (januar)

7. Izvještaj o sprovođenju nadzora u oblasti elektronskih komunikacija u 2024. godini

Izvještaj o sprovođenju nadzora u oblasti elektronskih komunikacija sadrži pregled sprovedenih postupaka nadzora obavljenih kod registrovanih operatora elektronskih komunikacija i preduzetih mjera na osnovu utvrđenih nepravilnosti.

Rok: I kvartal

8. Analiza usklađenosti rada operatora elektronskih komunikacija sa Zakonom o elektronskim komunikacijama

Analiza usklađenosti rada operatora elektronskih komunikacija sa Zakonom o elektronskim komunikacijama daje pregled nepravilnosti uočenih prilikom obavljanja stručnih nadzora i analizom drugih podataka i informacija dobijenih od operatora, preduzetim mjerama iz nadležnosti Agencije i predlogom mjera za dalje usklađivanje rada operatora sa Zakonom o elektronskim komunikacijama.

Rok: I kvartal

9. Plan nadzora u oblasti poštanskih usluga za 2025. godinu

Plan nadzora u oblasti poštanskih usluga, shodno članu 65 tačka 17 Zakona o poštanskim uslugama, utvrđuje dinamiku redovnog nadzora nad radom poštanskih operatora koji su registrovani kod ove Agencije, u smislu usklađenosti njihovog rada sa zakonom, podzakonskim aktima i važećim tehničkim propisima.

Rok: I kvartal (januar)

10. Izvještaj o sprovođenju nadzora u oblasti poštanskih usluga u 2024. godini

Izvještaj o sprovođenju nadzora u oblasti poštanskih usluga sadrži pregled sprovedenih postupaka nadzora obavljenih kod registrovanih operatora poštanskih usluga i preduzetih mjera na osnovu utvrđenih nepravilnosti.

Rok: I kvartal

11. Analiza usklađenosti rada poštanskih operatora sa Zakonom o poštanskim uslugama

Analiza usklađenosti rada poštanskih operatora sa Zakonom o poštanskim uslugama, u vezi sa odredbama člana 65 stav 1 tačka 17, člana 109a, člana 112, člana 113 i člana 114 Zakona o poštanskim uslugama, daje pregled nepravilnosti uočenih prilikom obavljanja stručnih nadzora u toku 2023. godine, preduzetim mjerama iz nadležnosti Agencije i predlogom mjera za dalje usklađivanje rada operetora sa Zakonom o poštanskim uslugama.

Rok: I kvartal

12. Izvještaj o preduzetim mjerama za obezbjeđenje sigurnosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža i usluga za 2024. godinu

Izvještaj o preduzetim mjerama za obezbjeđenje sigurnosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža i usluga daje pregled organizacionih i tehničkih mjera koje su operatori preduzeli u skladu sa članom 168 Zakona o elektronskim komunikacijama i predlog mjere za poboljšanje sigurnosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža.

Rok: I kvartal

13. Izvještaj o aktivnostima na realizaciji Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra Crne Gore u 2024. godini

Realizacija Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra Crne Gore se sprovodi u skladu sa Zakonom, Planom rada, Finansijskim planom, Planom javnih nabavki i Planom jednostavnih nabavki, te u skladu sa Elaboratom o daljem razvoju Sistema. U ovom izvještaju će biti dat detaljan prikaz realizovanih aktivnosti vezanih za implementaciju, funkcionisanje, održavanje i unaprijeđenje Sistema tokom 2024. godine.

Rok: I kvartal

14. Informacija o ispunjavanju uslova iz odobrenja za korišćenje radio-frekvencija na ekskluzivnoj osnovi na čitavoj teritoriji Crne Gore

S obzirom da se odobrenjima za korišćenje radio-frekvencija, kojima se daje pravo ekskluzivnog korišćenja radio-frekvencija na čitavoj teritoriji Crne Gore za realizaciju javnih elektronskih komunikacionih mreža propisuju, između ostalog i uslovi vezani za kvalitet servisa, kao i dinamiku razvoja mreže i pokrivanja stanovništva Crne Gore signalom mreže,

ova informacija će dati godišnji pregled propisanih i realizovanih uslova iz odobrenja, u cilju kontinuiranog praćenja ispunjavanja istih.

Rok: I kvartal

15. Analiza finansijskog poslovanja operatora elektronskih komunikacija u 2024. godinu

Analiza finansijskog poslovanja operatora elektronskih komunikacija daje prikaz finansijskog stanja, poslovanja i finansijskih pokazatelja po operatorima elektronskih komunikacija. Takođe, analiza obuhvata prikaz ostvarenih finansijskih rezultata na ukupnom tržištu elektronskih komunikacija u Crnoj Gori, Prikaz investicija iz oblasti elektronskih komunikacija, Prihode po osnovu pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga i davanja na korišćenje elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme prikazane po uslugama.

Rok: II kvartal ili III kvartal

16. Informacija o poslovanju poštanskih operatora u Crnoj Gori u 2024. godini

Informacija o poslovanju poštanskih operatora u Crnoj Gori se priprema shodno članu 69 Zakona o poštanskim uslugama, kojim je utvrđeno da poštanski operatori dostavljaju regulatornom organu finansijske izvještaje, statističke, knjigovodstvene i druge podatke o stanju i razvoju tržišta poštanskih usluga, u skladu sa zakonom. Informacija će obuhvatiti prikaz poslovanja poštanskih operatora sa stanovišta ostvarenog fizičkog obima poštanskih usluga, ostvarenih prihoda i tržišnog udjela poštanskih operatora.

Rok: II kvartal

17. Izvještaj o stepenu razvoja javnih elektronskih komunikacionih mreža i usluga (fiksne, mobilne, KDS, Internet)

Izvještaj o stepenu razvoja javnih elektronskih komunikacionih mreža i usluga sadrži podatke o razvoju infrastrukture, tehnologijama koje se koriste, stepenu pokrivenosti, vrstama usluga koje se pružaju i dr.

Rok: II kvartal

18. Plan razvoja Informacionog sistema Agencije i poboljšanja informacione sigurnosti

Plan treba da da pregled stanja i aktivnosti za dalji razvoj Informacionog sistema i poboljšanje informacione sigurnosti. Na osnovu analize postojećeg stanja Informacionog sistema sistema, sadašnjih i budućih potreba Agencije i raspoloživih tehnoloških rješenja potrebno je pripremiti Plan razvoja stanja Informacionog sistema koji će omogućiti: podršku ključnim poslovnim procesima u Agenciji, interoperabilnost informacionih sistema, čuvanje podataka od neovlašćenog pristupa, izmjene ili gubitka, kontrole osmišljene i implementirane na način da se osigura potpunost, tačnost i dostupnost obrade podataka, brzo i pouzdano izvještavanje,

usklađivanje sa regulativom o e-upravi, efikasno održavanje Informacionog sistema, sprečavanje neovlašćenog pristupa i fizičkih oštećenja sistema Agencije.

Rok: II kvartal

19. Informacija o stepenu razvoja digitalne zemaljske radio-difuzije

Informacija o stepenu razvoja digitalne zemaljske radio-difuzije daje pregled stanja i stepena razvoja digitalne zemaljske radio-difuzije na teritoriji Crne Gore.

Rok: III kvartal

20. Plan rada Agencije za 2026. godinu

Plan rada Agencije se priprema shodno odredbi člana 24 Zakona o elektronskim komunikacijama. Plan rada se dostavlja Skupštini Crne Gore na razmatranje i usvajanje.

Rok: III kvartal

21. Finansijski plan Agencije za 2026. godinu

Finansijski plan Agencije se priprema shodno odredbi člana 24 Zakona o elektronskim komunikacijama. Finansijski plan se dostavlja Skupštini Crne Gore na razmatranje i usvajanje.

Rok: III kvartal

22. Informacija o kontroli kvaliteta obavljanja univerzalne poštanske usluge u 2024. godini

U skladu sa čl. 58, 59, 60 i 61 Zakona o poštanskim uslugama informacija će obuhvatiti pitanja kvaliteta obavljanja univerzalne poštanske usluge.

Rok: III kvartal

23. Analiza regulisanih elektronskih komunikacionih usluga sa preduzetim mjerama

Nakon verifikacije rezultata troškovnih modela Agencija rješenjima propisuje obavezu operatorima sa značajnom tržišnom snagom da usklade cijene relevantnih usluga, koje su bile predmet analiza relevantnih tržišta, sa jediničnim troškovima sadržanim u troškovnim modelima operatora. Analiza daje pregled cijena svih regulisanih usluga na maloprodajnom i veleprodajnom nivou, aktivnosti Agencije na regulaciji kao i predloge mjera za dalju regulaciju.

Rok: IV kvartal

24. Komparativna analiza cijena usluga u fiksnoj telefoniji, mobilnoj telefoniji i širokopojasnom pristupu internetu u Crnoj Gori, zemljama regiona i Evropske unije

Analiza daje uporedni pregled maloprodajnih cijena usluga u fiksnoj telefoniji, mobilnoj telefoniji i širokopojasnom pristupu internetu u Crnoj Gori, zemljama regiona i Evropske unije, zaključke, pregled mjera koje je preuzela Agencija u cilju sniženja cijena usluga

elektronskih komunikacija i predlog mjera za dalje sniženja cijena elektronskih komunikacionih usluga.

Rok: I kvartal

25. Evidencija o finansiranju osnivača medija po osnovu sponzorisanja medijskih sadržaja, oglašavanja i pružanja drugih ugovorenih usluga

U ovoj evidenciji osnov za dodjelu sredstava mora biti jasno razdvojen i u nju se unose i podaci o sredstvima uplaćenim osnivaču medija preko posrednika - agencija. Evidencija se vodi na obrascima i u skladu sa uputstvom koji se objavljuju na internet stranici Ministarstva kulture i medija.

Rok: I kvartal

26. Plan međunarodne saradnje Agencije

Plan treba da sadrži presjek stanja, kao i predloge i smjernice za unapređenje međunarodne saradnje Agencije. Plan se odnosi na saradnju Agencije sa međunarodnim institucijama, bilateralnu saradnju sa regulatorima sa kojima imamo potpisan sporazum o saradnji, uključujući i regionalnu saradnju.

Rok III kvartal

B. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na polugodišnjem nivou

1. Izvještaj o uslugama baziranim na Internet Protokolu

Izvještaj o uslugama baziranim na Internet Protokolu se priprema na osnovu podatka iz izvještaja koje dostavljaju operatori, podataka dobijenih na osnovu istraživanja sprovedenih od strane Agencije i podataka Zavoda za statistiku i sadrži pregled operatora koji pružaju usluge bazirane na Internet protokolu, pokrivenost, broj korisnika, brzine pristupa Internetu i dr.

Rok : I kvartal, III kvartal

2. Informacija o stepenu pokrivenosti teritorije Crne Gore signalom mobilnih mreža

Korišćenjem specijalizovanih softvera za predikciju nivoa signala na mjestu prijema kojima raspolaže, Agencija će, na osnovu informacija o implementiranoj infrastrukturi javnih mobilnih elektronskih komunikacionih mreža, sprovesti procjenu stepena pokrivenosti signalom mobilnih mreža stanovništva i teritorije Crne Gore za pojedinačne tehnologije (GSM/UMTS/LTE/NR) i kategorije usluga, sa presjekom na kraju prethodne godine, odnosno

na kraju juna tekuće godine, a odgovarajući rezultati za mreže sva tri mobilna operatora će biti predmet ove informacije.

Rok: I kvartal i III kvartal

3. Informacija o zajedničkom korišćenju elektronske komunikacione infrastrukture

Izveštaj o zajedničkom korišćenju elektronske komunikacione infrastrukture sadrži pregled stepena zajedničkog korišćenja telekomunikacione kanalizacije, antenskih i drugih stubova i objekata operatora u skladu sa članom 37 Zakona o elektronskim komunikacijama.

Rok: I kvartal, III kvartal

4. Informacija o distribuciji TV i radio programa u Crnoj Gori i poređenje sa zemljama u okruženju

Informacija o distribuciji TV i radio programa u Crnoj Gori i poređenje sa zemljama u okruženju sadrži pregled operatora koji pružaju ovu vrstu usluga u Crnoj Gori, tehnologije koje koriste, korisničke pakete i cijene i njihovo poređenje sa zemljama u okruženju.

Rok: I kvartal, III kvartal

5. Informacija o izdatim mišljenjima o usklađenosti planiranja elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme sa Zakonom o elektronskim komunikacijama.

Ova informacija sadrži pregled dostavljenih zahtjeva i izdatih mišljenja o usklađenosti planiranja elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme sa Zakonom o elektronskim komunikacijama.

Rok: I kvartal, III kvartal

6. Izveštaj o aktivnostima Agencije na sprovođenju mjera za prevenciju i suzbijanje terorizma, spriječavanje pranja novca i finansiranje terorizma

U skladu sa obavezama koje proizilaze iz Akcionog plana za unapređenje djelotvornosti sistema sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma i tehničke usklađenosti za period 2024.-2025. Agencija ovaj izvještaj dostavlja Koordinacionom tijelu za izradu nacionalne procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanja utvrđenim rizicima.

Rok: I kvartal, III kvartal

7. Komparativna analiza statističkih, finansijskih i drugih podataka regulatora i operatora iz okruženja

Komparativna analiza obuhvata pregled statističkih, finansijskih i drugih podataka regulatora i operatora iz okruženja koji se baziraju na finansijskim izvještajima kao i godišnjim izvještajima o radu koji se objavljuju na zvaničnim sajtovima regulatora.

Rok: I kvartal, III kvartal

8. Informacija o usluzi zakupa optičkih vlakana u Crnoj Gori

Ova informacija sadrži podatke o pružanju usluge zakupa optičkih vlakana (operatori koji pružaju ovu uslugu, operatori koji koriste ovu uslugu, podatke o dužini zakupljenih optičkih vlakana, cijenama, trasama itd.).

Rok: I kvartal, III kvartal

9. Izvještaj o realizaciji izgradnje objekata Agencije

Izvještaji sadrže pregled realizacije investicija u objekte Agencije tokom 2024. godine i prve polovine 2025. godine, shodno Planu rada, Planu javnih nabavki i Finansijskom planu Agencije za 2025. godinu, kao i pregled aktivnosti koje je Agencija preduzela na pribavljanju neophodnih dozvola i upis objekata u Katastar nepokretnosti.

Rok: I kvartal, III kvartal

C. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na kvartalnom nivou

1. Informacija o sprovođenju analize relevantnih tržišta

Shodno članu 11 tačka 18 Zakona o elektronskim komunikacijama, Agencija vrši nadzor tržišta, utvrđuje operatore sa značajnom tržišnom snagom i preduzima preventivne mjere za sprječavanje negativnih efekata značajne tržišne snage operatora a u skladu sa poglavljem VI Zakona o elektronskim komunikacijama – Zaštita konkurencije u oblasti elektronskih komunikacija. Informacija sadrži pregled aktivnosti na analizama relevantnih tržišta, pregled nametnutih regulatornih mjera i rezultate implementacije tih mjera.

2. Izvještaj o izdatim odobrenjima za korišćenje numeracije i/ili adresa

Izvještaj sadrži pregled odobrenja za korišćenje numeracije i/ili adresa koja se izdaju shodno proceduri propisanoj članom 132 Zakona o elektronskim komunikacijama.

3. Izvještaj o implementaciji univerzalnog servisa u elektronskim komunikacijama

Izvještaj daje presjek svih aktivnosti o implementaciji Univerzalnog servisa u elektronskim komunikacijama. Dat je pregled broja podnešenih zahtjeva za realizaciju fiksnog priključka, korisnika univerzalnog servisa, stepenu realizacije priključaka i pregleda broja poziva ka broju 1180 kao i broja pretraga univerzalnog imenika dostupnog na sajtu pružaoca te usluge

4. Izvještaj o pružanju usluge prenosivosti brojeva

Izvještaj sadrži podatke o procesu prenosa brojeva, funkcionisanju CBPB, prenesenim brojevima po operatorima u fiksnoj i mobilnoj telefoniji.

- 5. Izvještaj o sprovođenju nadzora nad radom operatora elektronskih komunikacija**
Izvještaj daje podatke o sprovođenju stručnog nadzora nad radom operatora elektronskih komunikacija koji su registrovani kod Agencije, shodno članu 185 stav 2 važećeg Zakona o elektronskim komunikacijama, odnosno inspekcijskog nadzora za čitavu oblast elektronskih komunikacija u skladu sa predlogom novog Zakona o elektronskim komunikacijama.
- 6. Informacija o izdavanju saglasnosti na tipske pretplatničke ugovore i opšte uslove**
Informacija daje podatke o izdatim saglasnostima na tipske pretplatničke ugovore i opšte uslove shodno članu 149 i 151 Zakona o elektronskim komunikacijama.
- 7. Informacija o kvalitetu elektronskih komunikacionih usluga**
Informacija daje pregled i analizu kvaliteta pruženih usluga, shodno Pravilniku o kvalitetu javnih elektronskih komunikacionih usluga ("Sl. list CG", br. 02/18).
- 8. Izvještaj o realizaciji Operativnog plana Agencije za 2025. godinu**
Izvještaj daje planiranih aktivnosti i zacrtanih ciljeva Agencije i stepen njihove realizacije.
- 9. Informacija o aktivnostima na projektima implementacije troškovnog i odvojenog računovodstva**
Nakon sprovedenih postupaka analiza relevantnih tržišta, shodno članu 76 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija je pojedinim operatorima sa značajnom snagom na relevantnom tržištu naložila preduzimanje mjera u vezi sa pokrivanjem troškova i kontrolom cijena određenih usluga koje se pružaju radi obezbjeđivanja pristupa i/ili interkonekcije i vođenje troškovnog računovodstva. Informacija obuhvata kompletan proces i sadrži pregled svih aktivnosti operatora elektronskih komunikacija i Agencije.
- 10. Informacija o implementaciji Zakona o poštanskim uslugama**
Informacija daje pregled aktivnosti o sprovođenju nadležnosti Agencije, shodno Zakonu o poštanskim uslugama.
- 11. Informacija o vođenim sporovima između operatora elektronskih komunikacija i mrežnih operatora**
Informacija daje pregled aktivnosti Agencije na rješavanju sporova između operatora elektronskih komunikacija i mrežnih operatora, shodno Zakonu o korišćenju fizičke infrastrukture za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina.

12. Informacija o međunarodnoj saradnji

U Informaciji o međunarodnoj saradnji na kvartalnom nivou bi bili navedeni ostvareni oblici saradnje sa međunarodnim institucijama, aktivnosti i realizovani službeni putevi u datom kvartalnom periodu i informacijama o upitnicima koje blagovremeno dostavljamo međunarodnim institucijama.

D. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na mjesečnom nivou

- 1. Informacija o stanju tržišta fiksnih, mobilnih i Internet usluga**, koja se priprema prema utvrđenoj metodologiji o prikupljanju i obradi određenih parametara iz tekućeg poslovanja operatora fiksne i mobilne telefonije i Internet servis provajdera.
- 2. Izvještaj o izdatim odobrenjima za korišćenje radio-frekvencija**
Fizička i pravna lica radio-frekvencije mogu koristiti na osnovu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija, koje izdaje Agencija na osnovu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija. U ovom izvještaju se daje detaljan pregled izdatih odobrenja i u vezi sa tim pratećih rješenja na mjesečnom nivou.
- 3. Informacija o vođenim upravnim postupcima i rješavanju sporova između operatora elektronskih komunikacija**, shodno članu 11 tačka 15 Zakona o elektronskim komunikacijama.
- 4. Informacija o zaštiti korisnika**, koja se priprema shodno članu 11 tačka 14 Zakona o elektronskim komunikacijama.
- 5. Izvještaj o prihodima i rashodima Agencije shodno Finansijskom planu Agencije za 2025. godinu**
- 6. Izvještaj o realizaciji Plana javnih nabavki i Plana jednostavnih nabavki**
- 7. Izvještaj o promjenama cijena usluga elektronskih komunikacija i promotivnim ponudama operatora elektronskih komunikacija**, shodno članu 150 Zakona o elektronskim komunikacijama

E. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju po potrebi

1. Informacija o slobodnim radio-frekvencijama koje bi mogle biti predmet javnog nadmetanja

Informacija se radi po potrebi, u slučaju iskazanog interesovanja za korišćenje radio-frekvencija, za koje se saglasno Zakonu odobrenje za korišćenje izdaje na osnovu sprovedenog postupka javnog nadmetanja. U skladu sa Zakonom o audiovizuelnim medijskim uslugama prije raspisivanja javnog konkursa za dodjelu prava na emitovanje, u slučaju kada pravno ili fizičko lice namjerava da emituje program posredstvom radio-frekvencija koje su Planom raspodjele radio-frekvencija predviđene za analognu radio-difuziju (AM i FM radio) ili u slučaju kada namjerava da ostvari pravo pristupa multipleksu za digitalnu zemaljsku radio-difuziju, Agencija je dužna da dostavi podatke o raspoloživosti tih radio-frekvencija ili slobodnih resursa unutar multipleksa digitalne zemaljske radio-difuzije namijenjenih za emitovanje lineranih audiovizuelnih medijskih usluga Agenciji za audiovizuelne medijske usluge.

2. Informacija o cijenama elektronskih komunikacionih usluga

Informacija se može pripremati za potrebe realizacije aktivnosti iz akcionih planova za realizaciju pojedinih strategija, analize cijena pojedinih elektronskih usluga u cilju informisanja javnosti, po zahtjevu državnih organa ili međunarodnih organizacija ili u cilju preduzimanja mjera od strane Agencije.

3. Informacija o uslugama roaminga

Informacija se može pripremati u skladu sa zahtjevom RCC-a i/ili BEREC-a po usaglašenoj formi ovih organizacija ili u cilju preduzimanja mjera Agencije.

F. Planovi, iskazi i izvještaji koji se pripremaju u skladu sa drugim zakonima

Agencija će u toku 2025. godine u skladu sa obavezama iz drugih zakona pripremiti slijedeća akta:

1. Plan javnih nabavki za 2025. godinu

Plan javnih nabavki se donosi shodno članu 84 Zakona o javnim nabavkama najkasnije do 31. januara tekuće godine i u propisanoj papirnoj i elektronskoj formi dostavlja organu državne uprave nadležnom za poslove javnih nabavki, radi objavljivanja na ESJN (elektronski sistem javnih nabavki).

Rok: I kvartal (januar)

2. Plan jednostavnih nabavki za 2025. godinu

Shodno odredbama Zakona o javnim nabavkama nije predviđena obaveza izrade ovog Plana, ali će Agencija donijeti ovaj Plan u cilju efikasnijeg praćenja i sprovođenja jednostavnih nabavki.

Rok: I kvartal (januar)

3. Statistički izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama za 2024. godinu

Statistički izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama se priprema shodno članu 182 Zakona o javnim nabavkama najkasnije do 28. februara tekuće za prethodnu godinu i dostavlja organu državne uprave nadležnom za poslove javnih nabavki u pisanoj i elektronskoj formi.

Rok: I kvartal (do 28.02.2025.)

4. Izvještaj o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke za 2024. godinu

Izvještaj o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke se priprema shodno članu 182 Zakona o javnim nabavkama najkasnije do 28. februara tekuće za prethodnu godinu i dostavlja organu državne uprave nadležnom za poslove javnih nabavki u pisanoj i elektronskoj formi.

Rok: I kvartal (28.02.2025.)

5. Polugodišnji izvještaj o sprovedenim javnim nabavkama

Agencija je dužna da, shodno odredbi člana 27 Zakona o javnim nabavkama, sačinjava polugodišnje izvještaje o sprovedenim javnim nabavkama za periode od 01. januara do 30. juna i od 01. jula do 31. decembra tekuće godine i iste dostavlja organu državne uprave nadležnom za poslove javnih nabavki.

Rok: I kvartal, III kvartal

6. Finansijski iskazi Agencije za 2024. godinu

Agencija vodi računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu, Zakonom o reviziji, međunarodnim računovodstvenim standardima, Pravilnikom o načinu pripreme, sastavljanja i podnošenja finansijskih izvještaja nezavisnih regulatornih tijela, pravnih lica, akcionarskih društava i društava sa ograničenom odgovornošću u kojima država ili opštine imaju većinski udio u vlasništvu, Pravilnikom o sadržini i formi finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica i Pravilnikom o

sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica, na osnovu kojih dostavlja finansijske iskaze Ministarstvu finansija.

Rok: I kvartal (dostaviti Ministarstvu finansija do 31.03 i uz Finansijski izvještaj do 30.04, odnosno 30. maja, u zavisnosti od usvajanja novog Zakona o elektronskim komunikacijama)

7. Izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola za 2024. godinu

Godišnji izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanju i kontrolama se priprema u skladu sa članom 18 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru i dostavlja nadležnom tijelu Skupštine Crne Gore uz godišnji izvještaj o radu.

Rok: I kvartal (dostaviti Skupštini Crne Gore uz Izvještaj o radu Agencije za 2024. godinu)

8. Plan komunikacije Agencije sa javnošću

Ovaj Plan treba da definiše interne i eksterne modele komunikacije i mehanizme monitoringa i evaluacije, tako da se kroz njegovo sprovođenje poveća vidljivost Agencije, obezbjedi njeno bolje pozicioniranje, poveća stepen edukovanosti korisnika o savremeni elektronskim komunikacionim i poštanskim uslugama

Rok: I kvartal

9. Godišnji izvještaj o postupanju u upravnim stvarima shodno članu 159 Zakona o upravnom postupku.

Javnopравни organi godišnji izvještaj o postupanju u upravnim stvarima dostavljaju organu državne uprave, odnosno organu lokalne samouprave, nadležnom za određenu upravnu oblast, najkasnije do kraja januara tekuće godine, za prethodnu godinu.

Rok: I kvartal (januar)

10. Izvještaj o sprovođenju Plana integriteta

Izvještaj o realizaciji Plana integriteta daje pregled sprovođenja predloženih mjera i njihovog učinka. priprema ga odgovorna osoba, menadžer integriteta, putem podnošenja izvještaja o ostvarivanju plana integriteta izvršnom direktoru Agencije. Na osnovu člana 77 Zakona o sprečavanju korupcije Agencija je dužna da do 15. aprila tekuće godine za prethodnu godinu dostavi Agenciji za sprečavanje korupcije izvještaj o sprovođenju plana integriteta.

Rok: I kvartal (dostaviti Agenciji za sprečavanje korupcije do 15. aprila)

11. Izvod iz evidencije poklona

Na osnovu člana 19 Zakona o sprečavanju korupcije Agencija je dužna je da izvod iz evidencije poklona koju vodi dostavi Agenciji za sprečavanje korupcije do kraja marta tekuće godine, za prethodnu godinu.

Rok: I kvartal

12. Vodič za pristup informacijama u posjedu Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost

Na osnovu člana 11 Zakona o slobodnom pristupu informacija Agencija je dužna da sačini, objavi na svojoj internet stranici i redovno ažurira vodič za pristup informacijama u svom posjedu. Agencija je dužna da vodič za pristup informacijama ažurira najmanje jednom godišnje, odnosno u roku od 30 dana od dana promjene vrsta informacija u njegovom posjedu i podataka od značaja za pristup informacijama.

Rok: I kvartal

13. Plan za održavanje kontinuiteta poslovanja i osiguranje ostvarenja ciljeva

U skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru i podzakonskim aktima donijetim na osnovu njega Agencija će donijeti Plan za održavanje kontinuiteta poslovanja i osiguranje ostvarenja ciljeva za 2026. godinu. Planom će biti propisano postupanje u slučaju nepopunjenosti radnih mjesta ili odsustva zaposlenih za ključne funkcije, kao i problema u radu ključnih tehnoloških sistema, vanrednih situacija i dr. u cilju održanja kontinuiteta poslovanja i osiguranja ostvarenje ciljeva Agencije. Plan će se ažurirati u slučaju promjena poslovnih ciljeva, promjena na ključnim radnim mjestima, tehnološkim sitemima, zakonskoj regulativi i sl.

Rok: IV kvartal

14. Registar rizika i akcioni plan za obezbjeđenje odgovarajućeg upravljanja rizicima

U skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrola ma u javnom sektoru i podzakonskim aktima donijetim na osnovu njega Agencija je pripremila Registar rizika i akcioni plan za obezbjeđenje odgovarajućeg upravljanja rizicima. Polazeći od utvrđenih ciljeva poslovanja definisani su mogući rizici koji utiču na ostvarenje ciljeva i sprovedeno je njihovo ocjenjivanje u odnosu na vjerovatnoću nastanka i značaj posljedice. Registar rizika je potrebno ažurirati najmanje jednom godišnje. Kao rezultat procesa procjene rizika uspostavlja se proces upravljanja rizicima, u okviru kojeg je definisan akcioni plan sa odgovarajućim mjerama za upravljanje rizicima, odnosno njihovo eliminisanje ili smanjenje na prihvatljiv nivo.

Rok: IV kvartal

15. Analiza efikasnosti upravljanja i unutrašnjih kontrola

U skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru i podzakonskim aktima donijetim na osnovu njega Agencija će pripremiti Analizu efikasnosti unutrašnjih kontrola. Nakon sastavljanja registra rizika i sprovođenja mjera za upravljanje rizicima, potrebno je izvršiti analizu da li su uspostavljene kontrole na zadovoljavajućem nivou i da li odgovaraju potrebama Agencije i razmotriće se potreba za uvođenjem dodatnih ili poboljšanjima postojećih kontrolnih aktivnosti.

Rok: IV kvartal

16. Analiza sistema razmjene informacija, interne i eksterne komunikacije u Agenciji

U skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru i podzakonskim aktima donijetim na osnovu istog Agencija će pripremiti Analizu sistema razmjene informacija, interne i eksterne komunikacije u Agenciji sa predlogom mjera za njeno unapređenje.

Rok: IV kvartal

17. Plan za unapređenje upravljanja i unutrašnjih kontrola

U skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru i podzakonskim aktima donijetim na osnovu njega Agencija će donijeti Plan za unapređenje upravljanja i unutrašnjih kontrola za 2026. godinu. Menadžer za upravljanje i unutrašnje kontrole će, na osnovu rezultata Analize efikasnosti unutrašnjih kontrola, praćenja i samoprocjene efikasnosti sistema upravljanja i unutrašnjih kontrola, preporuka i mišljenja unutrašnjih i eksternih revizija, pripremiti Plan za unapređenje upravljanja i unutrašnjih kontrola.

Rok: IV kvartal

18. Plan unutrašnje revizije

U skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru i podzakonskim aktima donijetim na osnovu njega Agencija će donijeti Plan unutrašnje revizije za 2026. godinu. Plan će pripremiti Jedinica unutrašnje revizije.

Rok: IV kvartal

19. Ažuriranje Knjige procedura poslovnih procesa

Kao rezultat popisa i opisa poslovnih procesa sastavljena je Knjiga procedura poslovnih procesa Agencije. Na taj način dobijen se cjeloviti opis poslovnih procesa s ciljevima Agencije i njenog djelovanja, i utvrđena međusobna povezanost između procesa i prilike za moguća poboljšanja poslovanja. U skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u

javnom sektoru, podzakonskim aktima donijetim na osnovu njega i najboljom poslovnom praksom Agencija će redovno ažurirati i unapređivati Knjigu procedura poslovnih procesa.

Rok: I - IV kvartal

20. Plan obuka zaposlenih u Agenciji za 2026. godinu

U skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru, podzakonskim aktima donijetim na osnovu njega, potrebom praćenja tehnoloških promjena i poslovnim potrebama Agencija će donijeti Plana obuka zaposlenih u Agenciji za 2026. godinu. Na osnovu evidenciju profesionalnog razvoja (završenih obuka) zaposlenih, analize poslovnih vještina zaposlenih, kadrovskih potreba Agencije i strateškog plana obuka zaposlenih pripremiće se planovi obuka za 2026. godinu. Plan bi pored obuka iz specijalističkih regulatornih oblasti trebalo da predvidi i obuke iz oblasti informacionih tehnologija, vještina upravljanja, etike i integriteta, unutrašnjih kontrola, računovodstva, javnih nabavki, planiranja i izvršenja budžeta, zaštite zdravlja na radu i usavršavanja stranih jezika (engleskog).

Rok: IV kvartal

21. Ažuriranje Akta o procjeni rizika za radna mjesta u Agenciji

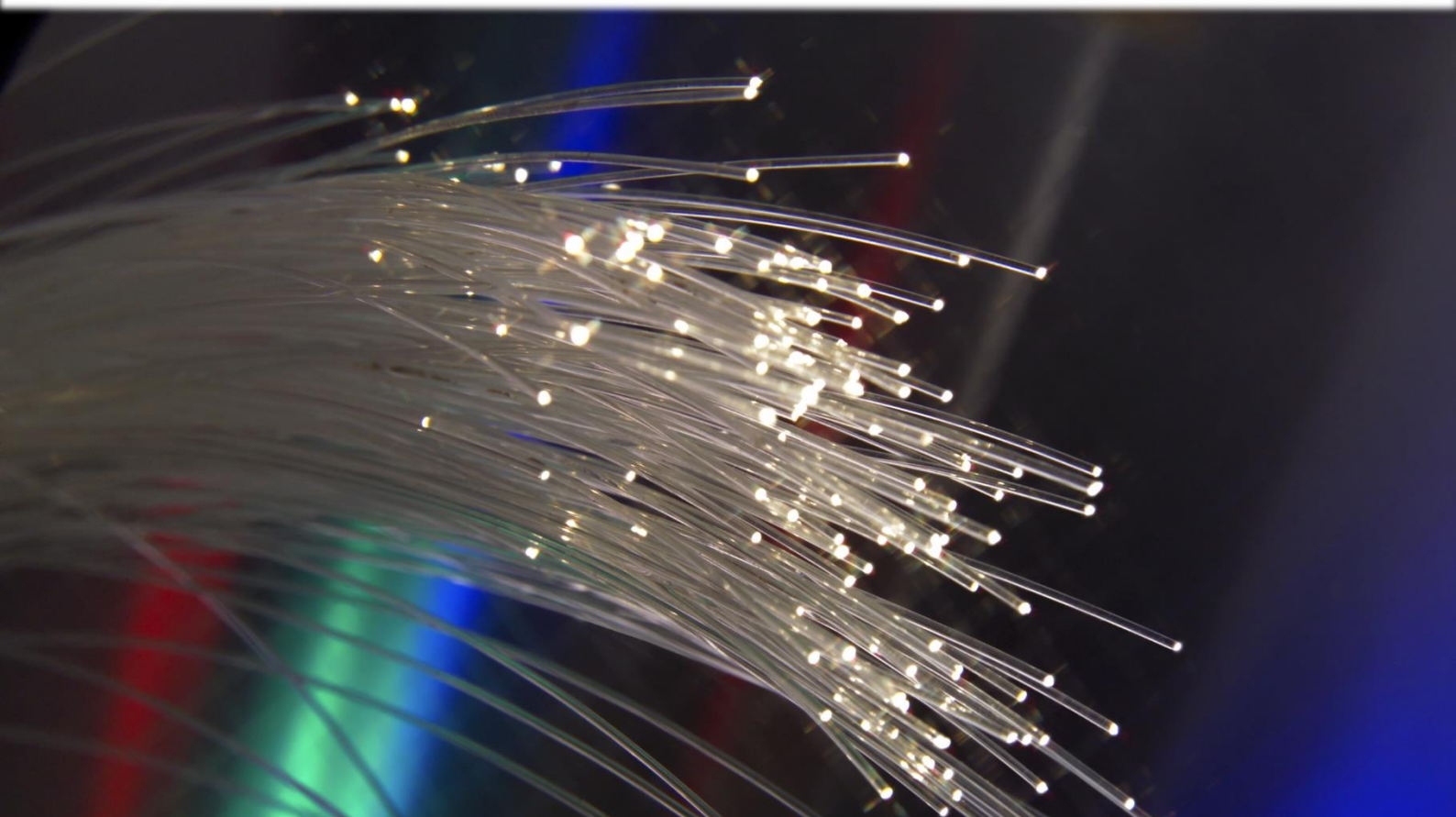
Na osnovu člana 17 Zakona o zaštiti u zdravlju na radu Agencija je 2023. godine donijela akt o procjeni rizika za radna mjesta u Agenciji. Ukoliko se ukaže potreba za izmjenom ili dopunom postojećeg akta, Agencija će u 2025. godini izvršiti ažuriranje ovog akta.

Rok: I - IV kvartal

AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I
POŠTANSKU DJELATNOST

FINANSIJSKI PLAN ZA 2025. GODINU

SADRŽAJ

UVOD	5
I PLANIRANI PRIHODI U 2025. GODINI	7
Ia Pregled planiranih prihoda u 2023, 2024. i 2025. godini.....	8
I OBRAZLOŽENJE PLANA PRIHODA.....	9
I Naknade za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta elektronskih komunikacija.....	9
II Naknade za korišćenja radio-frekvencija, brojeva i adresa	10
IIa Naknada za korišćenje radio-frekvencija	10
IIb Naknada za korišćenje brojeva i adresa	10
III Ostale naknade i drugi izvori, u skladu sa zakonom.....	11
IIIa Jednokratna naknada za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija.....	11
IIIb Jednokratna naknada za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa	11
IV Naknade po osnovu Zakona o poštanskim uslugama	11
II PLANIRANI RASHODI U 2025. GODINI.....	13
II OBRAZLOŽENJE PLANA RASHODA.....	14
I Bruto zarade zaposlenih, Izvršnog direktora i članova Savjeta	14
Ia Bruto zarade zaposlenih.....	14
Ib. Bruto zarade Izvršnog direktora i članova Savjeta	15
II Ostala primanja i naknade zaposlenih, Izvršnog direktora i članova Savjeta	15
IIa Bruto zarade i ostale naknade za novozaposlene radnike.....	15
III Službena putovanja	15
IIIa,b,c Privremeni i povremeni poslovi, pomoći zaposlenim, donacije i sponzorstva	16
IV Rashodi za materijal.....	16
V Troškovi održavanja osnovnih sredstava i usluga.....	16
VI Troškovi konsultanskih usluga za provjeru implementacije utvrđenih regulatornih mjera....	16
VIa Obračun prosječno ponderisanog troška kapitala - WACC za 2025. godinu	16
VIb Izrada i realizacija projekta za regulaciju tržišta poštanskih usluga	17
VII Ostala poslovna terećenja	18
VIII Troškovi po osnovu Univerzalne poštanske usluge	19
IX Stambene potrebe zaposlenih.....	19
X Amortizacija.....	19

XI Investicije.....	19
XII Rezerva za nepredviđene izdatke	20
IIa Pregled planiranih rashoda u 2023, 2024. i 2025. godini	21
PRILOG I: PLANIRANE NOVE INVESTICIJE U TOKU 2025. GODINE	31
PRILOG II: INVESTICIJE, PROJEKTI I AKTIVNOSTI KOJE SE FINANSIRAJU IZ SREDSTAVA AGENCIJE OBEZBJEĐENIH IZ PRETHODNOG PERIODA	35

UVOD

Finansijski plan Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (u daljem tekstu Agencija) za 2025. godinu je pripremljen u skladu sa odredbama Zakona o elektronskim komunikacijama („Sl.list CG“, br. 40/13, 56/13, 2/17 i 49/19) i Zakona o poštanskim uslugama („Sl.list CG“, br. 57/11, 55/16 i 55/18) kojima su utvrđeni izvori sredstava i način obračuna naknada, a sastoji se od prihoda i rashoda Agencije za 2025. godinu.

Finansijskim planom Agencije za 2025. godinu predviđeno je da se sredstva za rad Agencije obezbjede u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama i Zakonom o poštanskim uslugama i da se sastoje od:

- I naknada koje Agenciji plaćaju operatori na tržištu elektronskih komunikacija, a koje se koriste za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta,
- IIa naknade koje korisnici plaćaju za korišćenje radio-frekvencija,
- IIb naknade koju operatori plaćaju za korišćenje brojeva i adresa,
- III ostalih naknada i drugih izvora u skladu sa zakonom i
- IV naknada koje se plaćaju u skladu sa Zakonom o poštanskim uslugama.

Saglasno odredbama Zakona o elektronskim komunikacijama i Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, Savjet Agencije kao nadležni organ Agencije utvrđuje predlog finansijskog plana sa planom rada za narednu kalendarsku godinu. Predlog finansijskog plana Savjet Agencije dostavlja Ministarstvu finansija do 30. septembra tekuće godine (član 32 st. 3 i 4 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti) i Skupštini Crne Gore (član 14 stav 2 Zakona o elektronskim komunikacijama).

Polaznu osnovu za izradu Finansijskog plana Agencije za 2025. godinu predstavlja Plan rada Agencije za 2025. godinu, u kojem su navedene aktivnosti usklađene sa nadležnostima Agencije propisane postojećom zakonskom regulativom, a uzete su u obzir u mjeri mogućeg i obaveze u sprovođenju novih nadležnosti Agencije koje su utvrđene Predlogom novog Zakona o elektronskim komunikacijama, čije usvajanje se očekuje do kraja 2024. godine.

Pored obaveze donošenja novog Statuta, shodno predlogu Zakona koji je u proceduri Agencija će tokom 2025. godine donijeti preko 30 podzakonskih akata kao i pripremiti stručne osnove za 12 podzakonskih akata koje na osnovu novog Zakona o elektronskim komunikacijama treba da donese Vlada Crne Gore.

Ukoliko okolnosti budu nalagale Agencija će tokom 2025. godine kontinuirano pratiti i po potrebi donositi podzakonska akta koja se donose na osnovu drugih zakona, sporazuma i pravilnika koja tretiraju pravila o primjeni „politike fer korišćenja“, metodologiju procjene održivosti ukidanja dodatnih naknada za regulisanje maloprodajnih cijena rominga, kao i ostalih aktivnosti koje se podrazumjevaju u okviru Berlinskog procesa u oblasti elektronskih komunikacija.

Finansijski plan je sačinjen na osnovu nadležnosti i obaveza Agencije propisanih zakonskim okvirom za njen rad. Osim toga, prilikom utvrđivanja plana prihoda polaznu osnovu predstavljaju i troškovi koje je Agencija imala tokom 2024. godine. Projekcije sadržane u Planu oslanjaju se i na očekivanju da će Agencija, uspješno obavljati poslove iz svoje nadležnosti.

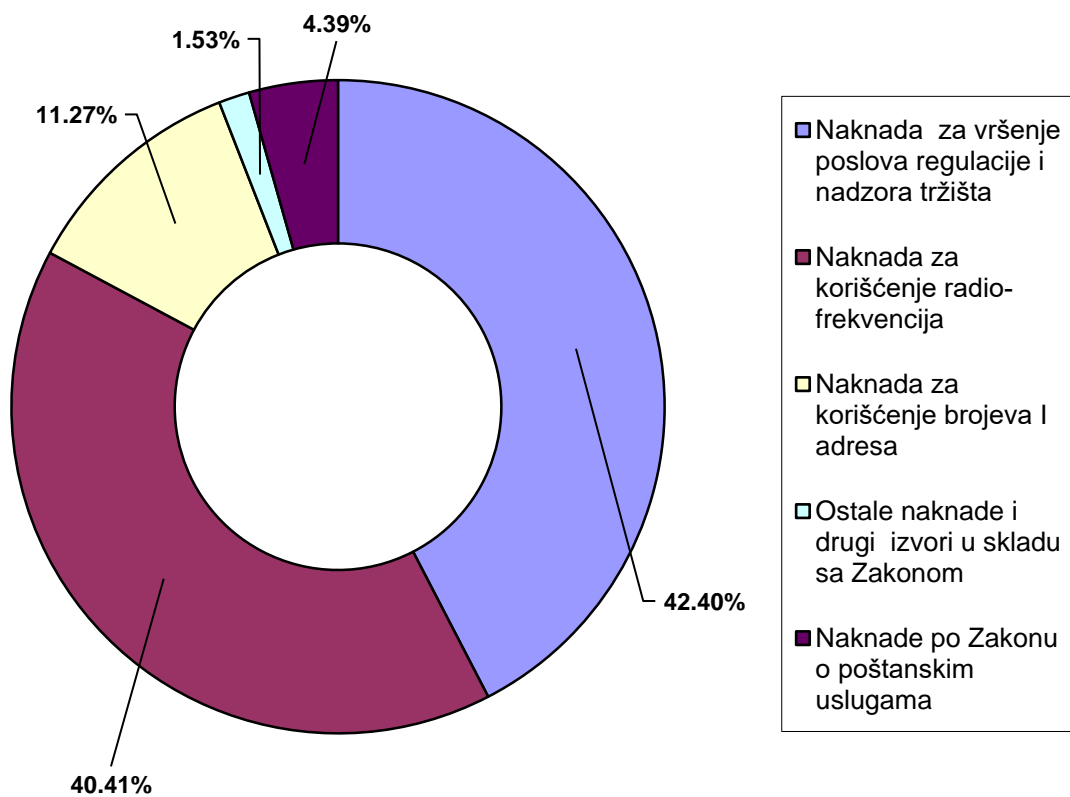
Finansijski plan predviđa da u prihodima Agencije visina godišnje naknade za regulaciju i nadzor tržišta elektronskih komunikacija čini najznačajniji dio ukupnih prihoda, (42,40%), godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija (40,41%), godišnje naknade za korišćenje brojeva i/ili adresa (11,27%), naknade propisane Zakonom o poštanskim uslugama (4,39%) i ostale naknade i drugi izvori u skladu sa zakonom (1,53%). Planirani prihodi u 2025. godini iznose 5.235.626,00 € i veći su od planiranih prihoda u 2024. godini za 14,74 %.

Finansijskim planom projektovane su sve relevantne ekonomske kategorije (kvantitativno i kvalitativno) i utvrđene mjere za njihovo ostvarenje. Svrha ovog dokumenta je da se prikažu potrebe Agencije u 2025. godini i kroz zakonom utvrđene izvore finansiranja, izvrši uravnoteženje prihoda i rashoda.

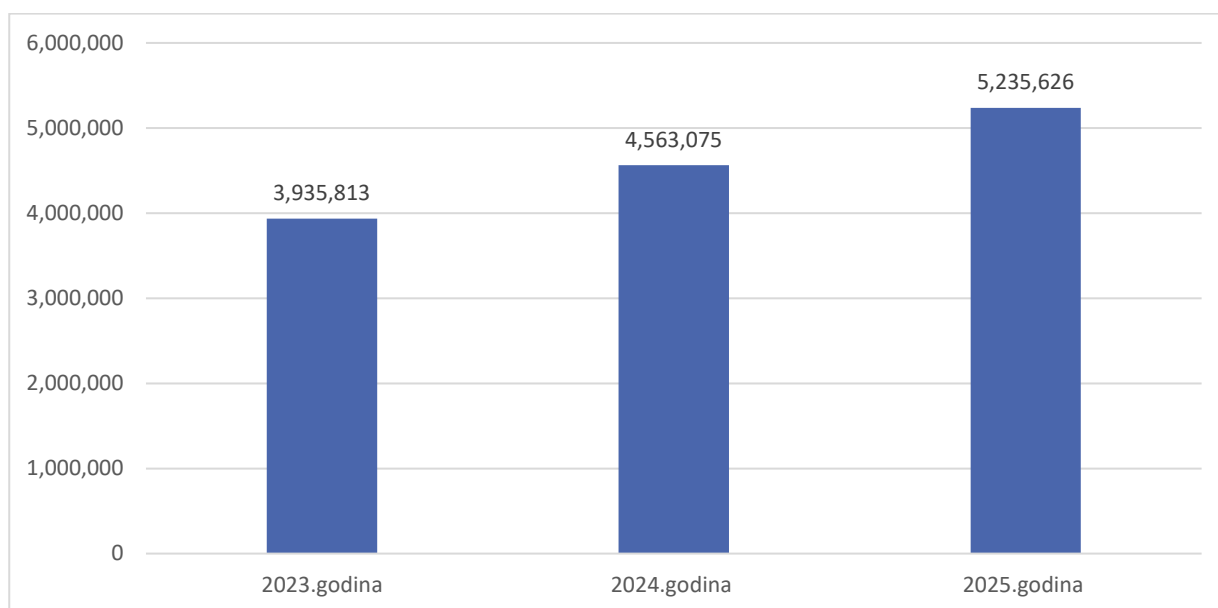
I PLANIRANI PRIHODI U 2025. GODINI

	Naziv prihoda	Iznos (€)
6529000 - I	Naknada za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta elektronskih komunikacija	2.219.678,55
6529010 - IIa	Naknada za korišćenje radio-frekvencija	2.115.947,45
6529020 - IIb	Naknada za korišćenje brojeva i adresa	590.000,00
6529110 - III	Ostale naknade i drugi izvori u skladu sa Zakonom	80.000,00
6529060 - IV	Naknade shodno Zakonu o poštanskim uslugama	230.000,00
	UKUPNO	5.235.626,00

Raspodjela prihoda za 2025

Ia Pregled planiranih prihoda u 2023, 2024. i 2025. godini

Povećanje planiranih prihoda u 2025. godini u odnosu na planirane prihode za 2024. godinu iznosi 14,74%, dok je povećanje planiranih prihoda u 2024. godini u odnosu na planirane prihode za 2023. godinu iznosilo 15,94%.

I OBRAZLOŽENJE PLANA PRIHODA

Izvori finansiranja Agencije i način obračuna pojedinih naknada propisani su članovima 24, 51, 99, 101, 124, 131 i 138 Zakona o elektronskim komunikacijama i članovima 81 i 82 Zakona o poštanskim uslugama i sastoje se od:

- I Naknada za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta elektronskih komunikacija,
- II Naknada za korišćenja radio-frekvencija, brojeva i adresa:
 - IIa Naknada za korišćenja radio-frekvencija,
 - IIb Naknada za korišćenje brojeva i adresa,
- III Ostalih naknada i drugih izvora u skladu sa zakonom:
 - IIIa Jednokratna naknada za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija,
 - IIIb Jednokratna naknada za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa,
- IV Naknada shodno Zakonu o poštanskim uslugama.

I Naknade za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta elektronskih komunikacija

Prihod Agencije za 2025. godinu po osnovu godišnje naknade, koju operatori elektronskih komunikacija plaćaju Agenciji za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta elektronskih komunikacija, predviđen je u iznosu 2.219.678,55 €.

Članom 51 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama je propisano da za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta u oblasti elektronskih komunikacija Agencija od operatora naplaćuje godišnju naknadu, dok je stavom 2 istog člana propisano da visina ove naknade iznosi do 1,5% ukupnog prihoda operatora ostvarenog u prethodnoj godini, po osnovu pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga i davanja na korišćenje elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme, do nivoa koji pokriva troškove vršenja ovih poslova iz nadležnosti Agencije, utvrđenih Finansijskim planom Agencije, dok je u stavu 3 ovog člana utvrđeno da visinu naknade Agencija utvrđuje rješenjem za svaku kalendarsku godinu.

Prihod operatora u Crnoj Gori u 2023. godini po osnovu pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga i davanja na korišćenje elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme iznosio je 256.591.607,41€ i u odnosu na 2022. godinu povećan je za 8,80%. Prihod operatora u Crnoj Gori u 2023. godini po osnovu pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga i davanja na korišćenje elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme bez prihoda od pružanja AVM usluga, je iznosio 229.047.457,10 €. Ukoliko prihod sektora u 2024. godini ostane na nivou prihoda u 2023. godini, planirani prihod Agencije za 2025. godinu za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta bi iznosio 0,97% od prihoda sektora što je značajno manje od zakonom propisanog maksimuma koji iznosi 1,5% (člana 51 stav 2 Zakona o elektronskim komunikacijama).

Planirani prihod Agencije za 2025. godinu po osnovu godišnje naknade koja se Agenciji plaća za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta elektronskih komunikacija je za 12,16 % veći u odnosu na plan prihoda po ovom osnovu za 2024. godinu.

II Naknade za korišćenja radio-frekvencija, brojeva i adresa

IIa Naknada za korišćenje radio-frekvencija

Prihod Agencije za 2025. godinu po osnovu godišnje naknade koja se Agenciji plaća za korišćenje radio-frekvencija predviđen je u iznosu od 2.115.947,45 €.

Članom 124 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama propisano je da su nosioci odobrenja za korišćenje radio-frekvencija dužni da plate Agenciji godišnju naknadu za korišćenje radio-frekvencija koja se koristi isključivo za pokrivanje troškova upravljanja i nadzora korišćenja radio-frekvencijskog spektra.

Stavom 3 istog člana utvrđeno je da nadležno Ministarstvo propisuje metodologiju i način obračuna visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija, koje se iskazuju u bodovima. U članu 124 stav 5 je utvrđeno da Skupština Crne Gore, usvajanjem Finansijskog plana Agencije, odobrava iznos ukupnih godišnjih troškova upravljanja i nadzora korišćenja radio-frekvencijskog spektra za narednu kalendarsku godinu, na osnovu koga Agencija utvrđuje novčanu vrijednost boda iz stava 3 ovog člana.

Ukupan broj bodova za korišćenje radio-frekvencija na dan 01.08.2024. godine je iznosio 859.942 i izračunat je u skladu sa Pravilnikom o metodologiji i načini obračuna visine naknade za korišćenje radio-frekvencija koja se iskazuju u bodovima¹, a koji je donijet od strane nadležnog ministarstva.

Planirani prihod Agencije za 2025. godinu po osnovu godišnje naknade koja se Agenciji plaća za korišćenje radio-frekvencija je za 17,91% veći u odnosu na plan prihoda po ovom osnovu za 2024. godinu.

IIb Naknada za korišćenje brojeva i adresa

Prihod Agencije za 2025. godinu po osnovu godišnje naknade koja se Agenciji plaća za korišćenje brojeva i adresa predviđen je u iznosu 590.000,00 €.

Članom 138 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama propisano je da su nosioci odobrenja za korišćenje brojeva i adresa dužni platiti Agenciji godišnju naknadu za korišćenje brojeva i adresa, a koja se koristi isključivo za pokrivanje troškova nadzora i upravljanja brojevima i adresama.

Stavom 2 istog člana utvrđeno je da Ministarstvo propisuje metodologiju i način obračuna visine godišnje naknade za korišćenje brojeva i adresa, koje se iskazuju u bodovima. U stavu 4 ovog člana je utvrđeno da Skupština Crne Gore, usvajanjem Finansijskog plana Agencije, odobrava iznos ukupnih godišnjih troškova nadzora i upravljanja brojevima i adresama za narednu kalendarsku godinu, na osnovu koga Agencija utvrđuje novčanu vrijednost boda iz stava 2 ovog člana.

Ukupan broj bodova za korišćenje brojeva i adresa na dan 01.08.2024. godine je 807.230 i izračunat je po osnovu Pravilnika o metodologiji i načinu obračuna visine naknade koja se iskazuje u bodovima², donijetog od strane nadležnog ministarstva.

Planirani prihod Agencije za 2025. godinu po osnovu godišnje naknade koja se Agenciji plaća za korišćenje brojeva i adresa je za 8,36 % veći u odnosu na plan prihoda po ovom osnovu za 2024. godinu.

¹ Pravilnik o metodologiji i načinu obračuna visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija ("Službeni list Crne Gore" br. 16/14, 81/18, 6/19 i 137/22)

² Pravilnik o metodologiji i načinu obračuna visine godišnje naknade za korišćenje brojeva i/ili adresa („Službeni list Crne Gore“ br. 13/14 i 30/22)

III Ostale naknade i drugi izvori, u skladu sa zakonom

IIIa Jednokratna naknada za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija

Prihod Agencije za 2025. godinu po osnovu jednokratne naknade koja se Agenciji plaća za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija predviđen je u iznosu od 78.000,00 €.

Članom 99 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama je propisano da fizička i pravna lica radio-frekvencije mogu koristiti na osnovu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija, a članom 100 stav 1 je propisano da odobrenje za korišćenje radio-frekvencija izdaje Agencija na osnovu podnešenog zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija. Članom 101 stav 4 je utvrđeno da je podnosilac zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija dužan da, za obradu zahtjeva, Agenciji plati naknadu koja ne može biti viša od stvarnih troškova obrade zahtjeva. Visina jednokratne naknade za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija je utvrđena odlukom Agencije, broj 0505-4829/1 od 03.10.2013. godine i kreće se u iznosima od 20 € do 50 €.

Planirani prihod Agencije za 2025. godinu po osnovu jednokratne naknade koja se Agenciji plaća za obradu zahtjeva za korišćenje radio-frekvencija je planiran srazmjerno broju zahtjeva koji se očekuju u 2024. godini.

IIIb Jednokratna naknada za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa

Planirani prihod Agencije za 2025. godinu po osnovu jednokratne naknade koja se Agenciji plaća za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa predviđen je u iznosu od 2.000,00 €.

Članom 130 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama je propisano da operator može da koristiti brojeve i adresa iz Plana numeracije i Plana adresiranja, na osnovu odobrenja za korišćenje brojeva i adresa kog izdaje Agencija na osnovu podnešenog zahtjeva operatora za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa. Članom 131 stav 2 je utvrđeno da je podnosilac zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa dužan da, za obradu zahtjeva, Agenciji plati naknadu koja ne može biti viša od stvarnih troškova obrade zahtjeva. Visina jednokratne naknade za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa je utvrđena Odlukom Agencije i iznosi 50 €.

Planirani prihod Agencije za 2025. godinu po osnovu jednokratne naknade koja se Agenciji plaća za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa je planiran srazmjerno broju zahtjeva operatora koji se očekuju u 2025. godini.

Planirani prihod Agencije za 2025. godinu po osnovu ostalih naknada i drugih izvora u skladu sa zakonom je za 6,67% veći u odnosu na plan prihoda po ovom osnovu za 2024. godinu.

IV Naknade po osnovu Zakona o poštanskim uslugama

Prihod Agencije za 2025. godinu po osnovu naknada koje se Agenciji plaćaju u skladu sa Zakonom o poštanskim uslugama (godišnje naknade za obavljanje poštanskih usluga, jednokratne naknade za izdavanje posebne licence odnosno licence i podnošenje prijave za upis u registar poštanskih operatora) je predviđen u iznosu od 230.000,00 €.

Pravni osnov za obezbjeđivanja sredstava Agencije za sprovođenje poslova regulacije tržišta poštanskih usluga je sadržan u članu 71 Zakona o poštanskim uslugama a bliže je uređeno Pravilnikom o visini jednokratnih i godišnjih naknada za obavljanje poštanskih usluga („Sl.list CG“, broj 57/12). Godišnja naknada za obavljanje poštanskih usluga iznosi 1% od ostvarenih prihoda od poštanskih usluga u prethodnoj godini. Ako poštanski operator, pored poštanskih usluga, obavlja i druge djelatnosti, a ne vodi odvojeno računovodstvo za poštanske usluge, godišnja naknada iznosi 0,8% od ukupno ostvarenih prihoda u prethodnoj godini.

Članom 81 Zakona o poštanskim uslugama je propisano da se za dobijanje posebne licence i licenci plaća jednokratna naknada, a pored jednokratne naknade imaoći posebnih licenci i licenci plaćaju i godišnju naknadu za obavljanje poštanskih usluga. Jednokratnu naknadu za upis u registar i godišnju naknadu Agenciji plaćaju i komercijalni poštanski operatori. Visina jednokratne naknade u iznosu od 5.000,00 € za posebnu licencu, 2.500,00 € za licencu i 500,00 € za upis u registar poštanskih operatora, regulisane su Pravilnikom o visini jednokratnih i godišnjih naknada za obavljanje poštanskih usluga.

Članom 82 Zakona o poštanskim uslugama je propisano da su sredstva od naknada na osnovu izdate posebne licence, licence i upisa u registar, kao i sredstva od godišnjih naknada poštanskih operatora prihod Agencije, te da se raspoređuju u iznosu od 60% za troškove regulacije tržišta poštanskih usluga, a 40% za pokriće eventualnog neto troška univerzalnog poštanskog servisa, koji je prethodno utvrđen u postupku verifikacije od strane Agencije.

Poštanski operatori su u 2023. godini ostvarili prihod od poštanskih usluga u iznosu od 23.429.229,28 €. Pošta Crne Gore a.d. Podgorica, koja ima obavezu vođenja odvojenog računovodstva za poštanske usluge, je ostvarila ukupan prihod od poštanskih usluga u iznosu od 19.101.798,00 €, a ostali poštanski operatori su ostvarili prihod u iznosu od 4.327.431,28 €.

Planirani prihod Agencije za 2025. godinu po osnovu godišnje naknade koja se Agenciji plaća na osnovu Zakona o poštanskim uslugama, je za 35,29% veći u odnosu na plan prihoda po ovom osnovu za 2024. godinu.

II PLANIRANI RASHODI U 2025. GODINI

Planirani rashodi Agencije za 2025. godinu su usklađeni sa očekivanim obimom poslova i potrebom blagovremenog izvršavanja planiranih aktivnosti Agencije i isti su planirani na osnovu realizacije iz prethodnih godina i detaljne procjene troškova koji su neophodni za rad Agencije, odnosno za ostvarivanje zadataka utvrđenih u Planu rada za 2025. godinu. Rashode Agencije čine:

- I Bruto zarade zaposlenih, Izvršnog Direktora i članova Savjeta
- II Ostala primanja i naknade za Izvršnog direktora, članove Savjeta i zaposlene
- IIa Bruto zarade novozaposlenih
- III Službena putovanja
- IIIa,b,c Privremeni i povremeni poslovi, pomoći zaposlenim, donacije i sponzorstva
- IV Rashodi za materijal
- V Troškovi održavanja osnovnih sredstava i usluga
- VI Troškovi konsultanskih usluga za provjeru implementacije regulatornih mjera
- VII Ostala poslovna terećenja
- VIII Troškovi po osnovu univerzalne poštanske usluge
- IX Stambene potrebe zaposlenih
- X Amortizacija
- XI Investicije
- XII Rezerva

II OBRAZLOŽENJE PLANA RASHODA

Planirani rashodi Agencije za 2025. godinu sadrže rashode za tekuće poslovanje u iznosu od 5.093.626,00 €. Sa uključenjem rezerve planirani rashodi iznose 5.235.626,00 €.

Planirani rashodi Agencije za 2025. godinu su utvrđeni na osnovu planiranih aktivnosti Agencije iz Plana rada za 2025. godinu uz uzimanje u obzir rashoda Agencije ostvarenih u prethodnim godinama i tekućoj godini. Kod planiranja se vodilo računa o izvršavanju obaveza utvrđenih Zakonom o elektronskim komunikacijama, Zakonom o poštanskim uslugama i drugim zakonima, potrebom za materijalno-tehničkim i kadrovskim osposobljavanjem, izvršavanjem obaveza Agencije koje proizilaze iz drugih zakona i strategija, kao i izvršavanjem obaveza Agencije u vezi sa angažovanjem na domaćem i međunarodnom planu. Prilikom planiranja rashoda u obzir se uzeo i Predlog novog Zakona o elektronskim komunikacijama kojim se predviđa da Agencija dobije i nove nadležnosti. Na osnovu dobijanja novih nadležnosti u 2025. godini potrebno je planirati adekvatan iznos finansijskih sredstava. U obzir su uzeta i makroekonomska kretanja kao i zvanična objavljena stopa inflacija na dan 01.01.2024.godine od 8,6%.

Rashodi Agencije za 2025. godinu planirani su na principima racionalnog, ekonomičnog i efikasnog poslovanja i usklađeni su sa stanjem na tržištima elektronskih komunikacija i poštanskih usluga, kao i opštim ekonomskim prilikama u Crnoj Gori.

I Bruto zarade zaposlenih, Izvršnog direktora i članova Savjeta

Ia Bruto zarade zaposlenih

Agencija na osnovu člana 17, 22, 24, 45, 45a i 48a Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru³, člana 10 Zakona o elektronskim komunikacijama i člana 16 Statuta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost ("Sl.list CG" broj 4/14), utvrđuje zarade i naknade zarada po osnovu rada u Agenciji. Obračunsku vrijednost koeficijenta, u bruto iznosu, utvrđuje Vlada Crne Gore do decembra tekuće godine za narednu fiskalnu godinu.

Zarade zaposlenih iskazuju se u bruto iznosu. U skladu sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru (član 11) i Pravilnikom o zaradama zaposlenih u Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, zarada zaposlenih se sastoji od: osnovne zarade, posebnog dijela zarade, dodatka na osnovnu zaradu (radni staž) za 72 zaposlena na neodređeno vrijeme. Prilikom planiranja zarada u obzir je uzeto očekivano povećanje, nakon uvođenja prava na regulatorni dodatak koje je predviđeno Predlogom Zakona o elektronskim komunikacijama, izmjene sistematizacije i mogućeg potpisivanja Kolektivnog ugovora, uz uvažavanje Fiskalne strategije Vlade.

Poslove u oblasti regulacije i nadzora tržišta elektronskih komunikacija i tržišta poštanskih usluga, dodjele i upravljanja brojevima/adresama i upravljanja radio-frekvencijskim spektrom, zaštite korisnika i nadzora, obavlja visoko obrazovan i specijalizovan kadar, čija visina zarada mora obezbijediti sigurnost njihovog angažovanja. Od ukupnog broja zaposlenih u Agenciji, 86% ih je sa visokom školskom spremom.

Prosječno radno iskustvo zaposlenih u Agenciji je 24 godine, odnosno prosječno uvećanje neto zarade na osnovu radnog iskustva je 16,25%.

³ "Službeni list Crne Gore", br. 16/16, 83/16, 2/17, 42/17, 12/18, 39/18, 42/18 i 34/19.

Planirani iznos rashoda za bruto zarade zaposlenih je veći za 20,61% u odnosu na planirani iznos po ovom osnovu za 2024. godinu.⁴

Ib. Bruto zarade Izvršnog direktora i članova Savjeta

Bruto zarade Izvršnog direktora i članova Savjeta Agencije se iskazuju u bruto iznosu i planirane su u skladu sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru (član 7 i 30), Zakonom o elektronskim komunikacijama (članom 13 stav 2) i Pravilnikom o zaradama zaposlenih u Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

Prilikom planiranja zarada u obzir je uzeta i implementacija Fiskalne strategije Vlade.

II Ostala primanja i naknade zaposlenih, Izvršnog direktora i članova Savjeta

Ostala primanja i naknade Izvršnog direktora, članova Savjeta i zaposlenih, sastoje se iz ostalih ličnih naknada prevoza, zimnice, naknada za posebno zalaganje zaposlenih, jubilarne nagrade (10 i 20 godina rada u Agenciji), nagrade povodom jubileja Agencije, državnih praznika i otpremnine povodom odlaska u penziju, koje su utvrđene Zakonom odnosno Pravilnikom Agencije.

Rashodi po ovom osnovu planirani su u iznosu od 401.500,00 €.

IIa Bruto zarade i ostale naknade za novozaposlene radnike

Na osnovu novih nadležnosti Agencije u 2025. godini koje su predviđene predlogom Zakona o elektronskim komunikacijama planiran je adekvatan iznos finansijskih sredstava za angažovanje novih kadrovskih resursa.

U skladu sa objektivnim potrebama za jačanjem administrativnih kapaciteta planirana su sredstva za zaposlenje novih radnika.

Rashodi za bruto zarade i ostale naknade za novozaposlene radnike su planirani u iznosu od 92.450,00 €.

III Službena putovanja

Rashodi za službena putovanja odnose se na troškove službenih putovanja u zemlji i inostranstvu i obuhvataju troškove prevoza, smještaja i dnevnica. U okviru međunarodnih aktivnosti, Agencija planira nastavak učešća u radu najznačajnijih institucija iz oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti preko svojih ovlašćenih i izabranih predstavnika, kao i učešća zaposlenih na obukama koje su planirane tokom 2025. godine.

U vezi sa službenim putovanjima u zemlji, pored poslova kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra, kao dio redovnih aktivnosti treba istaći i poslove sprovođenja stručnog nadzora u oblastima elektronskih komunikacija i poštanskih usluga, kao i stručne obuke i učešće na skupovima u organizaciji akademske zajednice, strukovnih udruženja i državnih institucija. Donošenjem novog Zakona o elektronskim komunikacijama, Agencija će dobiti dodatne nadležnosti i obaveze, poput inspekcijaskog nadzora, što će dodatno zahtjevati veći broj službenih putovanja u cilju provjere implementacije odredbi novog zakona.

Rashodi za službena putovanja planirana su u iznosu od 114.800,00 €.

⁴ Odluka o usvajanju Finansijskog plana Agencije za 2024. godinu, "Službeni list Crne Gore", broj 125/23 od 31.12.2023. godine.

IIIa,b,c Privremeni i povremeni poslovi, pomoći zaposlenim, donacije i sponzorstva

Planirani troškovi po ovoj stavci se odnose na:

- a. troškove za privremene i povremene poslove koji su planirani u iznosu od 5.100,00 €,
- b. troškove za pomoći zaposlenim koji su planirani u iznosu od 23.000,00 € i
- c. troškove za donacije i sponzorstva koji su planirani u iznosu od 23.000,00 €.

Rashodi za privremene i povremene poslove, pomoći zaposlenim, donacije i sponzorstva planirani su u iznosu od 51.100,00 €.

IV Rashodi za materijal

Rashodi za materijal obuhvataju troškove kancelarijskog materijala, troškove nabavke goriva, troškove električne energije i troškove za sprovođenje protivpožarnih mjere i nabavku opremu zaštite na radu. Rashodi su obračunati na osnovu prosječnog utroška pomenutih sredstava u prethodnoj godini i planiranih aktivnosti Agencije u 2025. godini.

Rashodi za materijal i usluge planirani su u iznosu od 109.700,00 €.

V Troškovi održavanja osnovnih sredstava i usluga

Troškovi održavanja osnovnih sredstava obuhvataju troškove hardvera i softvera iz Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra, tekuće održavanje osnovnih sredstava, troškove za pružene poštanske usluge, troškove za elektronske komunikacione usluge, troškove za održavanje softvera, troškove servisa i popravke motornih vozila, troškove zakupa zemljišta za objekte Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra. U sklopu troškova tekućeg održavanja osnovnih sredstava su predviđena sredstva za održavanje, unapređenje, neophodne licence i produženje garantnih perioda: informacionog sistema, sistema slabe struje, instalacija za napajanje električnom energijom, termotehničkih instalacija, Sistema za rezervno napajanje, Sistema protivpožarne zaštite, Sistema mrežne štampe i skeniranja, kao i tekuće održavanje drugih sistema u objektima Agencije (objekat sjedišta Agencije i 7 objekata kontrolno-mjernih stanica).

Agencija raspolaže sa značajnom pokretnom i nepokretnom imovinom, tako da su sredstva planirana na potrebnom nivou, kako se ne bi dovelo u pitanje osnovno održavanje, čuvanje i funkcionisanje imovine Agencije.

Troškovi održavanja osnovnih sredstava su planirana u iznosu 202.000,00 €.

VI Troškovi konsultanskih usluga za provjeru implementacije utvrđenih regulatornih mjera

Ukupno planirani iznos troškova za realizaciju ovih programskih aktivnosti je 55.000,00 €.

VIa Obračun prosječno ponderisanog troška kapitala - WACC za 2025. godinu

Agencija će u 2025. godini, u saradnji sa izabranim konsultantom izračunati prosječno ponderisani trošak kapitala za 2024. godinu - WACC (*Weighted Average Cost of Capital*), koji predstavlja mjeru prinosa na ulaganje koje operatori sa značajnom tržišnom snagom koji su obavezni da sprovedu računovodstveno razdvajanje i troškovno računovodstvo, kao i troškovno orjentisano određivanje cijena mogu očekivati, odnosno razumnu maržu na trošak pružanja usluge.

Troškovi obračuna prosječno ponderisanog troška kapitala - WACC za 2025. godinu su planirani u iznosu od 5.000,00 €.

Vib Izrada i realizacija projekta za regulaciju tržišta poštanskih usluga

Ukupno planirani iznos sredstava za realizaciju predmetnih programskih aktivnosti je 50.000,00 €.

Troškovi nadzora nad implementacijom računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva baziranog na HCA/FAC metodologiji

Konsultantske usluge u vezi nadzora nad implementacijom troškovnog i odvojenog računovodstva po HCA/FAC metodologiji bi obuhvatale kontrolu svih faza vođenja troškovnog računovodstva univerzalnog poštanskog operatora predviđenih Pravilnikom o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora, odnosno nastavak sprovođenja aktivnosti koje se odnose na uspostavljanje propisanog troškovnog modela, računovodstvenog odvajanja, vođenja računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge univerzalnog poštanskog operatora u skladu sa evropskom regulativom, Zakonom i aktom Agencije. Planirani iznos za ovu aktivnost je 15.000,00 €.

Troškovi verifikacije obračuna i utvrđenje iznosa neto troška obavljanja univerzalne usluge

Sredstva predviđena u iznosu od 15.000,00 € se odnose na troškove angažovanja revizora u cilju provjere finansijskih izvještaja univerzalnog poštanskog operatora, kao i usklađenosti vođenja računovodstva, računovodstvenog odvajanja i obračuna neto troška sa propisanim načinom vođenja računovodstva, metodom alociranja i obračuna troškova i utvrđenje iznosa neto troška.

U skladu sa članom 100 i članom 100a Zakona o poštanskim uslugama definisan je postupak verifikacije obračuna neto troška univerzalne usluge kao i sastavni djelovi obračuna neto troška. U postupku verifikacije Agencija može angažovati nezavisnog revizora, što je i bio slučaj u prethodnim godinama, jer je univerzalni poštanski operator prikazivao značajan gubitak u obavljanju univerzalnog servisa. U 2025. godini se može očekivati slična situacija, te je neophodno predvidjeti sredstva za angažovanje ovlašćenog revizora, koji bi izvršio detaljnu provjeru dostavljenih finansijskih izvještaja, odnosno svih regulatornih izvještaja čija su izrada i dostavljanje predviđeni Zakonom o poštanskim uslugama i Pravilnikom o načinu vođenju računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora, usklađenost vođenja računovodstva i računovodstvenog odvajanja sa modelima i metodama koji su propisani pomenutim pravnim aktima. Ukoliko bi se, na osnovu prethodnog, utvrdilo da univerzalni poštanski operator vodi računovodstvo u skladu sa Zakonom i Pravilnikom, angažovani ovlašćeni revizor bi utvrdio iznos neto troška koji predstavlja neopravdano finansijsko opterećenje za univerzalnog poštanskog operatora.

Troškovi revizije sprovedenog mjerenja kvaliteta i dobijenih rezultata navedenih u Godišnjem izvještaju o mjerenju kvaliteta obavljanja univerzalne poštanske usluge Pošte Crne Gore

Sredstva predviđena u iznosu od 15.000,00 € se odnose na troškove angažovanja revizora u cilju provjere sprovedenog mjerenja i rezultata mjerenja navedenih u godišnjem izvještaju o mjerenju kvaliteta obavljanja univerzalne poštanske usluge Pošte Crne Gore.

Agencija će, u okviru svojih nadležnosti, u toku 2025. godine pratiti obavljanje univerzalne poštanske usluge univerzalnog poštanskog operatora, preduzimajući i mjere u cijju obezbjeđenja propisanih standarda kvaliteta univerzalne poštanske usluge.

Pored redovnog nadzora nad kvalitetom obavljanja univerzalne poštanske usluge, Agencija će preduzimati i druge aktivnosti kako bi se od strane univerzalnog poštanskog operatora obezbijedili standardi kvaliteta propisani Zakonom o poštanskim uslugama i odgovarajućim podzakonskim aktima. Pošta Crne Gore i u 2024. godini ima obavezu realizacije mjerenja kvaliteta obavljanja univerzalne usluge u skladu sa standardima MEST EN 13850 i MEST EN 14012, a shodno Pravilniku o bližim uslovima za obavljanje univerzalne poštanske usluge ("Službeni list Crne Gore", br. 029/17 od 05.05.2017, 114/20). Zavisno od rezultata analize Izvještaja o mjeranju kvaliteta obavljanja univerzalne poštanske usluge za 2024. godinu Agencija će preduzeti odgovarajuće regulatorne mjere u cilju obezbjeđenja propisanog kvaliteta ove usluge. Agencija će u 2025. godini, u cilju provjere rezultata mjerenja navedenih u godišnjem izvještaju o mjeranju kvaliteta obavljanja univerzalne poštanske usluge Pošte Crne Gore, obaviti reviziju sprovedenog mjerenja i rezultata iz izvještaja o mjeranju kvaliteta. Agencija će za reviziju sprovedenih mjerenja angažovati nezavisnu instituciju, kako je to predviđeno Pravilnikom o bližim uslovima za obavljanje univerzalne poštanske usluge.

Predviđeni iznos planiran za projekte koji se odnose na regulaciju tržišta poštanskih usluga u 2025. godini je veći od iznosa planiranog za 2024. godinu zbog potrebe da se u Finansijskom planu Agencije za 2025. godinu predvide sredstva za angažovanje eksternog revizora koji bi izvršio provjeru, odnosno reviziju Izvještaja Pošte Crne Gore o rezultatima mjerenja kvaliteta u skladu sa standardima MEST 13850 i i MEST EN 14012 za 2024. godinu. Pravilnikom o bližim uslovima za obavljanje univerzalne poštanske usluge je propisana mogućnost da Agencija, u cilju provjere rezultata mjerenja navedenih u godišnjem izvještaju o mjeranju kvaliteta obavljanja univerzalne poštanske usluge angažuje nezavisnu instituciju. Pošta Crne Gore je počela sa standardizovanim mjerenjem od 01.01.2023. godine. S obzirom na činjenicu da je zahtjev pomenutog standarda da se godišnje mjerenje realizuje u kontinuitetu od tri godine, te da je 2024. godina druga godina standardizovanog mjerenja od strane Pošte Crne Gore, eventualne preporuke nezavisne institucije angažovane od Agencije u 2025. godini mogle bi biti korisne za unapređenje standardizovanog mjerenja kvaliteta univerzalne poštanske usluge u narednom trogodišnjem ciklusu.

Troškovi organizacije Okruglog stola u vezi sprovođenja regulatornih mjera kojim se stvaraju preduslovi za kvalitetnije pružanje poštanskih usluga

Sredstva predviđena u iznosu od 5.000,00 € se odnose na troškove organizacije Okruglog stola u vezi sprovođenja regulatornih mjera kojima se stvaraju preduslovi za kvalitetnije pružanje poštanskih usluga. Agencija će, u sklopu ispunjavanja svoje nadležnosti koja se odnosi na praćenje stanja i razvoja tržišta poštanskih usluga, a u cilju osiguranja boljeg kvaliteta pružanja poštanskih usluga, organizovati Okrugli sto radi razmjene mišljenja i uspostavljanja saradnje svih institucija nadležnih za realizaciju aktivnosti značajnih sa stanovišta unapređenja regulacije i obezbjeđivanje uslova za brži razvoj ovog tržišta.

VII Ostala poslovna terećenja

Ostala poslovna terećenja obuhvataju reprezentaciju, premije osiguranja imovine, obavezno i dopunsko zdravstveno osiguranje zaposlenih, osiguranje i registraciju vozila, stručno usavršavanje zaposlenih (organizacija edukativnih skupova, obuke iz oblasti regulacije tržišta, mjerenja i kontrole RF spektra, specijalizovanih obuka zaposlenih u segmentu informacionih tehnologija, obuke za održavanje internet stranice, hostovanje internet stranice i zakup domena, zaštite na radu, komunalne usluge, organizacije poslova i upravljanja, održavanje radionica i team building-a i dr.), sudske i administrativne troškove, troškove nabavke stručne literature, troškove eksterne revizije finansijskih izvještaja Agencije, troškove interne revizije, ostale nematerijalne troškove, ugovorene usluge u skladu sa zaključenim ugovorima i sporazumima⁵, troškove

⁵ Nakon sprovedenih postupaka javnih nabavki potpisani su ugovori i sporazumi koji se odnose na sljedeće programske aktivnosti:

- Održavanje i podrška za softvere za upravljanje i planiranje RF spektrom. Iznos: 35.000,00 €;
- Usluge telekomunikacionog povezivanja objekata Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra. Iznos: 20.000,00 €;
- Usluge administriranja sistema centralne baze podataka prenesenih brojeva u Crnoj Gori. Iznos: 70.200,00 €;

oglašavanja javnih nabavki, troškove obezbjeđenja objekata Agencije, troškove članarina u međunarodnim organizacijama, troškove platnog prometa, troškove objavljivanja regulative u „Sl. listu Crne Gore“, troškove istraživanja tržišta elektronskih komunikacija, troškovi istraživanja tržišta poštanskih usluga, troškovi reklame i reklamnog materijala, troškovi Sindikalne organizacije, troškove oglašavanja promocija i odnosi sa javnošću, organizacija Međunarodne regulatorne konferencije (REGFEST) i drugih naučnih i edukativnih skupova u saradnji sa akademskom zajednicom, strukovnim i udruženjima potrošača.

Ostala poslovna terećenja planirana su u iznosu od 772.765,00 €.

VIII Troškovi po osnovu Univerzalne poštanske usluge

Sredstva za pokrivanje neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge planirana su u iznosu od 92.000,00 €. U skladu sa članom 82 Zakona o poštanskim uslugama i članom 31 i 33 Statuta Agencije, definisana je obaveza uplate sredstava od jednokratnih i godišnjih naknada na poseban račun - kompenzacioni fond, kao i način raspodjele tih sredstava, za finansiranje obavljanja poslova Agencije i za pokriće eventualnih gubitaka obavljanja univerzalne poštanske usluge univerzalnog poštanskog operatora.

IX Stambene potrebe zaposlenih

Sredstva za rješavanje stambenih potreba zaposlenih se odnose na sredstva koja Agencija dodjeljuje zaposlenim Agencije u skladu sa Pravilnikom Agencije i to u vidu kredita sa kamatom, i planirana su u iznosu 100.000,00 €.

Napomena: Ova sredstva nijesu obračunata kao dio ukupno planiranih rashoda.

X Amortizacija

Amortizacija se obračunava u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji. Sredstva za amortizaciju su planirana u iznosu od 580.000,00 €.

XI Investicije

Sredstva za realizaciju investicija u 2025. godini planirana su u iznosu od 438.700,00 €.

Kako se radi o specifičnim nabavkama gdje je teško jasno i precizno unaprijed predvidjeti tržišne uslove i dinamiku za nabavku navedene opreme, sredstva za ovu namjenu će se postepeno obezbjeđivati iz akumuliranog viška prihoda nad rashodima ili iz sredstava rezervi. Obrazloženje investicija je dato u Prilogu I.

Napomena: Ova sredstva nijesu obračunata kao dio ukupno planiranih rashoda.

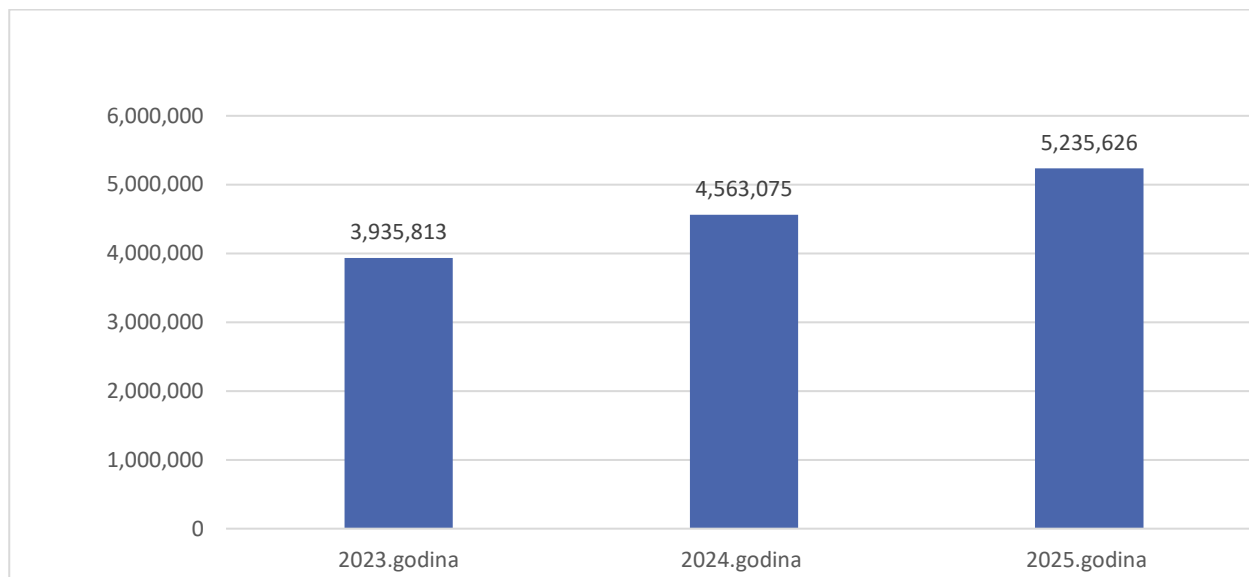
Pregled investicija, projekata i poslova koji su započeti u 2024. godini odnosno za čiju će se realizaciju stvoriti uslovi u 2025. godini, a koja se finansiraju iz sredstava Agencije prihodovanih u prethodnom periodu u iznosu od 1.174.308,96 € sa odgovarajućim obrazloženjem je dato u Prilogu II.

-
- Sistem za prikupljanje i obradu podataka o tržištu elektronskih komunikacionih usluga i tržištu poštanskih usluga. Iznos: 14.300,00 €;
 - Registar "Ne zovi me". Iznos: 7.200,00€;
 - „Kalkulator“ - Alat za pomoć korisnicima prilikom izbora elektronskih komunikacionih usluga. Iznos: 8.000,00 €;
 - Održavanja sistema za mapiranje elektronske komunikacione infrastrukture. Iznos: 50.000,00 €;
 - “Ekip Net test”-sistem za mjerenje brzine pristupa internetu. Iznos: 40.000,00 €.

XII Rezerva za nepredviđene izdatke

Sredstva rezerve (za nepredviđene izdatke) su planirana, shodno odredbi člana 24 stav 3 Zakona o elektronskim komunikacijama, koja u slučaju nepredviđenih okolnosti imaju za cilj povećanje finansijske stabilnosti i smanjenja posledica kada su prilivi i odlivi neujednačeni. Sredstava za rezervu su planirana u iznosu od 142.000,00 €.

IIa Pregled planiranih rashoda u 2023, 2024. i 2025. godini

Povećanje planiranih rashoda za 2025. godini u odnosu na planirane rashode za 2024. godinu iznosi 14,74%, dok je povećanje planiranih rashoda za 2024. godinu u odnosu na planirane rashode za 2023. godinu iznosilo 15,94%.

Pregled planiranih rashoda u 2025.godini

Br.	Konto i naziv rashoda	Predlog plana za 2025.	Polugodišnji plan za 2025.	Mjesečni plan za 2025.
I	Bruto zarade zaposlenih, Izvršnog direktora i članove Savjeta	2.622.311,00	1.311.155,50	218.525,92
Ia	Bruto zarade zaposlenih	2.302.073,00	1.151.036,50	191.839,42
	5200000 troškovi neto zarada zaposlenih	1.790.473,00	895.236,50	149.206,08
	5201000 troškovi poreza na zarade zaposlenih	220.000,00	110.000,00	18.333,33
	5202000 doprinos za obavezno PIO-zaposleni	215.000,00	107.500,00	17.916,67
	5203000 doprinos za osiguranje od nezaposlenosti-zaposleni	11.000,00	5.500,00	916,67
	5213000 doprinos za osiguranje od nezaposlenosti-poslodavac	11.000,00	5.500,00	916,67
	5213000 prirez na porez	35.000,00	17.500,00	2.916,67
	5215000 doprinos za savez samostalnih sindikata	4.300,00	2.150,00	358,33
	5213000 doprinos za fond rada	4.300,00	2.150,00	358,33
	5213000 doprinos za profesionalnu rehabilitaciju	11.000,00	5.500,00	916,67
Ib	Bruto zarade Izvršnog direktora i članova Savjeta	320.238,00	160.119,00	26.686,50
	5200000 troškovi neto zarada	244.440,00	122.220,00	20.370,00
	5201000 troškovi poreza na zarade	35.980,00	17.990,00	2.998,33
	5202000 doprinos za obavezno PIO-zaposleni	29.876,00	14.938,00	2.489,67
	5203000 doprinos za osiguranje od nezaposlenosti-zaposleni	1.500,00	750,00	125,00
	5213000 doprinos za osiguranje od nezaposlenosti-poslodavac	1.500,00	750,00	125,00
	5213000 prirez na porez	5.682,00	2.841,00	473,50
	5215000 doprinos za savez samostalnih sindikata	630,00	315,00	52,50
	5213000 doprinos za fond rada	630,00	315,00	52,50
II	Ostala primanja i naknade zaposlenih, Izvršnog direktora i članova Savjeta	401.500,00	130.250,00	21.143,94
	5294000 ostala primanja i naknade	57.500,00	28.750,00	5.227,27
	5205000 isplata u skladu sa pravilnikom	143.000,00	71.500,00	11.916,67
	5292000 troškovi zimnice	141.000,00	0,00	/
	5290000 troškovi jubilarnih nagrada i premije za penzionisanje	12.000,00	6.000,00	/
	5293100 troškovi poreza na zarade	30.000,00	15.000,00	2.500,00
	5294100 doprinos za obavezno PIO-zaposleni	18.000,00	9.000,00	1.500,00
IIa	Bruto zarade novozaposlenih	92.450,00	46.225,00	7.704,17
	5200000 bruto zarade novozap. ostale nakn i zimnice	70.720,00	35.360,00	5.893,33
	5210000 doprinosi na teret poslodavca	21.730,00	10.865,00	1.810,83
III	Službena putovanja	114.800,00	57.400,00	9.566,67

	5292100	troškovi službenih putovanja u zemlji i inostranstvu	114.800,00	57.400,00	9.566,67
III a,b, c	Privremeni i povremeni poslovi, pomoći zaposlenim, donacije i sponzorstva		51.100,00	25.550,00	4.258,33
	5220000	troškovi privremenih i povremenih poslova	5.100,00	2.550,00	425,00
	5291000	troškovi jednokratnih pomoći	23.000,00	11.500,00	1.916,67
	5299000	troškovi donacija i pomoći (NVO,spor. klu i pojedinci)	23.000,00	11.500,00	1.916,67
IV	Rashodi za materijal		109.700,00	54.850,00	9.141,67
	5121000	kancelarijski materijal	16.000,00	8.000,00	1.333,33
	5133000	gorivo i mazivo	18.200,00	9.100,00	1.516,67
	5120000	troškovi potrošnog materijala	7.500,00	3.750,00	625,00
	5130000	troškovi električne energije	48.000,00	24.000,00	4.000,00
	5124000	mjere i oprema zaštite na radu	20.000,00	10.000,00	1.666,67
V	Troškovi održavanja osnovnih sredstava i usluga		202.000,00	101.000,00	15.583,33
	5321000	servis i popravka vozila	12.000,00	6.000,00	1.000,00
	5320000	tekuće održavanje osnovnih sredstava	118.000,00	59.000,00	9.833,33
	5312000	troškovi poštanskih usluga	9.000,00	4.500,00	750,00
	5312100	troškovi za pružene elektronske komunikacione usluge	23.000,00	11.500,00	1.916,67
	5320200	troškovi održavanja softvera	25.000,00	12.500,00	2.083,33
	5331100	troškovi zakupa	15.000,00	7.500,00	/
VI	Troškovi konsultantskih usluga za provjeru implementacije regulatornih mjera		55.000,00	25.000,00	
	5507003	WACC - elektronske komunikacije	5.000,00	2.500,00	/
	5507002	konsultanske usluge poštanska djelatnost	15.000,00	7.500,00	/
	5349200	troškovi organizacije Okruglog stola	5.000,00	/	/
	5507001	troškovi revizije za poštansku djelatnost	30.000,00	15.000,00	/
VII	Ostala poslovna terećenja		772.765,00	325.950,00	50.575,00
	5510000	reprezentacija	25.000,00	12.500,00	2.083,33
	5524000	premije osiguranja zaposlenih	40.000,00	20.000,00	3.333,33
	5520500	premije osiguranja osnovnih sredstava	20.000,00	10.000,00	1.666,67
	5523000	osiguranje i registracija vozila	13.200,00	6.600,00	1.100,00
	5599500	stručna i ostala literatura	3.000,00	1.500,00	250,00
	5504000	troškovi stručnog usavršavanja i obuke	30.000,00	15.000,00	2.500,00
	5503000	troškovi revizije	21.500,00	/	/
	5509200	troškovi oglašavanja u Sl. Listu	15.000,00	7.500,00	1.250,00
	5530000	troškovi platnog prometa	16.000,00	8.000,00	1.333,33
	5502200	sudski i administrativni troškovi	15.000,00	7.500,00	1.250,00

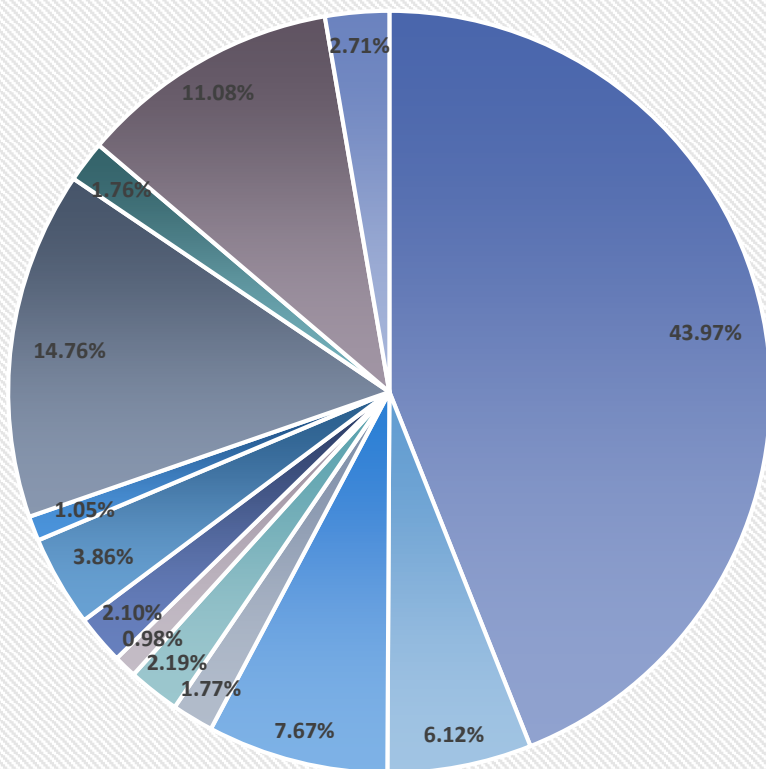
	5509000	ostali poslovni rashodi	18.000,00	9.000,00	1.500,00
	5509100	troškovi oglašavanja	13.000,00	6.500,00	1.083,33
	5509500	troškovi obezbjeđenja prostorija	45.000,00	22.500,00	3.750,00
	5599600	ostali nematerijalni troškovi	64.000,00	32.000,00	5.333,33
	5540001	ugovorene usluge	244.700,00	122.350,00	20.391,67
	5540000	članarine za međunarodne organizacije	20.000,00		/
	5360000	istraživanje tržišta el.kom. i poštanske djelatnosti	14.365,00	/	/
	5349000	organizacija međunarodne regulatorne konferencije	65.000,00		
	5509300	troškovi usluga, promocije i odnosi sa javnošću	30.000,00	15.000,00	2.500,00
	5350000	troškovi reklame i propagande	15.000,00	7.500,00	
	5599700	troškovi sindikalne organizacije	30.000,00	15.000,00	
	5390000	komunalne usluge	15.000,00	7.500,00	1.250,00
VIII	Troškovi po osnovu Univerzalne poštanske usluge		92.000,00	46.000,00	
		sredstva za pokriće neto troška univerzalnog servisa	92.000,00	46.000,00	/
IX	Stambena pitanja zaposlenih⁶		100.000,00	50.000,00	
		stambena pitanja zaposlenih	100.000,00	50.000,00	/
X	Amortizacija		580.000,00	290.000,00	
	54011000	amortizacija	580.000,00	290.000,00	/
XI	0220000 Investicije⁷		438.700,00	219.350,00	
XIa	5329100 Investicije iz prethodnog perioda⁸		1.174.308,96	587.154,48	
	Ukupno tekući rashodi poslovanja (01-08 i 10)		5.093.626,00	2.413.380,50	336.271,75
XII	Rezerve 2,71 % za nepredviđene izdatke		142.000,00	71.000,00	
	Ukupno sa rezervom (01- 08 - 10 i 12)		5.235.626,00	2.484.380,50	/

⁶ Sredstva za stambena pitanja zaposlenih nijesu obračunata kao dio ukupno planiranih rashoda

⁷ Investicije nijesu obračunate kao dio ukupno planiranih rashoda

⁸ Investicije iz prethodnog perioda nijesu obračunate kao dio ukupno planiranih rashoda

Struktura rashoda za 2025. godinu

- Bruto zarade zaposlenih
- Bruto zarade Izvršnog direktora i članova Savjeta
- Ostala primanja i naknade zaposlenih, Izvršnog direktora i članove Savjeta
- Bruto zarade za novozaposlenih
- Službena putovanja
- Privremeni i povremeni poslovi, pomoći zaposlenim, donacije i sponzorstva
- Rashodi za materijal
- Troškovi održavanja osnovnih sredstava i usluga
- Troškovi konsultanskih usluga za provjeru implementacije regulatornih mjera
- Ostala poslovna terećenja
- Troškovi po osnovu univerzalne poštanske usluge
- Amortizacija
- Rezerva

Učešće iz pojedinih prihoda za planirane rashode

Broj	Naziv rashoda	Mjesečni	Polugodišnji	Predlog plana za 2025.	Udio od naknada za regulaciju	Udio od naknada za radio-frekvencije	Udio od naknada za brojeve i adrese	Udio od naknada drugih nadležnosti	Udio od naknada iz poštanske djelatnosti
I	Bruto zarade zaposlenih, Izvršnog direktora i članove Savjeta	221.025,92	1.326.155,50	2.652.311,00	1.111.746,23	1.059.791,57	295.506,88	40.068,73	115.197,60
Ia	Bruto zarade zaposlenih	194.339,42	1.166.036,50	2.332.073,00	975.979,20	930.369,26	259.419,42	35.175,51	101.129,61
	troškovi neto zarada zaposlenih	151.706,08	910.236,50	1.820.473,00	759.082,97	723.609,13	201.767,48	27.358,30	78.655,12
	troškovi poreza na zarade zaposlenih	18.333,33	110.000,00	220.000,00	93.270,47	88.911,71	24.791,69	3.361,58	9.664,56
	doprinos za obavezno PIO-zaposleni	17.916,67	107.500,00	215.000,00	91.150,68	86.890,99	24.228,24	3.285,18	9.444,91
	doprinos za osiguranje od nezaposlenosti-zaposleni	916,67	5.500,00	11.000,00	4.663,52	4.445,59	1.239,58	168,08	483,23
	doprinos za osiguranje od nezaposlenosti-poslodavac	916,67	5.500,00	11.000,00	4.663,52	4.445,59	1.239,58	168,08	483,23
	prirezi na porez	2.916,67	17.500,00	35.000,00	14.838,48	14.145,04	3.944,13	534,80	1.537,54
	doprinos za savez samostalnih sindikata	358,33	2.150,00	4.300,00	1.823,01	1.737,82	484,56	65,70	188,90
	doprinos za fond rada	358,33	2.150,00	4.300,00	1.823,01	1.737,82	484,56	65,70	188,90
	doprinos za profesionalnu rehabilitaciju	916,67	5.500,00	11.000,00	4.663,52	4.445,59	1.239,58	168,08	483,23
Ib	Bruto zarade Izvršnog direktora i članova Savjeta	26.686,50	160.119,00	320.238,00	135.767,04	129.422,30	36.087,46	4.893,21	14.067,99
	troškovi neto zarada	19.028,33	114.170,00	244.440,00	103.631,97	98.788,99	27.545,82	3.735,03	10.738,20
	troškovi poreza na zarade	2.998,33	17.990,00	35.980,00	15.253,96	14.541,11	4.054,57	549,77	1.580,59
	doprinos za obavezno PIO-zaposleni	2.489,67	14.938,00	29.876,00	12.666,13	12.074,21	3.366,71	456,50	1.312,45
	doprinos za osiguranje od nezaposlenosti-zaposleni	125,00	750,00	1.500,00	635,94	606,22	169,03	22,92	65,89
	doprinos za osiguranje od nezaposlenosti-poslodavac	125,00	750,00	1.500,00	635,94	606,22	169,03	22,92	65,89
	prirezi na porez	473,50	2.841,00	5.682,00	2.408,92	2.296,35	640,30	86,82	249,61
	doprinos za savez samostalnih sindikata	52,50	315,00	630,00	267,09	254,61	70,99	9,63	27,68
	doprinos za fond rada	52,50	315,00	630,00	267,09	254,61	70,99	9,63	27,68
II	Ostala primanja i naknade zaposlenih, Izvršnog direktora i članova Savjeta	18.416,67	115.250,00	371.500,00	170.218,60	162.263,86	45.244,83	6.134,89	17.637,81
	ostala primanja i naknade	20.370,00	13.750,00	27.500,00	24.377,51	23.238,29	6.479,65	878,60	2.525,96
	isplate u skladu sa pravilnikom	2.998,33	71.500,00	143.000,00	60.625,80	57.792,61	16.114,60	2.185,03	6.281,96

	troškovi zimnice	2.489,67	0,00	141.000,00	59.777,89	56.984,32	15.889,22	2.154,47	6.194,10
	troškovi jub.nagrada i penzionisanje	125,00	6.000,00	12.000,00	5.087,48	4.849,73	1.352,27	183,36	527,16
	porez na ost.pri.i nakn	125,00	15.000,00	30.000,00	12.718,70	12.124,32	3.380,68	458,40	1.317,89
	doprinos na ost.prim.i nakn.	473,50	9.000,00	18.000,00	7.631,22	7.274,59	2.028,41	275,04	790,74
Iia	Bruto zarade novozaposlenih	7.704,17	46.225,00	92.450,00	39.194,79	37.363,12	10.418,14	1.412,63	4.061,31
	troškovi neto zarada,ost prim za novozap.rad.	5.060,00	30.360,00	70.720,00	29.982,22	28.581,07	7.969,40	1.080,60	3.106,72
	troškovi poreza i doprinosa na zarade i ost pri.za novozap.rad.	2.644,17	15.865,00	21.730,00	9.212,58	8.782,05	2.448,74	332,03	954,59
III	Službena putovanja	9.566,67	57.400,00	114.800,00	48.670,23	46.395,74	12.936,75	1.754,14	5.043,14
	troškovi službenih putovanja u zemlji i inostranstvu	9.566,67	57.400,00	114.800,00	48.670,23	46.395,74	12.936,75	1.754,14	5.043,14
III a,b,c	Privremeni i povremeni poslovi, pomoći zaposlenim, donacije i sponzorstva	4.258,33	25.550,00	51.100,00	21.664,19	20.651,76	5.758,43	780,80	2.244,81
	troškovi privremenih i povremenih poslova	425,00	2.550,00	5.100,00	2.162,18	2.061,13	574,72	77,93	224,04
	troškovi jednokratnih pomoći za zaposlene	1.916,67	11.500,00	23.000,00	9.751,00	9.295,31	2.591,86	351,44	1.010,39
	troškovi donacija i sponzorstava (NVO, spor. Klu i pojedinci)	1.916,67	11.500,00	23.000,00	9.751,00	9.295,31	2.591,86	351,44	1.010,39
IV	Rashodi za materijal	7.475,00	54.850,00	109.700,00	47.767,85	42.564,00	12.696,90	1.721,61	4.949,64
	kancelarijski materijal	1.333,33	8.000,00	16.000,00	6.783,31	6.466,31	1.803,03	244,48	702,88
	gorivo i mazivo	1.516,67	9.100,00	18.200,00	7.716,01	7.355,42	2.050,95	278,09	799,52
	troškovi potrošnog materijala	625,00	3.750,00	7.500,00	3.179,68	3.031,08	845,17	114,60	329,47
	troškovi električne energije	4.000,00	24.000,00	48.000,00	20.349,92	19.398,92	5.409,10	733,44	2.108,63
	mjere i oprema zaštite na radu		10.000,00	20.000,00	8.479,13	8.082,88	2.253,79	305,60	878,60

V	Troškovi održavanja osnovnih sredstava i usluga	15.583,33	101.000,00	202.000,00	85.639,25	81.637,11	22.763,28	3.086,55	8.873,82
	servis i popravka vozila	1.000,00	6.000,00	12.000,00	5.087,48	4.849,73	1.352,27	183,36	527,16
	tekuće održavanje osnovnih sredstava	9.833,33	59.000,00	118.000,00	50.026,89	47.689,01	13.297,36	1.803,03	5.183,72
	troškovi poštanskih usluga	750,00	4.500,00	9.000,00	3.815,61	3.637,30	1.014,21	137,52	395,37
	troškovi za pružene elektronske komunikacione usluge	1.916,67	11.500,00	23.000,00	9.751,00	9.295,31	2.591,86	351,44	1.010,39
	troškovi održavanja softvera	2.083,33	12.500,00	25.000,00	10.598,92	10.103,60	2.817,24	382,00	1.098,24
	troškovi zakupa	0,00	7.500,00	15.000,00	6.359,35	6.062,16	1.690,34	229,20	658,95
VI	Troškovi konsultanskih usluga za provjeru implementacije regulatornih mjera	0,00	25.000,00	55.000,00	23.317,62	22.227,93	6.197,92	840,40	2.416,14
	WACC-elektronske komunikacije		2.500,00	5.000,00	2.119,78	2.020,72	563,45	76,40	219,65
	konsultanske usluge-poštanska djelatnost		7.500,00	15.000,00	6.359,35	6.062,16	1.690,34	229,20	658,95
	troškovi organizacije Okruglog stola			5.000,00	2.119,78	2.020,72	563,45	76,40	219,65
	troškovi revizije -poštanska djelatnost		15.000,00	30.000,00	12.718,70	12.124,32	3.380,68	458,40	1.317,89
VII	Ostala poslovna terećenja	50.575,00	325.950,00	772.765,00	327.618,87	312.308,43	87.082,49	11.807,80	33.947,41
	reprezentacija	2.083,33	12.500,00	25.000,00	10.598,92	10.103,60	2.817,24	382,00	1.098,24
	premije osiguranja zaposlenih	3.333,33	20.000,00	40.000,00	16.958,27	16.165,76	4.507,58	611,20	1.757,19
	premije osiguranja osnovnih sredstava	1.666,67	10.000,00	20.000,00	8.479,13	8.082,88	2.253,79	305,60	878,60
	osiguranje i registracija vozila	1.100,00	6.600,00	13.200,00	5.596,23	5.334,70	1.487,50	201,70	579,87
	stručna i ostala literatura	250,00	1.500,00	3.000,00	1.271,87	1.212,43	338,07	45,84	131,79
	troškovi stručnog usavršavanja i obuke	2.500,00	15.000,00	30.000,00	12.718,70	12.124,32	3.380,68	458,40	1.317,89
	troškovi revizije	0,00	0,00	21.500,00	9.115,07	8.689,10	2.422,82	328,52	944,49
	troškovi oglašavanja u Sl. Listu	1.250,00	7.500,00	15.000,00	6.359,35	6.062,16	1.690,34	229,20	658,95
	troškovi platnog prometa	1.333,33	8.000,00	16.000,00	6.783,31	6.466,31	1.803,03	244,48	702,88
	sudski i administrativni troškovi	1.250,00	7.500,00	15.000,00	6.359,35	6.062,16	1.690,34	229,20	658,95
	ostali poslovni rashodi	1.500,00	9.000,00	18.000,00	7.631,22	7.274,59	2.028,41	275,04	790,74
	troškovi oglašavanja	1.083,33	6.500,00	13.000,00	5.511,44	5.253,87	1.464,96	198,64	571,09
	troškovi obezbjeđenja prostorija	3.750,00	22.500,00	45.000,00	19.078,05	18.186,49	5.071,03	687,60	1.976,84
	ostali nematerijalni troškovi	5.333,33	32.000,00	64.000,00	27.133,23	25.865,22	7.212,13	977,92	2.811,51
	ugovorene usluge	20.391,67	122.350,00	244.700,00	103.742,20	98.894,07	27.575,12	3.739,00	10.749,62
	članarine za međunarodne organizacije	0,00	0,00	20.000,00	8.479,13	8.082,88	2.253,79	305,60	878,60
	istraživanje tržišta elektronskih kom. i poštanskih usluga	0,00	0,00	14.365,00	6.090,14	5.805,53	1.618,78	219,50	631,05
	organizacija međunarodne konferencije	0,00	0,00	65.000,00	27.557,18	26.269,37	7.324,82	993,20	2.855,44
	troškovi oglašavanja, promocije i odnosi sa javnošću	2.500,00	15.000,00	30.000,00	12.718,70	12.124,32	3.380,68	458,40	1.317,89

	troškovi reklame i propagande	0,00	7.500,00	15.000,00	6.359,35	6.062,16	1.690,34	229,20	658,95
	troškovi Sindikalne organizacije	0,00	15.000,00	30.000,00	12.718,70	12.124,32	3.380,68	458,40	1.317,89
	komunalne usluge	1.250,00	7.500,00	15.000,00	6.359,35	6.062,16	1.690,34	229,20	658,95
VIII	Troškovi po osnovu Univerzalne poštanske usluge	0,00	46.000,00	92.000,00	39.004,01	37.181,26	10.367,43	1.405,75	4.041,54
	sredstva za pokriće neto troška Univerzalne poštanske djelatnosti		46.000,00	92.000,00	39.004,01	37.181,26	10.367,43	1.405,75	4.041,54
IX	Stambena pitanja zaposlenih	0,00	0,00	100.000,00					
	- obaveze po kreditima			100.000,00					
X	Amortizacija	0,00	290.000,00	580.000,00	245.894,87	234.403,59	65.359,90	8.862,36	25.479,28
	amortizacija		290.000,00	580.000,00	245.894,87	234.403,59	65.359,90	8.862,36	25.479,28
XI	Investicije	0,00	219.350,00	438.700,00					
XIa	Investicije iz prethodnog perioda			1.174.308,96					
	Ukupno tekući rashodi poslovanja (1-08 i 10)	336.499,03	2.413.380,50	5.093.626,00	2.159.476,70	2.058.558,99	573.998,09	77.830,25	223.761,97
XII	Rezerve za nepredvidene izdatke		71.000,00	142.000,00	60.201,85	57.388,46	16.001,91	2.169,75	6.238,03
	Ukupno sa rezervom (1-08 -10 i 12)	336.499,03	2.484.380,50	5.235.626,00	2.219.678,55	2.115.947,45	590.000,00	80.000,00	230.000,00

Učešće pojedinih rashoda u odnosu na ukupno planirane rashode u 2025. godini

U strukturi planiranih rashoda u 2025. godini pojedine stavke imaju sledeća učešća:

Broj	Naziv	%
Ia	bruto zarade zaposlenih	43,969
Ib	bruto zarade Izvršnog direktora i članova Savjeta	6,117
II	ostala primanja i naknade zaposlenih, Izvršnog direktora i članova Savjeta	7,669
IIa	bruto zarade novozaposlenih	1,766
III	službena putovanja	2,193
III a,b,c	troškovi privremenih poslova, pomoći za zaposlene, donacija i sponzorstva	0,976
IV	rashod za materijal	2,095
V	troškovi održavanja osnovnih sredstava i usluga	3,858
VI	troškovi konsultanskih usluga za provjeru implementacije regulatornih mjera	1,050
VII	ostala poslovna terećenja	14,760
VIII	troškovi po osnovu univerzalne poštanskog servisa	1,757
IX	stambena pitanja zaposlenih ⁹	0,000
X	amortizacija	1,078
XI	investicije ¹⁰	0,000
XII	rezerva za nepredviđene izdatke	2,712

⁹ Sredstva za stambena pitanja zaposlenih nijesu obračunata kao dio ukupno planiranih rashoda

¹⁰ Investicije nijesu obračunate kao dio ukupno planiranih rashoda

PRILOG I: PLANIRANE NOVE INVESTICIJE U TOKU 2025. GODINE

Broj	Naziv	Iznos (€)
1.	Nabavka alata, uređaja i sitnog inventara za sprovođenje stručnog nadzora	5.000,00
2.	Video nadzor antenskog sistema u Mobilnoj kontrolno mjernoj stanici	500,00
3.	Unapređenje i održavanje web portala mape pokrivenosti signalima mobilnih komunikacionih mreža	5.000,00
4.	Unapređenje i održavanje <i>Benchmark</i> portala	5.000,00
5.	Unapređenje WiFi sistema na novu verziju	6.000,00
6.	Zamjena uređaja i integracija u sistem mrežne štampe i skeniranja	7.500,00
7.	Zamjena i dopuna računara sa OS i računarske opreme, zamjena i implementacija <i>switch</i> -eva za poprečnu vezu i redundansu, nabavka UPS uređaja	42.000,00
8.	Unapređenje DMS sistema i održavanje na period od 3 godine	62.000,00
9.	Nabavka službenih mobilnih telefona	40.000,00
10.	Obnova licenci za: antivirus, zaštitu podataka, <i>Veeam Backup Essential Enterprise</i> , videokonferenciju i komunikaciju (<i>MS Teams</i>), korporativnu zaštitu e-mail servisa, Sistem za povećanje performansi i sigurnosti web aplikacija, Alat za pristupačnost- <i>userway.org</i>	31.700,00
11.	Nabavka produženja garantnog perioda za DR (<i>host</i> -ovi i <i>storage</i>)	6.000,00
12.	Nabavka kancelarijskog namještaja	30.000,00
13.	Nabavka automatskog Sistema zapreminskog gašenja požara	8.000,00
14.	Projekat smanjenja emisije CO2 kroz investicije u izvore i korišćenje zelene energije	90.000,00
15.	Projekat modernizacije informacionog sistema	100.000,00
	Ukupno:	438.700,00

OBRAZLOŽENJE PLANIRANIH INVESTICIJA U TOKU 2025. GODINE

1. Nabavka alata, uređaja i sitnog inventara za sprovođenje stručnog nadzora

Iznos: 5.000,00 €

U cilju efikasnijeg obavljanja stručnog nadzora, potrebno je nabaviti sitni inventar, uređaje i alat koji će biti korišćeni prilikom obavljanja zadataka na terenu.

2. Video nadzor antenskog sistema na Mobilnoj kontrolno-mjernoj stanici

Iznos: 500,00 €

Za potrebe nadzora antenskog sistema i pratećih antenskih uređaja montiranih na antenskom stubu Mobilne kontrolno-mjerne stanice, koji se na terenu tokom mjerenja podiže na visinu do 10 m, u dosadašnjoj praksi pokazala se potreba nabavke i ugradnje video nadzora kojim bi se obezbijedilo praćenje ponašanja pomenutih antenskih segmenata uz garanciju bezbjednog rukovanja istima bez rizika po nastanak nekog oštećenja.

3. Unaprijeđenje i održavanje web portala mapa pokrivenosti signalima javnih mobilnih komunikacionih mreža

Iznos: 5.000,00 €

Web portal mapa pokrivenosti signalima javnih mobilnih komunikacionih mreža je realizovan tokom 2024. godine. Planira se proširenje njegovih funkcionalnost prikazom i statistikom pokrivenosti signalima FM radija, digitalne televizije i radija.

4. Unapređenje i održavanje *Benchmark* portala

Iznos: 5.000,00 €

U cilju adekvatnog upoznavanja korisnika i javnosti sa kvalitetom servisa mobilnih mreža u Crnoj Gori, Agencija je razvila georeferencirani portal koji prikazuje mjerne rezultate za sva tri operatora mobilne telefonije, kao i međusobno poređenje. Navedena sredstva će se koristiti za održavanje, ažuriranje i unapređenje rada portala.

5. Unapređenje WiFi sistema na novu verziju

Iznos: 6.000,00 €

Unapređenje WiFi sistema implementiranog 2019. godine na noviju verziju i novi standard, radi postizanja većih brzina, manjeg utroška baterija, veće sigurnosti u skladu sa trendovima i potrebama poslovanja.

6. Zamjena uređaja i integracija u sistem mrežne štampe i skeniranja

Iznos: 7.500,00 €

Potrebno je izvršiti nabavku novih i zamjenu dotrajalih uređaja u sistemu mrežne štampe i skeniranja, kako bi sistem zadovoljavao potrebe zaposlenih. Zamijeniti c/b uređaje iz 2018. godine (4 kom), koji su najstariji.

7. Zamjena i dopuna računara sa OS i računarske opreme, zamjena i implementacija *switch*-eva za poprečnu vezu i redundansu, nabavka UPS uređaja

Iznos: 42.000,00 €

Potrebno je izvršiti zamjenu računara kojima je istekao period amortizacije i nabavku novih kao i dvije specijalizovane radne stanice za IT odsjek, sa operativnim sistemima i dodatnom računarskom opremom u skladu sa potrebama Agencije. Takođe je potrebno izvršiti zamjenu dotrajalog UPS uređaja većeg kapaciteta od postojećeg, kao i zamjenu zastarjelog switch-a da bi se omogućila brža komunikacija u konferencijskoj sali unutar lokalne mreže Agencije. Potrebno je izvršiti nabavku dva nova switch-a za poprečnu vezu i redundansu.

8. Unapređenje DMS sistema

Iznos: 62.000,00 €

Postojeći DMS sistem je potrebno unaprijediti. Potrebno je izvršiti optimizaciju ubrzati rad i omogućiti responzivnost, povećati sigurnost korištenjem kriptovanja fajlova u bazi, omogućiti automatsko OCR-ovanje, integrisati mogućnost korištenja eTrust Sistema Crnogorskog Telekoma ili drugih vendara, koji prepoznaju sve digitalne sertifikate izdate u Crnoj Gori. Sistem treba da omogući kreiranje digitalnog korisnika koji se identifikuje sa digitalnim potpisom i ovlaštenog korisnika koji može da koristi i digitalni pečat. Potrebno je da sistem bude intergrisan sa svim drugim sistemima Agencije kod kojih postoji protok dokumenata.

9. Nabavka mobilnih telefona

Iznos: 40.000,00 €

U cilju kvalitetnijeg praćenja performansi mreža mobilnih operatora, pružanja usluga, kvaliteta i dostupnosti rominga, mjerenja brzina internet konekcije, zaštite prava korisnika kroz provjeru dostupnosti e-servisa operatora krajnjim korisnicima planirana je nabavka mobilnih telefona za zaposlene Agencije, koji će predstavljati osnovna sredstva Agencije. Takođe, ovom nabavkom i realizacijom drugih planiranih investija unaprijeđenja informacionog sistema Agencije (Windows i drugi alati) stvorice se uslovi da zaposleni na svojim telefonima u svakom trenutku imaju sva dokumenta, te da posao obavljaju sa bilo koje lokacije kada su u dometu mreže mobilnog operatora.

10. Obnova licenci za: antivirus, zaštitu podataka, Veeam Backup Essential Enterprise, videokonferenciju i komunikaciju (MS Teams), korporativnu zaštitu e-mail servisa, Sistem za povećanje performansi i sigurnosti web aplikacija, Alat za pristupačnost- userway.org

Iznos: 31.700,00 €

Nabavka produženja licenci za antivirus, za zaštitu podataka, za zaštitu e-mail servisa, za zaštitu web aplikacija, za bekap podataka i sistema je obavezna radi kontinuirane zaštite računara zaposlenih, kao i čitavog informacioni Sistem Agencije od opasnosti cyber okruženja.

Nabavka produženja licenci za komunikaciju omogućava kontinuiranu i nesmetanu komunikaciju i dinamičan rad u Agenciji, kao i nesmetanu komunikaciju sa eksternim subjektima i razmjenu iskustava putem videokonferencija.

Obnova licenci za korištenje Alata za pristupačnost na našoj internet stranici omogućava nam usklađenost sa WCAG 2.1 AA standardima pristupačnosti koje su i zakonske obaveze.

11. Nabavka produženja garantnog perioda za DR (host-ovi i storage)

Iznos: 6.000,00 €

Nakon implementacije nove hardverske i softverske platforme u sjedištu Agencije, stari sistem, koji je u potpunosti funkcionalan, iskoristio se za kreiranje DR sistema Agencije. Produženje garantnog perioda pruža dodatno osiguranje produkcionog Sistema Agencije od gubitka podataka ili funkcionalnosti i sigurnost rada sistema i brzo otklanjanje eventualnih kvarova.

12. Nabavka kancelarijskog namještaja i opreme

Iznos: 30.000,00 €

Nabavka kancelarijske opreme je predviđena u svrhu potrebe zamjene dotrajale kancelarijske opreme, kao i opremanja za novozaposlene izvršioce u skladu sa Planom rada planirana je i nabavka čitača kodova za osnovna sredstva.

13. Nabavka automatskog Sistema zapreminskog gašenja požara

Iznos: 8.000,00 €

Nabavka automatskog sistema za zapreminsko gašenje požara u rekovima server sale u sjedištu je neophodna radi sigurnog sistemskog gašenja komponente na kojoj se javio požar, čime se u najvećoj mjeri štite ostali uređaji i oprema.

14. Projekat smanjenja emisije CO₂ kroz investicije u izvore i korišćenje zelene energije

Iznos: 90.000,00 €

Agencija je planirala investicije kroz projekat smanjenja emisije CO₂ uvođenjem i korišćenjem izvora zelene energije na objektima u vlasništvu Agencije. Podsjećamo da Agencija osim sjedišta u Podgorici ima razvijen Sistem za kontrolu i monitoring RF spektra koji se, osim Glavnog kontrolno-mjernog centra na Dajbabskoj gori, sastoji i iz fiksnih kontrolno-mjernih stanica koje su izgrađene u opštinama: Ulcinj, Bar, Kotor, Nikšić, Rožaje i Pljevlja. Ovim projektom i kasnijom investicijom očekuje se efikasnija i ekonomičnija potrošnja sredstava Agencije za utrošenu električnu energiju, uz značajno smanjenje emisije CO₂, naročito na udaljenim lokacijama koje imaju česte ispade sa elektro-energetske mreže, usljed čega dolazi do aktivacije dizel agregata. Ovim projektom će se obuhvatiti i druga unaprijeđenja u smislu povećanja energetske efikasnosti i smanjenja emisije CO₂.

15. Projekat modernizacije informacionog sistema

Iznos: 100.000,00 €

U cilju unaprijeđenja efikasnosti rada Agencije kroz digitalizaciju i uvođenje elektronskog poslovanja u skladu sa važećom regulativom, potrebno je da Agencija obezbijedi adekvatan informacioni sistem koji će biti baziran na najnovijim tehnološkim rješenjima kroz implementaciju hardversko/softverskih rješenja na glavnoj lokaciji informacionog sistema u sjedištu Agencije i na rezervnoj lokaciji na Glavnom kontrolno-mjernom centru. Takođe, projekat treba da obuhvati i usklađivanje postojećih djelova informacionog sistema sa novim nadležnostima koje će Agencija dobiti usvajanjem novog Zakona o elektronskim komunikacijama, te na taj način se stvoriti dobra osnova za uspješno sprovođenje nadležnosti koje će Agencija dobiti transpozicijom drugih EU direktiva/zakona poput DMA/DSA, GIA, AIA itd.

PRILOG II: INVESTICIJE, PROJEKTI I AKTIVNOSTI KOJE SE FINANSIRAJU IZ SREDSTAVA AGENCIJE OBEZBJEĐENIH IZ PRETHODNOG PERIODA

Broj	Naziv	Iznos (€)
1.	Održavanje, podrška i prilagođavanje (<i>customization</i>) postojećih licenci softvera za upravljanje i planiranje RF spektra	27.648,50
2.	Digitalni model terena	29.403,00
3.	Unapređenje IS-Izrada web portala baze podataka dodijeljenih RF	32.000,00
4.	Nabavka mjernog seta za mjerenje nivoa elektromagnetnih polja (EMF) radio-frekvencija od 30 MHz do 6 GHz	42.350,00
5.	Nabavka i nadogradnja kontrolno mjerne opreme	340.000,00
6.	Nabavka prenosnog mjernog sistema za mjerenja kvaliteta servisa GSM/UMTS/LTE/5G mobilnih mreža	164.500,00
7.	Izrada dokumenata Smjernice za autorizaciju 5G baznih stanica sa aspekta EM zračenja	40.000,00
8.	Investiciono održavanje objekata	160.000,00
9.	Implementacija mjera propisanih planovima zaštite za objekte u vlasništvu Agencije	47.000,00
10.	Troškovi obuke za potrebe sprovođenja stručnog nadzora	4.500,00
11.	Nabavka pojačivača i filtera RF signala	23.100,00
12.	Vektor signal generator, pojačivači signala i prateća oprema	5.700,00
13.	Usluge kalibracije, popravki i redovnog održavanje kontrolno-mjerne opreme i softvera u Sistemu za kontrolu i monitoring RF spektra	101.107,46
14.	Unapređenje informacionog sistema Agencije-Integracija sistema Agencije u skladu sa Planom integracija (izrada i implementacija novog ERP sistema i Registara operatora)	157.000,00
	Ukupno:	1.174.308,96

OBRAZLOŽENJE INVESTICIJA, PROJEKATA I POSLOVA IZ PRETHODNOG PERIODA

1. Održavanje, podrška i prilagodavanje (*customization*) postojećih licenci softvera za upravljanje i planiranje RF spektra

Iznos: 27.648,50 €

U oktobru 2023. godine je potpisan četvorogodišnji Okvirni sporazum za usluge održavanja, podrške i prilagodavanja (*customization*) za postojeće licence softvera za upravljanje i planiranje RF spektra. Vrijednost predmetne javne nabavke je 110.594,00 € sa PDV-om za četiri godine pružanja predmetne usluge, odnosno 27.648,50 € sa PDV-om za jednu godinu primjene okvirnog sporazuma. Predmetna sredstva je potrebno planirati za drug godinu primjene okvirnog sporazuma.

2. Digitalni model terena (DTM) Crne Gore

Iznos: 29.403,00 €

Agencija u Odobrenjima za korišćenje radio-frekvencija na eskuzivnoj osnovi propisuje uslove u smislu pokrivenosti teritorije i/ili stanovništva Crne Gore određenim servisom propisanog kvaliteta. Provjeru ispunjenosti uslova pokrivenosti Agencija vrši i korišćenjem odgovarajućeg softvera koji posjeduje. U tom postupku se koristi predikcioni model koji uzima u obzir podatke o terenu definisane digitalnim modelom terena (DTM) Crne Gore koji Agencija posjeduje. Kako preciznost procjene pokrivenosti zavisi od preciznosti i rezolucije DTM-a, Agencija se odlučila za nabavku DTM-a rezolucije 10 m sa dijelom teritorije Glavnog grada Podgorice (oko 118 km²) rezolucije 1 m. Procijenjena vrijednost javne nabavke je 29.403,00 € sa PDV-om. Javna nabavka će biti raspisana u III kvartalu 2024. godine tako da se može desiti da finansijska realizacija bude u 2025. godini.

3. Unaprijeđenje IS - Izrada Web portala baze podataka dodijeljenih RF

Iznos: 32.000,00 €

Javna nabavka je bila raspisana u januaru 2024. godine, ali nije pristigla ni jedna ispravna ponuda. Javna nabavka će biti ponovo raspisana u drugoj polovini 2024. godine tako da se može desiti da finansijska realizacija bude u 2025. godini.

4. Nabavka mjernog seta za mjerenje nivoa elektromagnetnih polja (EMF) radio-frekvencija od 30 MHz do 6 GHz

Iznos: 42.350,00 €

Nakon što je Agencija početkom 2023. godine dodijelila radio-frekvencije iz pionirskih 5G opsega (700 MHz i 3,6 GHz), masovna implementacija baznih stanica 5G mobilnih komunikacionih mreža, naročito u opsegu 3,6 GHz, počela je od početka 2024. godine. Shodno Zakonu o elektronskim komunikacijama, Agencija je obavezna da prilikom izdavanja odobrenja za korišćenje radio-frekvencija, odnosno utvrđivanja tehničkih uslova za realizaciju baznih stanica na pojedinačnim lokacijama, provjeri ispunjenost uslova u pogledu granica izlaganja elektromagnetnim poljima (EMP). Ovaj postupak, kada se radi o 5G NR radio baznim stanicama, prije svega u opsegu 3,6 GHz sa adaptivnim antenskim sistemom (AAS), na urbanim lokacijama sa kolociranom opremom dva ili više mobilnih operatora, postaje jako složen. Primjena analitičkih modela određivanja oblika i dimenzija zone nedozvoljenog zračenja u velikom broju takvih situacija ne daje objektivne rezultate, koji se mogu utvrditi samo putem mjerenja na terenu. Stoga se ukazala potreba nabavke mjernog seta za mjerenje nivoa EMP frekvencija od 30 MHz do 6 GHz (kako bi se pokrili opsezi 3,6 GHz i 5,4 GHz).

Mjerni set treba da bude kompaktan i pogodan za vanjska mjerenja i da omogući frekvencijski selektivno mjerenje RMS jačine električnog polja i gustine snage po pojedinačnim opsezima i ukupno u svim opsezima unutar mjernog opsega. Javna nabavka je bila raspisana u II kvartalu, ali nijedna od dvije pristigle ponude nije bila ispravna. Javna nabavka će biti raspisana ponovo u III kvartalu 2024. godine tako da se može desiti da finansijska realizacija bude u 2025. godini.

5. Nabavka i nadogradnja kontrolno-mjerne opreme i uređaja za monitoring RF spektra

Iznos: 340.000,00 €

Članom 123 stav 2 Zakona o elektronskim komunikacijama utvrđena je nadležnost Agencije da planira, razvija i unaprjeđuje Sistem kontrole i monitoringa RF spektra (Sistem). Shodno tome, kao i činjeničnom stanju i smjernicama datim u aktuelnim planskim dokumentima (Planu za održavanje kontinuiteta poslovanja i osiguranje ostvarenja ciljeva i Elaboratu o daljem razvoju Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra) planirano je da se tokom 2024. godine izvrši nabavka i nadogradnja kontrolno-mjerne opreme i uređaja za monitoring RF spektra. U cilju povećanja raspoloživosti Sistema, a naročito imajući u vidu dosadašnja iskustva, poželjno je imati i redundansu potpuno kompatibilne kontrolno-mjerne opreme jedne osnovne tipske konfiguracije monitoring stanice (monitoring prijemnik – goniometar, set usmjerenih i omnidirektivnih širokopojasnih antena, antenski kontroler, set antenskih rotatora, set RF i kontrolnih kablova), koja će po potrebi biti upotrijebljena i instalirana od strane ovlaštene servisne službe. Ova javna nabavka će biti raspisana u III kvartalu 2024. godine tako da će finansijska realizacija ovih sredstava biti u 2025. godini.

6. Nabavka prenosnog mjernog sistema za mjerenje kvaliteta servisa GSM/UMTS/LTE/5G mobilnih mreža

Iznos: 164.500,00 €

Odobrenjima za korišćenje radio-frekvencija na eskuzivnoj osnovi propisani su uslovi u smislu pokrivenosti teritorije i/ili stanovništva Crne Gore određenim servisom propisanog kvaliteta. Provjeru ispunjenosti tih uslova Agencija vrši i sprovođenjem mjerenja na terenu na čitavoj teritoriji Crne Gore korišćenjem specijalizovane mjerne opreme i uređaja. Usljed požara na GKMC-u koji se desio 2023. godine i nakon toga isplaćenju osiguranoj sumi, te potrebi provjere ispunjenosti zahtjeva iz odobrenja za korišćenje RF, potrebno je izvršiti nabavku novog prenosnog („backpack“) mjernog sistema za mjerenje kvaliteta servisa GSM/UMTS/LTE/5G mobilnih mreža. Sredstva planirana za ovu javnu nabavku predstavljaju sumu koja je dobijena isplatom štete od osiguravajućeg društva i planiranih sredstava za nadogradnju prenosnog mjernog sistema koje je bilo planirano da se sprovede u 2024. godini. Planirano je da se javna nabavka pokrene u III kvartalu 2024. godine tako da će finansijska realizacija ovih sredstava biti u 2025. godini.

7. Izrada dokumenta Smjernice za autorizaciju 5G baznih stanica sa aspekta EM zračenja

Iznos: 40.000,00 €

Finansijskim planom Agencije za 2021. godinu za finansiranje usluge izrade dokumenta Smjernice za autorizaciju 5G baznih stanica sa aspekta EM zračenja predviđena su sredstva u iznosu 40.000 €. Nakon dva sprovedena postupka javne nabavke Agencija nije uspjela da izabere izvođača. Javna nabavka će biti ponovo raspisana u III kvartalu 2024. godine tako da će finansijska realizacija ovih sredstava biti u 2025. godini.

8. Investiciono i tekuće održavanje objekata u vlasništvu Agencije

Iznos: 160.000,00 €

Agencija u svom vlasništvu ima poslovni prostor u kome je sjedište Agencije, kao i objekte Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra koji obuhvata Glavni kontrolno-mjerni centar na Dajbabskoj gori u Podgorici, Regionalni kontrolno-mjerni centar na Crnom rtu u Sutomoru, te 5 daljinski upravljanih kontrolno-mjernih stanica

koje se nalaze u Pljevljima, Rožajama, Kotoru, Ulcinju i Nikšiću. Imajući u vidu zakonsku obavezu iz člana 81 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, za potrebe Agencije je urađen projekat investicionog održavanja objekata u njenom vlasništvu, a na osnovu kog Agencija planira i sprovodi neophodne aktivnosti vezane za kvalitetno održavanje objekata poput obaveznih (zakonom propisanih) pregleda izvedenih instalacija i arhitektonsko-građevinskih radova u određenom periodu, otklanjanja uočenih promjena u radu ugrađenih sistema u objektima, unapređenja postojećeg stanja, u cilju efikasnijeg i ekonomičnijeg eksploataisanja istih. U skladu sa ovim projektom, Agencija na godišnjem nivou, planira sredstva za investiciono održavanje objekata. Finansijskim planom Agencije za 2021. godinu su bila planirana ukupna sredstva u iznosu 255.090 €. Nakon ispunjavanja ugovorenih uslova i plaćanja za radove izvedene u 2023. i 2024. godini, za poslove investicionog održavanja u 2025. godini biće prenešena sredstva u iznosu od 160.000,00 € za:

- radovi na održavanju i sanaciji antenskih stubova i ostalih metalnih konstrukcija na objektima Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra u iznosu od 50.000,00 €,
- Pregled i sanacione aktivnosti krovova na objektima Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra u iznosu od 35.000,00 €
- radovi na uređenju dijela terena oko objekta Glavni kontrolno-mjerni centar na Dajbabskoj gori u Podgorici u iznosu 25.000,00 € i
- Ostale aktivnosti na investicionom održavanju objekata i unapređenje server sale u vlasništvu Agencije u iznosu od 50.000,00 €.

9. Implementacija mjera propisanih planovima zaštite za objekte u vlasništvu Agencije

Iznos: 47.000,00 €

Finansijskim planom Agencije za 2024. godinu planirano je da se implementiraju mjere propisane planovima zaštite objekata Agencije. S obzirom da se predmetne aktivnosti neće završiti u 2024. godini, cjelokupna sredstva se prenose u 2025. godinu.

10. Troškovi obuke

Iznos: 4.500,00 €

U cilju što kvalitetnijeg sprovođenja stručnog nadzora u oblasti sigurnosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža, potrebna je dodatna edukacija stručnog kadra. Planirano je da se sa realizacijom obuka otpočne do kraja 2024. godine, a ostatak nastavi u toku 2025. godine.

11. Nabavka pojačavača i filtera RF signala

Iznos: 23.100,00 €

U cilju što kvalitetnijeg sprovođenja stručnog nadzora i kontrole i monitoringa RF spektra, potrebno je nabaviti pojačavače i filtere signala, kako bi se omogućilo adekvatno mjerenje i analiza RF signala. Planirano je da se Javna nabavka raspiše do kraja 2024. godine, tako da se dio ili sva plaćanja izvrše u 2025. godini.

12. Nabavka vektor signal generatora

Iznos: 5.700,00 €

U cilju što kvalitetnijeg sprovođenja stručnog nadzora i kontrole i monitoringa RF spektra, potrebno je nabaviti vektor signal generator kako bi se omogućilo testiranje opreme. Planirano je da se Javna nabavka raspiše do kraja 2024. godine, tako da se dio ili sva plaćanja izvrše u 2025. godini.

13. Usluge kalibracije, popravki i redovnog održavanje kontrolno-mjerne opreme i softvera u Sistemu za kontrolu i monitoring RF spektra

Iznos: 101.107,46 €

Kako bi Agencija bila u mogućnosti da obavlja Zakonom propisane zadatke, potrebno je redovno održavati kontrolno-mjernu opremu i softver u Sistemu za kontrolu i monitoring RF spektra. Nabavka ovih usluga se u proteklim godinama realizovala kroz okvirne sporazume. Poslije sprovedenog postupka javne nabavke, dana 29. 12. 2022. godine zaključen je novi okvirni sporazum o pružanju usluga kalibracije, popravki i redovnog održavanje kontrolno-mjerne opreme i softvera u Sistemu za kontrolu i monitoring RF spektra u naredne četiri godine. Po isteku ugovora za prvu godinu primjene ovog sporazuma, dana 14. 02. 2024. godine potpisan je ugovor za drugu godinu primjene pomenutog sporazuma u ukupnom iznosu od 44.905,28 €. Finansijskim planom Agencije za 2024. godinu za finansiranje pružanja ovih usluga predviđena su sredstva u ukupnom iznosu od 108.171,92 € (uključena prenijeta sredstva iz prijednog perioda). Od ovog iznosa, sredstva u ukupnom iznosu od 2.208,25 € su potrošena za plaćanje pruženih usluga za prvih šest mjeseci u 2024. godini (plaćanje se vrši po izvršenju usluge). Iz ostatka predviđenih sredstava će se vršiti plaćanje predmetnih usluga u drugoj polovini 2024. godine. Tokom jula 2024. godine očekuje se plaćanje još jedne ugovorene usluge u ukupnom iznosu od 4.856,21 €. Kako bi se obezbijedio kontinuitet pružanja predmetnih usluga, blagovremeno će se obezbijediti ugovaranje usluga za treću godinu primjene pomenutog okvirnog sporazuma. Za plaćanje usluga kalibracije, popravki i redovnog održavanja kontrolno-mjerne opreme i softvera u Sistemu za kontrolu i monitoring RF spektra tokom 2025. godine ne treba planirati izdvajanje sredstava u dijelu za nove investicije, već za tu svrhu prenijeti sva preostala sredstva koja se ne potroše do kraja 2024. godine, koja će najvjerojatnije biti dovoljna za pružanje ove usluge za treću i četvrtu godinu važenja okvirnog sporazuma.

14. Unapređenje informacionog sistema Agencije-integracija sistema Agencije u skladu sa Planom integracija (izrada i implementacija novog ERP sistema i Registara operatora)

Iznos: 157.000,00 €

U prošloj godini raspisana je javna nabavka za integraciju Sistema Agencije ali nije bilo ispravnih ponuda niti kvalifikovanih ponuđača. Istraživanjem tržišta došlo se do zaključka da je za ovaj obim posla potrebno povećati budžet za nabavku izradu i implementaciju integracije sistema Agencije. Nabavka će biti ponovno raspisana sa većim budžetom.

Broj: 0901-5949/2

Podgorica, 30.09.2024. godine

PREDSJEDNIK SAVJETA

Dr Milan B. Radulović, dipl.inž.el

